

ЖЫВОЕ СЛОВА
СУПРАЦЬ
ШТУЧНАГА
ІНТЭЛЕКТУ

7

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

17 ЛЮТАГА 2024 г.

СУБОТА

№ 34 (30168)

МАГІЯ МУЗЫКІ
ДЫРЫЖОРА
АНІСІМАВА

8-9

КОРАТКА

- Органы сацабароны Мінскай вобласці ў 2023 годзе даламаглі працаўладкавацца больш як 20 тыс. жыхароў рэгіёна.
- «Белавія» з 3 красавіка адкрывае прамыя рэйсы з Брэста ў Маскву.
- БУТБ разглядае магчымасць акрэдытацыі брокера ў Егіпце.
- Больш за 56 тыс. шлюбам зарэгістравалі ў Беларусі ў 2023 годзе.
- Дамітрый Гара: раскрыццё злачынстваў экстрэмісцкай накіраванасці ў мінулым годзе перавысіла 80%.
- Намінальная налічаная заробатная плата ў 2023 годзе ў Мінскай вобласці павялічылася на 18,1 працэнта.

«СТРАЦІЦЬ ТАКУЮ ЁНІКАЛЬНУЮ СТРУКТУРУ, ЯК БЕЛКААПСАЮЗ, МЫ НЕ ПАВІННЫ, ПРСТА НЕ МАЕМ ПРАВА»

На агульным сходзе арганізацыі Прэзідэнт гаварыў не толькі аб гэтым

Белкаапсаюз — сістэма, значнасць якой у эканамічным патэнцыяле краіны цяжка пераацаніць. Але дзейнасць такога буйнога прадпрыемства не можа быць абсалютна ідэальнай. Праблем у дзейнасці Белкаапсаюза больш чым дастаткова, на што неаднойчы звяртаў увагу і Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. Кіраўнік дзяржавы неаднаразова анансаваў агульны сход прадстаўнікоў членаў Беларускага рэспубліканскага саюза спажывецкіх таварыстваў. Вызначальная і прынцыповая сустрэча прайшла ў Палацы Рэспублікі.

Фота: БелТА.

«У ГОД ЯКАСЦІ МЫ НЕ МАЕМ МАРАЛЬНАГА ПРАВА РАБІЦЬ ШТОСЬЦІ АБЫ-ЯК»

Асноўныя вектары дзейнасці перад новым старшынёй праўлення і ўсім Беларускам рэспубліканскім саюзам спажывецкіх таварыстваў абзначыў асабіста Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка зазначыў, што ў яго, як у Прэзідэнта, асаблівае стаўленне да гэтай арганізацыі. Ён нагадаў, што ў 90-я гады прапаноўвалася ліквідаваць Белкаапсаюз і перавесці ўсё ў прыватны гандаль. Але такія

прапановы не былі падтрыманы. Белкаапсаюз у краіне захаваў.

«Так склалася гістарычна, што на тэрыторыі Беларусі вёска і спажывакааперацыя, дапамагачы адна адной, развіваліся разам амаль 107 гадоў. І сёння вашымі паслугамі ахоплены кожны трэці жыхар краіны. У асноўным вясковліканскім саюзам спажывецкіх таварыстваў абзначыў асабіста Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка зазначыў, што ў яго, як у Прэзідэнта, асаблівае стаўленне да гэтай арганізацыі. Ён нагадаў, што ў 90-я гады прапаноўвалася ліквідаваць Белкаапсаюз і перавесці ўсё ў прыватны гандаль. Але такія

надыходзячага Года якасці мы проста не маем маральнага права рабіць штосьці абы-як. Трэба ставіць канкрэтныя мэты і дасягаць іх. Каб кожны чалавек адчуў: так, якасць і ўзровень жыцця ўзраслі», — сказаў беларускі лідар.

«Таму не крыўдуйце, але рэформа сёння будзе жорсткай», — папярэдзіў кіраўнік дзяржавы. Ён растлумачыў, з чым гэта звязана: «Вы, напэўна, уважліва назіраеце за Прэзідэнтам і бачыце, што я ўсё больш і больш жорстка стаўлю задачы перад адпаведнымі міністэрствамі, ведамствамі і патрабую з кадрамі. Гэта невыпадкава. Я вельмі баюся, што вы і іншыя можаце расслабіцца. Да чаго прыводзіць расслабленне — вы ведаеце», — растлумачыў ён.

«МЫ БУДЗЕМ ЗМАГАЦЦА ДА АПОШНЯГА ЗА НАШЫ ЗЕМЛІ»

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што сёння ўсе хочучы на Захадзе, і ў авангардзе беларускія збеглыя (у дачыненні Беларусі), паражэння Расіі ў вайне з Украінай. Ён прывеў цытату перагавораў збеглых з некаторымі асобамі на Захадзе: «Польшча мае права на заходнія землі Беларусі. А ў выпадку паражэння Расіі Беларусь будзе прырастаць за кошт заходніх зямель Расіі».

СТАР. 2-3

ЦЫТАТА ДНЯ

Генадзь ТРУБИЛА, міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі:

«Уся работа жыллёва-камунальнай гаспадаркі краіны ў апошнія гады накіравана на вырашэнне пытанняў, якія цікавяць грамадзян, — гэта цана, якасць, аператыўнасць аказання жыллёва-камунальных паслуг. 2024 год — асаблівы. Кіраўніком дзяржавы вызначана вельмі амбіцыйная мэта — забяспечыць кантроль якасці тавараў, работ і паслуг, а таксама якасць жыцця насельніцтва на больш высокім узроўні. Для забеспячэння камфортных умоў пражывання грамадзян у актыўнай стадыі рэалізацыі знаходзіцца ўжо другая дзяржапраграма «Камфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе».

ГАТОЎНАСЦЬ НУМАР АДЗІН

Карэспандэнт «Звязды» завітала на ўчасткі для галасавання

Адзін з іх пад нумарам 56 знаходзіцца ў сценах маглёўскай гімназіі № 3 па вуліцы Ленінскай, гістарычнае мінулае якой звязана з вядомым вучоным, даследчыкам Поўначы і Паміра, энцыклапедыстам Ота Юльевічам Шмідтам. А ў ўваходных дзвярах спіс вуліц і дамоў, жыхароў якіх тут чакаюць. Асаблівае ўдзячнае ўспрыманне ў тым, што за ім замацавана шмат студэнтаў. А яны, як вядома, маюць звычку галасаваць загадзя.

Старшыня выбарчага ўчастка № 56, дырэктар гімназіі Міхаіл ЯКУБУК запрашае паглядзець залу для датэрміновага галасавання, дзе можна будзе аддаць свой голас за таго ці іншага кандыдата з 20 да 24 лютага. Яна ўжо цалкам гатовая да прыёму выбаршчыкаў. У асноўны дзень выбараў народ запрасяць у больш прасторнае памяшканне. Яно таксама гатовае, напярэдадні яго даабсталююць усім неабходным.

Старшыня камісіі ўдакладняе, што для членаў каманды, якая задзейнічана ў рабоце выбарчай кампаніі, абавязкі не новыя. У гімназіі і ў ранейшыя часы размяшчаўся ўчастак для галасавання, так што алгарытм дзейнасці ў цэлым вядомы і зразумелы.

СТАР. 4

Героі мірнага часу

КРОК АСАБІСТАЙ МУЖНАСЦІ

Сёлета спаўняецца 25 гадоў, як курсант ваеннай акадэміі Дзмітрый Гвішыяні загінуў, абараняючы іншых людзей ад пажару

Цяпер пра гэта расказвае экспазіцыя музея ў СШ № 30 горада Брэста, якую Дзіма скончыў. У школе яго згадваюць як добрага вучня, актывіста драмгуртка, аматара спорту, а яшчэ душу кампаніі. І цалкам верагодна, што на 35-годдзе роднай школы 1 верасня гэтага года ён завітаў бы, скажам, у форме палкоўніка, каб правесці прафарыянтацыйную гутарку з вучнямі і, вядома, павіншаваць любімых настаўнікаў. А бацькі Марал і Барыс Гвішыяні стаялі б побач, з унукамі, і ціха ганарыліся сынам. Верагодна... Але 1 верасня для іх сям'і цяпер — сумная дата.

СТАР. 5

ISSN 1990 — 763X

«СТРАЦІЦЬ ТАКУЮ ЁЊКАЛЬНУЮ СТРУКТУРУ, ЯК БЕЛКААПСАЮЗ»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

«Чыталі, нам прырэжучь нешта са Смаленскай, Бранскай, можа, Пскоўскай абласцей. А заходнюю Беларусь мы павінны (да Мінска, як вы ведаеце, мяжа была) аддаць Польшчы. Гэта новая «дэмакратычныя ўлады вядучь перамоваў» на Захадзе на гэты конт, — растульмачыў кіраўнік дзяржавы. — Хто з вас можа з гэтым пагадзіцца? Можа, хтосьці і можа, але я — ні ў яким выпадку. Мы будзем змагацца да апошняга за нашы землі. Тым больш мы ж нікому праблем не дастаўляем. Мы ж нікому нічога не павінны. Мы не прэтэндзем ні на Вільню, ні на Беласточчыну, ні на Расію, ні на ўкраінскія землі. Нам дастаткова таго, што гістарычна нам далася. Гэта нашы беларускія землі».

Таксама Прэзідэнт агучыў яшчэ адзін факт, які звязаны са становашчам на ўкраінскім напрамку: «Тое, што мне далажылі раніцай. Толькі сёння затрымалі некалькі дыверсантаў на ўкраінскія граніцы. З дапамогай дроны па балотах некаторыя з ўкраінскіх грамадзян перапаўзлі на нашу граніцу, перакідалі ўзрыўчатку для ўчынення дыверсій перш за ўсё на тэрыторыі Расіі і Беларусі. Толькі што скончылася кантрэарыстычная аперацыя, якую вы нават не заўважылі. І добра. Гэта не ваша справа. Вы павінны спакойна працаваць, рабіць сваю працу. Толькі што чэкіскай ваеннай аперацыя завяршылася. Затрыманы былі ўсе дыверсанты. А сярод іх — беларусы». Прычым, па словах Прэзідэнта, падобныя выпадкі здараюцца два-тры разы на тыдзень. Ён зрабіў акцэнт на тым, што ў такіх абставінах ні ў яким разе нельга дапускаць самазаспакоенасці. «І нам — і мне як Прэзідэнту, і ўладзе — перш за ўсё вельмі важная падтрымка і маналіты ўсіх нас і нашага народа. Мы — кіраўнікі. Ад нас усё залежыць. Будзем мы адзіныя і маналітныя — будзе і народ адзіны і маналітны. Тым больш пераважная большасць беларусаў зразумелі, што маглі быць і чаго нельга дапусціць. Таму я ўвесь час напружваю органы ўлады: не раслабляюся — страцім краіну».

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што тыя, хто думаюць, што будзе лепш, калі нас падзеліць і па частках кудысьці прымуць — памыляюцца. Ён падкрэсліў, што, калі б так было добра, то ў 20—30 гадах мінулага стагоддзя, калі частка Беларусі знаходзілася ў складзе Польшчы, беларусы не змагаліся б за сваю незалежнасць.

«Таму давайце зробім усё для таго, каб на гэтай зямлі быў мір. А ён будзе толькі тады (як я кажу: дайце мне эканоміку), калі даасце эканоміку. А вы, Белкаапсаюз, — вялізная частка нашай эканомікі — 30 працэнтаў насельніцтва вы павінны абслугоўваць. Рабіце высока. Адсюль жорсткі падыход да многіх пытанняў — ад адукацыі, аховы здароўя да гандлю», — сказаў беларускі лідар.

ТРЭБА ВЫПРАЦАВАЦЬ АГУЛЬНАРЭСПУБЛІКАНСКУЮ КАНЦЭПЦЫЮ АБСЛУГОЎВАННЯ СЕЛЬСКАГА НАСЕЛЬНІЦВА

Прэзідэнт заявіў: не трэба гэтых адгаворак, што спажываепаперацыя — самастойны гаспадарчы суб'ект, маўляў, вы нам не перашкаджайце. «Добра, ніхто да нас лезці не будзе. Але за вынік спытаем», — падкрэсліў ён. Але Аляксандр Лукашэнка папярэдзіў, што тады і ў боджэт хадзіць не трэба.

«З якіх асоўных гандляў, адзін з вельмі асноўных кірункаў, грамадскае харчаванне, былі стратнымі?» —

задаў рытарычнае пытанне кіраўнік дзяржавы. Па яго словах, работа Белкаапсаюза — гэта не толькі эканамічны паказчык. Гэта пытанне палітычнае. «Беларусь — дзяржава, дзе абсалютным прыярытэтам з'яўляецца дабрабыт простага чалавека-працаўніка. Асабліва вяскоўца. Таму мы заўсёды падтрымлівалі і будзем падтрымліваць вёску. Менавіта ў абслугоўванні жыхароў вёсак і маленькіх пасёлкаў заключаецца сацыяльная роля спажывецкай кааперацыі. У тым ліку і па якасці вашай працы людзі ацэньваюць усю вертыкаль ўлады. Вы — аблічча гэтай ўлады. І гэта народная ацэнка павінна быць толькі станоўчай», — заявіў Аляксандр Лукашэнка. Але сёння гэтая ацэнка не надта станоўчая. Старшыні райвыканкамаў, здаецца, заблыталі, што на іх ляжыць адказнасць за даручаную тэрыторыю, за ўсе справы ў раёне, у тым ліку і за спажывецкую кааперацыю. Прэзідэнт упэўнены, што яе работу ў вёсцы не заменіць ніякія падпрымыльнікі: «Не павінна быць так, што ў райцэнтры на адным пятаку нос у нос працуюць 4-5 крам, ствараюць канкурэнцыю адна адной, а ў вёску ніхто не едзе. Але выбіраюць самыя прывабныя маршруты, вакол горада праехацца, зняць вяршы. Да межаў раёна, дзе 10—20 жыхароў, прыватнік не асабліва рвецца, у найлепшым выпадку летам, калі там дачнікі з'ехаліся. Давайце дамовімся так: усё раэнаніе аб арганізацыі гандлю прыяем зыходзячы з інтарэсаў насельніцтва. І галоўнай фігурай тут будзе старшыня райвыканкама. Хоча прыватнік працаваць на тых жа сацыяльных умовах і ў сумленнай канкурэнцыі — няхай бярэ пад адказнасць усю тэрыторыю, каб людзі нідзе і ні ў чым не мелі патрэбы».

Прэзідэнт прывёў ў прыклад Расію, дзе спажывецкую кааперацыю спачатку загубілі, а цяпер спахапіліся і шукаюць магчымасць адрадыць. Але безвынікова. «Не можа, ды і не хоча там прыватнік вырашыць усё пытанні! Яму нявыгадна, а пактуе прости чалавек. Таму я кожны год падтрымліваю Белкаапсаюз і спрабую ўсяляк разварушыць. Але трэба глядзець і на выдаткі», — сказаў ён. Кіраўнік дзяржавы параіў кіраўніку Белкаапсаюза разам з мясцовай уладай пралічыць свае магчымасці, склад адпаведнага бізнес-план. «Ды ўвогуле. Надшыю час выпрацаваць агульнарэспубліканскую канцэпцыю абслугоўвання сельскага насельніцтва. Людзі, якія працуюць на зямлі, не павінны ні ў чым мець патрэбу. Яны самыя адданія і надзейныя. Успомніце пандэмію, 2020 год, калі па Мінску хадзілі шатуны, хісталі краіну. А яны працавалі», — сказаў беларускі лідар. У сувязі з гэтым кіраўнік дзяржавы чакае ад уладаў канкрэтных прапаноў па рэгіонах і населеных пунктах з колькасцю жыхароў да 200 чалавек. Па яго словах, неабходна зацікавіць усё суб'екты гаспадарання ў абслугоўванні сельскага насельніцтва, стварыць стымуляцыйныя ўмовы. І ў такога гіганта, як Белкаапсаюз, тут будзе асабліва роля. Прэзідэнт даручыў ураду, асабіста прам'ер-міністра, Камітэту дзяржаўнага кантролю ўзяць на асаблівы кантроль усё дамоўленасці, агучаныя на сходзе.

Кіраўнік дзяржавы таксама агучыў самыя праблемныя пытанні дзейнасці Белкаапсаюза, па якіх трэба неадкладна прымаць рашэнні.

ПЕРШАЕ ГАНДАЛЬ

«На жаль, прадаўцаўца ўстойлівая тэндэнцыя зніжэння ўдзельнай вагі спажываепаперацыі ў рознічным тавараабароце гандлёвых арганізацый рэспублікі», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка. У папярэдняе сваіх слоў ён прывёў лічы: «Калі ў 2010 годзе на долю спажываепаперацыі приходзілася

12,2 працэнта агульнага аб'ёму, то ў 2020 годзе — 3,9 працэнта, у 2023-м — не дацягваецца да 3 (2,7 працэнта)».

«Пры наяўнасці паважнай інфраструктуры недапрацоўваецца ў некаторых раёнцэнтрах і буйных населеных пунктах, сучасныя страты на вёсцы. У спажывецкай кааперацыі ёсць свая ніша — гэта магазіны крокавай даступнасці. Іх не заменіць ніводны гіпермаркет. Зразумела, канкурэнцыя вельмі жорстка. Але ў барацьбе за пакупніка вас ніхто не стрымлівае», — канстатаваў Прэзідэнт.

Ён нагадаў, што мінулы раз дамаўляўся аптымізаваць сам працэс арганізацыі гандлю — ад закупкі тавару, уваходных коштаў, асартыменту, дастаўкі ў гандлёвыя аб'екты да яго выкладкі, рэкламы і таму падобнага. Казалі аб адзінным апэратары закупак, развіцці інтэрнэт-гандлю. У выніку нічога дзейснага так і не ўкаранілі. Але, па яго словах, і на такім непрыябытым агульным фоне ёсць арганізацыі, якія змаглі дастойна забяспечыць попыт насельніцтва, нарасціць аб'ёмы продажаў. А іх праця выклікае ў людзей толькі станоўчыя водгукі. І прыклады рэнтабельнай работы мясцовых райспажывецтваў ёсць ва ўсіх абласцях. «Што ж замяна астатнім працаваць так, каб людзі не скардзіліся ў выканкамы і не ладзілі бурныя дэбаты ў сацсетках? Так, пра такіх выпадкі мяне таксама інфармуюць. Таму я амаль кожны дзень атрымліваю інфармацыю з месцаў, у тым ліку аб вашай рабоце», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што пры ўсіх недахопах рэзервы ў Белкаапсаюза вялізныя. І там, дзе аб'ектыўна неабходна дапамога, дзяржава заўсёды падстаўляе і падставіць плячо. Але, як настойвае Прэзідэнт, варушыцца трэба і самім. Ён прывёў ў прыклад адкрыты ў канцы мінулага года ў Мінску Першы нацыянальны гандлёвы дом, дзе сабралі вытворцы з усіх рэгіёнаў. Гандлёвы цэнтр адрозна стаў папулярны і ў міначас, і ў гэтай сталіцы. Штодзень яго наведваюць да 20 тысяч чалавек. «А чым там падстаўлены Белкаапсаюз? — спытаў Прэзідэнт. — Футрамі? Рэзвясці футры і кацаць — гэта самае простае. А дзе вышы аб'екты грамадскага харчавання? Вам там адчыненыя дзверы. Калі не — вы скажыце. Усе кіраўнікі тут, мы выправім. Чаму няма кавярні і прадуктовай крамы, дзе прадаюцца цудоўныя (як вы часта дэманструеце, і мне ў тым ліку) выпечка, салёныя агуркі, квашаная капуста, драпікі, сала і іншыя скаркі? Ніхто лепш за вас не ўмее гэта ўсё прыгатаваць. Прадукцыя натуральная, якасная, па традыцыйных рэцэптах. Гэта ж у Мінску людзі, якія ў асноўным ужо заблылі гэта, купляць з вялізным задавальненнем, і турцыя. А вам дадаткова рэклама. І гэта толькі адзін з прыкладаў таго, як можна аднавіць паўнаватарнае прысутнасць кааператываўнага гандлю ў гарадах».

Прэзідэнт заўважыў, што ўніверсальных крам сёння ў краіне дастаткова. Цяпер запатрабаваны гандлёвыя пункты, якія працуюць па пэўнай асартыментнай канцэпцыі, напрыклад кандытарскія, мясныя, дробнааптовыя. Па словах кіраўнік дзяржавы, цяпер можна не толькі развіваць уласныя фірменныя гандаль, але і наладзіць узаемадзейненне з беларускімі вытворцамі, стаць своеасабівым бізнес-хабам для ўсяго беларускага. «Вашы пляцоўкі — іх прадукцыя. Вы павінны быць правядніком ачынных тавараў у рэгіёнах, асабліва ў глыбінку. Ад гэтага выйграюць усё. Але ўважліва ацаніце далягяды. Калі гэта апраўдана, пастаўце на маршрут аўтакраму са звычайным графікам работы. Вяскоўцы павінны атрымаць якасную заме-

ну стацыянарнай краме», — параіў беларускі лідар. У папярэдняе сваіх слоў ён прывёў рэальны выпадак з жыцця. У Мастоўскім раёне Гродзенскай вобласці ў сувязі са звальненнем прадаўца была прыпынена работа магазіна. Часова. Арганізавалі аўтакраму. Але ў першай палове дня. І настайнік сельскай школы скардзіцца: яму пакінуць дзетак без нагляду, каб купіць прадукты, ці галодным сядзець? «Трэба думаць аб людзях. У рэцэ рэшт прааналізуеце магчымасць аптымізацыі маршрутаў з улікам вязнага абслугоўвання сельскага насельніцтва іншымі арганізацыямі», — паставіў задачу Прэзідэнт. Ён адзначыў, што сёння вёску абслугоўваюць шмат арганізацый: і пошта, і бытвыя паслугі, сацыяльная абарона, ФАПы. «Старшыні райвыканкамаў не працуюць: яны гэта павінны аб'яднаць, выпрацаваць лагістыку. Едзе Белкаапсаюз — можна завезці туды і пошту, і лекі падкінуць, і гэтак далей», — прапанаваў Аляксандр Лукашэнка.

Асобную ўвагу Прэзідэнт звярнуў на работу крам на колах: яны павінны быць сучаснымі, зручнымі для пакупнікоў. «І гэтыя крамы на колах павінны быць такімі, каб з маршруту яны не маглі з'ехаць — адрозна «засвечыцца». Вы кажаце, нерэнтабельныя гэтыя аўтакрамы. А вы паглядзіце, куды яны ездзяць і што яны робяць», — абазначыў яшчэ адну праблему кіраўнік дзяржавы. Ён выказаў упэўненасць, што добрыя ачыныя напрацоўкі дазваляць годна абнавіць аўтакрам. Улічваючы сацыяльнае значэнне такога фармату, Прэзідэнт даручыў ураду, губернарарам прапрацаваць пытанні фінансаванага забяспячэння набыцця сучасных абсталяваных аўтамабіляў для гэтых мэт. Такія пытанні ён даручыў узяць на кантроль і Адміністрацыі Прэзідэнта. Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што Белкаапсаюзу трэба будзе адрамантаваць і існуючыя аўтапарк — не трэба разлічваць выключна на новыя машыны. «Лішчін грошай няма. Нават калі будзе, проста так іх ніхто вам не дасць», — папярэдзіў ён. — Таму разумна падыходзіць да гэтага пытання. Але ў гэтым годзе праблему трэба вырашыць».

Асобна беларускі лідар спыніўся на пытанні арганізацыі гандлёвага працэсу, захавання нормы і правілаў. «Наяўнасць тавараў са скончанымі тэрмінамі прыдатнасці — гэта чырвоная лінія. Няма тавару — дрэнна, але пратэрміноўка наогул недапушчальная», — заўважыў ён. А фактаў такіх дастаткова. Камітэт дзяржаўнага кантролю ў 2023 годзе правёў праверкі і маніторынгі ў 271 гандлёвым аб'екце. Порушылі ўстаноўлены практычныя ў кожным з іх. У выніку да адміністрацыйнай і дысцыплінарнай адказнасці прыцягнуты 165 чалавек. Накіравана 107 рэкамендацый па паляпшэнні працы.

«Я гэта зараз кажу і думаю, што быў шэраг скаржаў — працаваць няма каму. Ты з прадаўца патрабуеш: «Звольніце і іншае» — кажа: «Звольніце». Губернатары, запомніце, з сённяшняга дня вы наведзяце парадак так, што ніхто не зможа адкрыць рот і сказаць: «Звольніце, я сыхodu». Паўтараль больш не буду, вы ведаеце, пра што ідзе размова. Я вам казаў навесці парадак у краіне з кадрамі, каб не было гэтых балбатуноў, дармаедаў, лайдакоў. Думаю, нацыяналі мяне пачулі», — паставіў задачу кіраўнік дзяржавы.

ДРУГОЕ ГРАМАДСКАЕ ХАРЧАВАННЕ

Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што сёння ва ўсіх кутках нашай краіны працуе цэлая сетка — звыш тысячы аб'ектаў грамадскага харчавання Белкаапсаюза. «Тое, што вы

можаце здзівіць сваімі кулінарнымі здароўямі на выставах, кірмашах, розных мерапрыемствах, — факт. Для мяне факт, што вы ўмецеце гэта рабіць. Але я адразу думаю: чаму не рабіце? Неабходна забяспечыць такі ж узровень сэрвісу і ў паўсадзённай працы. Насельніцтва, асабліва моладзь, сёння актыўна наведвае розныя кавярні, сеткі хуткага харчавання, цікавіцца, каштуе, выбірае, параўноўвае. Чым можаце зацікавіць вы? У вас шмат чым можна зацікавіць. А як на справе? Вядома, любоў да звыклых страў мінулых гадоў у людзей будзе заўсёды. Але малядое пакаленне больш патрабавальнае. Трэба перапрафіляваць дзеючыя пункты, адкрываць канцэптуальна новыя. Развіваць далей свае ўласныя брэндзі», — сказаў Прэзідэнт. Ён таксама параіў зрабіць акцэнт на дастаўцы, абедзённым меню, абслугоўванні вялізных мерапрыемстваў, развіцці прыдарожнага сэрвісу, з якім спажывецкая кааперацыя ўвогуле зацікава.

Як акцэнтаваў кіраўнік дзяржавы, работа галіны грамадскага харчавання сёння з'яўляецца рэзервам для павелічэння рознічнага тавараабароту. «І сёлета Белкаапсаюз павінен яе максімальна актывізаваць. Распрацуюць адзіную маркетынгавую канцэпцыю, каб чалавек, які ўбачыў вашу шыльду, сапраўды ведаў: будзе па-дамашняму натуральна і смачна», — паставіў задачу беларускі лідар.

ТРЭЦЬЕ. НАРЫХОТОВАЦЬ ДЗЕЙНАСЦЬ

Гэта традыцыйная функцыя спажываепаперацыі. Работа па закупцы лішка сельскагаспадарчай прадукцыі, вырашанай ва ўласных падсобных і фермерскіх гаспадарках, ідзе круглы год. У сезон дадаюцца дары лесу. «Мяркуючы па статыстыцы, вам з зайдзённым пастаянствам забяспячаецца штогадовы прырост нарыхтоўчага абароту. Але трэба прызнаць, што тэмпы росту відавочна недастатковыя. Яны проста чарапашыя, — заўважыў кіраўнік дзяржавы. — Неабходна пашыраць сетку прыёмных пунктаў. Бо ініцыятыву перахопліваюць іншыя, у тым ліку прыватныя. Але там, дзе выгадна, вы губляеце. А вы па-ранейшаму паўтараеце, што нарыхтоўчае дзейнасць не бізнес-праект, а сацыяльны кірунак. Прыватніку чамусьці выгадна, а кааператарам — не? Такого не бывае. Калі прыбытковы прыватніку, то вам — удава. Бо гэта сыравіна для вашых жа прадпрыемстваў». Прэзідэнт падкрэсліў, што задачу выйсці на 90 працэнтаў перапрацоўкі па ўласнай сістэме закупак да 2025 года ніхто са спажывецкай кааперацыі не здымаў.

ЧАЦВЕРТАЕ. КААПЕРАТЫВНАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ

Беларускі лідар заўважыў, што перапрацоўка — гэта не толькі рэзерв нашарошчанага аб'ёму дзейнасці, але і разам з грамадскім харчаваннем дадатковы механізм кампенсацыі нізкаэфэктывага гандлю ў вёсцы. «У вас дастаткова канкурэнтных пераваг. Вытворчасць прадуктаў харчавання для спажываепаперацыі мае некалькі стратэгічных пасылаў. Гэта натуральнасць, папярэдняе асартыменту, рост прадукцыйнасці. Хлеб, кандытарскія вырабы, мяса, каўбаса, традыцыйныя саленні, замарожаныя грыбы — многае з таго, што вы робіце, заўсёды карыстаецца попытам. Пашыраць свой асартымент», — настойвае Прэзідэнт.

Ён рэкасаў, што падчас наведвання горада Свіслач у 2021 годзе зайшоў у невялікую пякарню. Але хлеб, які там выраблялі, Прэзідэнт

МЫ НЕ ПАВІННЫ, ПРОСТА НЕ МАЕМ ПРАВА»

назваў самым лепшым. Пасля наведвання Александром Лукашэнкам той пякарні пляцёнкі сталі называць «бацькавай булкай». І ў горадзе нават пачалі праводзіць аднаіменны каравай-фэст. Гэта стварэе імідж і раёну, і вобласці. А ў той жа час, як заўважыў Прэзідэнт, скаргі на якасць пякарнай прадукцыі з іншых гарадоў не перастаюць паступаць. У прыклад ён прывёў Рагачоў. Александр Лукашэнка даручыў разабрацца ў гэтым пытанні і прыняць неабходныя меры. «Зрабіце, каб у вялізным горадзе Рагачове людзі мелі свой хлеб! — запатрабаваў Прэзідэнт. — Абслугоўвайце як мае быць людзей».

Старшыні праўлення Белкаапсаюза Інэсе Караткевіч ён параіў пачаць з навядзення дысцыпліны і парадку, структураваць арганізацыю. «З сябе пачніце. Калі трэба нечым дапамагчы, я абавязкова дапамагу. Але толькі дзейнічайце. Разам з органамі ўлады. Віцэ-прэм'ер Заяц будзе кантраляваць, мы будзем дапамагаць. Прэм'ер-міністр да гэтага асабіста падключыцца. Так яму і перадайце. За вёску вы галавой адказваеце. Мы з вамі ўсе вясковыя людзі. Яшчэ раз паўтараю: адтуль пайшла наша краіна — мы павінны іх падтрымаць. Мы вас прымусім працаваць. Разумейце мяне, як хочаце. Вы можаце. Калі б вы не маглі, я б сёння прыйшоў і пачаў з галоўнага: як будзем развальваць Белкаапсаюз і на гэтым месцы фарміраваць новы гандаль. Але я яшчэ спадзяюся на вас», — заявіў беларускі лідар.

Александр Лукашэнка нагадаў, што на мінулы сустрэчы ўзімалі пытанне пра важнасць імпарта-замышчэння. Каб не даводзілася Беларусі закупляць за валюту кансерваваны гарошак, кукурузу, дзіцячае харчаванне, кетчупы і да гэтага падобнае. «Дамаўляйцеся, высаджвайце сады, калі іх мала. Цяляць будучы. Забірайце адтуль тавар і вырабляйце гатовую прадукцыю ад гарошку да агурку і таматаў, — нагадаў ён. — І вось сёння мы бачым па даных статыстыкі: доля айчынай прадукцыі ў рознічным продажы за 2023 год падрастае толькі па соках і пладоваагароднінных кансервах, ды і тое менш чым на 10 працэнтаў. Але гэтага, відавочна, недастаткова. Уразумейце ж нашэсце: чым больш будзе на нашым рынку беларускага, натуральнага і якаснага, тым лепш будзе для ўсіх. Ды і свае вытворчыя магутнасці загрузіце».

ПЯТАЕ. ЗВЕРАГАДОУЧАЯ ГАЛІНА

Прэзідэнт невяпдакова асобна спыніўся на гэтым пытанні. Зверагаспадаркам Белкаапсаюза сёння вырабляецца амаль 90 працэнтаў рэспубліканскіх аб'ёмаў клетчатнага пушыны. Гэты кірунак Александр Лукашэнка назваў перспектывым, хоць і складаным, і схільным да вонкавых рызык. Ён звярнуў увагу, што ў Еўропе гэту галіну сталі знішчаць. Вызваліўся рынак, і за гэту магчымасць неабходна ўхапіцца.

«Дзяржава ў няпросты перыяд аказала вельмі моцную падтрымку. Далей самі. Але каб развівацца, вы павінны сапраўды адказаць сабе на наступныя пытанні. Якая якасць нашага футра? І што мы робім са шкуркамі? Па вашых справах бачу, што большую частку іх прадаём проста як сыравіну. А футры добрыя вы ўмеце рабіць. Вы ўмеце, але часта для сябе», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Свой тэзіс Александр Лукашэнка ўзмацніў лічбамі. За 2023 год экспарт пушына-футравай сыравіны склаў амаль 520,5 тысячы штук (98,8 працэнта да ўзроўню 2022 года) на 13 мільянаў долараў, дублёных і вырабленых футравых шкур — 121 тысячы штук

(47 працэнтаў) на 2 мільёны долараў. А далей лічыць проста дзіўныя. За 2022 год экспарт склаў ажно 23 (!) футравыя шубы, а за 2023 год — і зусім ні адной. Пры гэтым у 2022 годзе з-за мякка Беларусь завезла футравыя вырабы на 2,3 мільёна долараў, а ў 2023-м — больш чым на 2 мільёны. «Як жа так? Хіба так цяжка пашыць футры, шапкі і што там яшчэ трэба ў халады? — спытаў Прэзідэнт. — Можна, і складана, але мы ўмеем гэта рабіць. Запомніце: ад вас патрабуецца вельмі жорстка тэхналагічная і вытворчая дысцыпліна. Ва ўсім: ад захаванасці пагаляю да рэалізацыі гатовых вырабаў, а таксама платы за іх».

ШОСТАЕ. ЗНЕСНІЗКАНАМІЧНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ

Тут, як падкрэсліў кіраўнік дзяржавы, Белкаапсаюз непрацоўвае. Ізноў лічбамі гэта пацвердзіў. Калі за мінулы год у цэлым Беларусь зарабіла на знешніх рынках амаль 50 мільярадаў долараў, то ўклад арганізацыі спажыўкааперацыі ў агульнарэспубліканскі аб'ём экспарту Александр Лукашэнка назваў арыфметычнай пагрэшнасцю — сотыя долі працэнта. У 2022 годзе арганізацыя Белкаапсаюза экспартавала тавараў крыху больш, чым на 41 мільён долараў. Гэта на 13 працэнтаў менш, чым у 2020-м. У 2023 годзе негатывыя тэндэнцыі ўзмацніліся. За 2023 год экспарт тавараў склаў 33,2 мільёна долараў, скараціўшыся амаль на 20 працэнтаў у параўнанні з 2022 годам. Не адбываецца таварнай дыверсіфікацыі. Аснову, як і раней, складаюць два тавары нізкай ступені перапрацоўкі: яльвічына (41,5 працэнта вартаснага аб'ёму экспарту) і пушына-футравая сыравіна (40 працэнтаў). І ў асноўным усё пастае ў Расію. «Вазьміце гэта на кантроль. Навошта вы сыравіну прадаеце? Так, Расія — наш асноўны гандлёвы партнёр. Але нашарошчванне эканамічнага супрацоўніцтва з іншымі краінамі — кітаём, дзяржавамі далёкай дугі, не менш важна. Нельга яйкі класці ў адзін кошык. Задача па роце аб'ёму экспарту і павелічэнні валютных наступленняў стаць перад усімі. І вы не выключэнне».

СЁМАЕ. КАДРЫ

Александр Лукашэнка настойвае на тым, што патрэбна абнаўленне і прыток моладзі. «А чым яе зацікавіць? Каб утрымаць у сваіх шэрагах дастойных спецыялістаў і прыцягнуць новых, патрабуецца дастойная аплата працы. Яе можна знайсці, калі вы сістэматызуецеся. Калі вы пакінеце на працоўных месцах тых, хто сёння патрэбны і хто працуе. Па маім разликах, каля 50 працэнтаў вы спакойна можаце скараціць. Аднайце гэтыя грошы людзям, аддадце тым, хто хоча працаваць і зарабляць», — заявіў ён.

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што моладзь трэба прывучаць да працы. І тут на першы план выходзіць дысцыпліна, якая павінна ляжаць у аснове кадравай палітыкі. «Нягледзячы на тое што па Белкаапсаюзе пратэрмінаванай запасычанасці па выплаце заробку няма, я ўзровень застаецца адным з самых нізкіх у краіне. За 2023 год сярэднямесячная зарплата склала 1034,7 рубля, што менш за агульнарэспубліканскі паказчык амаль удвая», — заявіў беларускі лідар. Па яго словах, кіраўнікі раёнаўна звяна павінны выйсці з кабінета, праехаць па сваіх крамах і цяхах, нарашчы, разумець, чаму такія зарплаты. «На паперы ўсё проста, — няма нагрукі. А што вы зрабілі, каб нагрукі была? Каб быў шырокі асартымент тавараў? Гэта датычыцца радавых супрацоўнікаў. Кіраўніка любога ўзроўню правяраюць адразу ў баявых умовах:

узятая на пасаду, нарэзаны задачы. Не выканана? Значыць, не справіўся. Шукаем новага, нягледзячы на былыя заслугі», — расставіў акцэнты Александр Лукашэнка.

ВОСЬМАЕ. ФІНАНСАВЫ СТАН

Прэзідэнт прызнаўся, што гэты пункт выклікае асаблівую заклапочанасць. Стратнасць працы і высокая пазыковая нагрукі прывялі да адсутнасці ўласных абаротных сродкаў у арганізацыі спажыўкааперацыі. Прычым сітуацыя з кожным годам толькі пагаршаецца. «І, ведаеце, хачу папярэдзіць, каб у вашай далейшай рабоце не было ніякага ашуканства. Інакш наракайце на сябе. Растлумачу на пэўным прыкладзе. Па выніках 2023 года вы вывелі сабе па бухгалтэрыі чысты прыбытак у памеры 800 тысяч рублёў. Аж 800 тысяч рублёў. Нядрэнна, праўда? Але толькі на першы погляд. Калі уважліва вывучыць дакументы, становіцца зразумела: уся справа ў тым, што для такога прыемнага бухгалтарскага балансу вы сабе ў плюс запісалі атрыманне прадпрыемства «Белкаафутра» датачы з бюджэту на набывіццё пушных звяроў і перадачу вашых назапашаных даўгоў Агенцтву па кіраванні актывамі. Дапамагалі мы вам такім чынам, а вы палічылі, што зарабілі гэтыя грошы. А па факце за студзень — лістапад 2023 года атрымана чыстая страата ў памеры 6,6 мільёна рублёў, што амаль у 2 разы больш, чым за аналагічны перыяд 2022 года. Вось ваша эканоміка. Пры гэтым запасычанасць па крэдытах і пазыках за 2023 год павялічылася больш чым на 3 працэнты і склала на пачатак студзеня 2024 года каля 417 мільёнаў рублёў. Пратэрмінаваныя даўгі перад банкамі выраслі больш як у 2 разы і склалі амаль 43 мільёны. Крэдыты трэба вяртаць. Таму крытычны ацэнкі вашай працы адзін — прыбытак, які расце. З нашай ці без нашай дапамогі», — адзначыў беларускі лідар.

***

Прэзідэнт канстатаваў, што, мяркуючы па сапраўдных, а не па намалюваных выніках, належных высоку з мінулай размовы зраблена не было. І ніякага фінансаванага запаса трываласці па-ранейшаму няма. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы абазначыў толькі самыя асноўныя задачы. Ён даручыў кіраўніцтву Белкаапсаюза разам з мэрам Мінска, урадам, губернатарама мабілізавацца ў самую кароткі тэрмін і навесці жалезны парадак у кожным кірунку дзейнасці. «Усе праблемы ляжаць у плоскасці эфектывнасці кіраўніцкіх працаў. Рэзерваў дастаткова: ад кіравання ўласнасцю, рацыянальнага выкарыстання матэрыяльна-тэхнічнай базы да аўтаматызацыі, глыбокага аналізу і ўнутрыведамскага кантролю. Няма і быць не можа другародных пытанняў, калі працуеце са страатамі», — заявіў Прэзідэнт. Ён нагадаў, што для больш эфектывнай работы, у тым ліку ў аддаленых малых населеных пунктах, даручаў да гэтага віду дзейнасці прыцягнуць буйныя гандлёвыя сеткі, якія зольныя дапамагчы Белкаапсаюзу.

«Праграма развіцця спажывецкай кааперацыі зацверджана, вы самі яе пісалі. Значыць, бачыце свае слабых месцы, ведаеце, над чым працаваць. Яна, як мне даквалідала, алічаваная, рэальная да выканання. Пасля нашай размовы дапрацуйце. Усе кадры проста павінны мабілізавацца для дасягнення пастаўленых праграмаў мэт», — заявіў кіраўнік дзяржавы. Ён падкрэсліў, што 2 лютага 2024 года быў падпісаны Указ № 42, накіраваны на развіццё вёскі і стварэнне максімальна камфортных умоў для людзей, якія там жывуць. Калі ўрад распрацоўваў праект, спрабавалі

ўлічыць асноўнае: інфраструктуру гандлю, грамадскага харчавання, бытавога абслугоўвання. Для індывідуальных прадпрыемальнікаў і суб'ектаў гаспадарання, якія займаюцца дадзенымі кірункамі, у тым ліку для арганізацыі Белкаапсаюза, да канца 2028 года будуць дзейнічаць спецыяльныя паніжаныя тарыфы на электраэнергію і значныя падатковыя льготы, аж но да вызвалення ад некаторых відаў падаткаў. Правам вызначаць пералік населеных пунктаў, дзе будуць давацца прэфэрэнцыі, надзелены абласныя Саветы дэпутатаў. «Як бачыце, гэта важкая дзяржаўная падтрымка, — заўважыў Прэзідэнт. — Белкаапсаюз мае магутныя рэсурсы: матэрыяльна-тэхнічную базу, людзей і тэхналогіі — вы ўсё маеце». Прэзідэнт выказаў спадзяванне, што з гэтага дня да дзвіза работы кааператараў, акрамя пасылу добра для чалавека, дадасца простая фраза: «Якасць вышэй за ўсё».

МАГАЗІНЫ КРОКАВАЙ ДАСТУПНАСЦІ БУДУЦЬ ЗАХАВАНЫ

Намеснік прэм'ер-міністра Леанід Заяц у сваім дакладзе адзначыў, што Белкаапсаюз — важны партнёр дзяржавы, і таму распрацавана перспектывная праграма развіцця гэтай структуры. Так, прыняты шэраг рашэнняў па перафарматаванні дзейнасці спажывецкай кааперацыі для паліпашэння абслугоўвання насельніцтва краіны, асноўную частку якога ў рабоце Белкаапсаюза складае сельскае насельніцтва. Па словах Леаніда Зайца, магазінам Белкаапсаюза неабходна павялічваць сваю канкурэнтаздольнасць, пашыраць практыкі дыстанцыйнага гандлю, уніфікаваць працэсы закупу сыравіны і ў цэлым пашыраць асартымент прадукцыі. Ён расказаў, што работа раней зачыненых крам будзе адноўлена.

У сваю чаргу, Александр Лукашэнка дэталёва цікавіўся праблемамі работы прадпрыемстваў спажывецкааперацыі. Прэзідэнт пытаўся, чаго не хапае ў дзейнасці Белкаапсаюза для паліпашэння вынікаў у гэтай сістэме. Ён яшчэ раз зрабіў акцэнт на тым, што арганізацыя павінна быць першым месцам. Прэзідэнт вярнуўся і да ўзнятай тэмы аўтамабільнага парка і эфектывнасці работы аўтапарка ў цэлым. Ён даручыў усё дакладна праналізаваць і разабрацца з гэтымі пытаннямі.

Прэзідэнт зрабіў акцэнт на важнасці захавання магазінаў крокавай даступнасці для людзей. Ён у сваіх словах, сеткавыя магазіны могуць і павінны працаваць. Але магазіны спажывецкааперацыі, зручныя для насельніцтва, страціць нельга. «Вы адказваеце галавой за абслугоўванне людзей», — папярэдзіў кіраўнік дзяржавы і кіраўніцтва Белкаапсаюза, і мясцовыя органы ўлады.

Падчас сваёй прамоў на сходу дзе прадстаўнікоў членаў Белкаапсаюза Прэзідэнт неаднаразова звяртаўся да лічбаў. З дапамогай аб'ектывных і непрадзюжытых лічбаў праблемныя аспекты работы арганізацыі Белкаапсаюза прадставіла і старшыня Нацыянальнага статыстычнага камітэта Іна Мядзведзева. У прыватнасці, старшыня Белстата звярнула ўвагу, што пастаянна скарачаецца колькасць магазінаў Белкаапсаюза. Толькі за апошнія тры гады закрыта 607 магазінаў. Доля спажывецкай кааперацыі ў рознічным тавараабароце ў сельскіх населеных пунктах таксама знізілася: з 16,9 працэнта ў 2020 годзе да 12,4 працэнта ў 2022-м. Пры гэтым у аб'ектах Белкаапсаюза назіраецца абмежаваны асартымент як прадуктаў харчавання, так і нехарчовых тавараў. «Негатыўныя тэндэнцыі назіраюцца і ў грамадскім харчаванні: за тры

гады колькасць аб'ектаў грамадскага харчавання скарацілася на 138 адзінак. Пры гэтым палова з іх знаходзілася ў сельскіх населеных пунктах. Тавараабарот за аналізаваны перыяд знізіўся на 6,2 працэнта ў супастаўных цэнах», — сказала Іна Мядзведзева. Экспертны патэнцыял Белкаапсаюза фарміруюць зверагаспадаркі і прамысловыя арганізацыі. Але за тры гады экспертнае пастаўкі арганізацыі спажывецкааперацыі знізіліся практычна на трэць.

Аб выяўленых недахопах у рабоце Белкаапсаюза далажыў старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Васіль Герасімаў. Ён расказаў, што выяўлены факты невыканання патрабаванняў аб недапушчальнасці гандлю сыравінай замест прадукцыі з высокай дабаўленай вартасцю. «Губернатары, вазьміце гэта на кантроль. Вам жа гэта было даручана — не выпускаць сыравіну за межы. З высокай дабаўленай вартасцю трэба вырабляць прадукт. Сёння вялізная патрэба ў нашай прадукцыі, мы ўсё можам прадаць. Навошта вы вазіце (на экспарт. — «Зв.») тушы, паўтушы?» — адрававаў на гэта Прэзідэнт Беларусі.

«ПАВІННА БЫЦЬ КАНКРЭТНАЯ ДАРОЖНАЯ КАРТА БЕЗ БАЛБАТНІ»

Прэзідэнт падвёў асноўныя вынікі сходу прадстаўнікоў членаў Белкаапсаюза.

Асноўны з іх — неабходнасць перагледзець праграму развіцця спажывецкааперацыі. У сваім дакладзе старшыня КДК Васіль Герасімаў адзначыў, што праграма развіцця Белкаапсаюза на 2024—2025 гады ніякіх прарывных ідэй не змяшчае. Александр Лукашэнка ў цэлым з гэтым пагадзіўся. «Новаму кіраўніцтву Белкаапсаюза, усім вам трэба ўзяць гэтую праграму і зрабіць з яе сапраўдны план дзеянняў. Трэба яе пералапаціць, каб яна не страцілася проста пажаданнем, канцэптуальным нейкім дакументам. Патрэбны дакумент прамога дзеяння. Калі гэта грошы — вось туды вось такія грошы. Калі гэта будаўніцтва неікіх аб'ектаў — туды гэтыя грошы. Калі гэта аўтамабіль — колькі штук, каб міністру прамысловасці маглі сказаць, колькі трэба аўтамабіляў. Павінна быць канкрэтная дарожная карта без балбатні. З улікам сённяшняга абмеркавання гэта трэба зрабіць. У адваротным выпадку страцім людзей», — запатрабаваў ён. У сувязі з гэтым кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на кадравую палітыку, на чале якой — дысцыпліна. Прэзідэнт запатрабаваў спыніць разброд і хістанні ў кадравых адносінах. «Ніводнае кадравое пытанне сёння без старшыні райвыканкама ў сваёй кампетэнцыі, аблыканкама, урада і Прэзідэнта вырашана быць не можа. Кадравая палітыка, патрабавальнасць з майго боку, а значыць, і па вертыкалі, будзе толькі ўзмацняцца», — заявіў ён.

У цэлым ацэньваючы работу спажывецкааперацыі, Прэзідэнт падкрэсліў: «Я не кажу, што ўсё катастрофа. Не. Але тое, што ёсць, — гэта не для нас. Трэба было лепей, калі мы хочам развівацца і ісці наперадзе іншых. Трэба больш якасна. Трэба зрабіць так, каб людзі не крыўдзіліся». Таксама Александр Лукашэнка растлумачыў, што яго жорстка патрабаванні абумоўлены і зменай пакаленняў.

У завяршэнне сустрэчы Прэзідэнт заўважыў, што, хоць Белкаапсаюз носіць грамадскі статус, на самай справе гэта больш чым дзяржаўная арганізацыя. «Белкаапсаюз — гэта самая дзяржаўная арганізацыя. Самая-самая дзяржаўная! Не забывайце пра гэта, дапамагайце і кантралюйце. Гэта вельмі дзяржаўная грамадская арганізацыя», — рэзюмаваў ён.

Валерыя СЦЯЦКО.

Дыялог пакаленняў

«ТРЭБА ЖЫЦЬ СВАІМ РОЗУМАМ»

Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНОВА
сустрэлася са студэнтамі БДУ

Сустрэчы з моладдзю даўно ўжо сталі не толькі адной з форм работы членаў верхняй палаты парламента, але і добрай і карыснай традыцыяй. Дзякуючы такім размовам, маладыя людзі літаральна з першых вуснаў атрымліваюць вычарпальную інфармацыю аб дзейнасці ўлады і прыярытэтах развіцця краіны. А самае галоўнае — тая інфармацыя дакладная, аб'ектыўная і праўдзівая ў адрозненне ад рознага кшталту фэйкаў аб нашай краіне, што распаўсюджваюцца ў сёцце.

Дарэчы, пра тое, што карысць трэба толькі праверанай інфармацыяй з надзейных крыніц, гаварыла і Наталля Качанова. Яна адзначыла, што зусім не варта чытаць, а тым больш падпісвацца на інфармацыйныя рэсурсы, якія прызнаны экстрэмісцкімі. «У нас правая дзяржава і ўсё робіцца па законе... Таму не трэба парушаць яго па сваім легкадумстве. Тыя, хто пакінуў краіну і цяпер «палівае» яе з-за мяжы, — ці варты яны таго, каб да іх прыслухоўвацца, ці варты яны павагі ўвогуле?» — звярнулася да студэнтаў Старшыня Савета Рэспублікі.

Яна падкрэсліла, што сёння краіна ўвайшла ў найважнейшы палітычны перыяд — зусім хутка надыйдзе Адзін дзень галасавання, потым, ускосным галасаваннем, будучы абраны члены Савета Рэспублікі, а затым сфарміраваны склад Усебеларускага народнага сходу ўжо ў якасці канстытуцыйнага органа з вялікімі паўнамоцтвамі. А ў наступным годзе — прэзідэнцкія выбары. У гэты час нельга заставацца ўбаку ад такіх лёсавызначальных для краіны падзей, трэба абавязкова прыйсці

на выбарчыя ўчасткі і прагаласаваць.

Гаворачы пра электаральную кампанію, Наталля Качанова спынілася і на міжнародным становішчы, адзначыўшы, што вакол Беларусі штучна нагнятаецца напружанне: «Нас імкнучы абвінавачваюць у нейкай агрэсіўнай палітыцы. Але ж я гаварыла і гавару заўсёды, што мы міралюбівае краіна. Мір і спакой для нас — галоўнае, і, калі трэба, мы яго будзем абараняць. А як жа інакш — гэта наша краіна. І задача нашага пакалення — перадаць вам, маладым, гэтую мірную, спакойную, цудоўную краіну».

Таксама падчас сустрэчы Старшыня Савета Рэспублікі падрабязна расказала аб асаблівасцях работы верхняй палаты парламента і заканадаўчай ўлады ў цэлым, аб асноўных прынцыпах дзяржаўнага будаўніцтва. Спынілася яна і на сацыяльных гарантыях і дзяржаўнай дапамозе шматдзетным сем'ям, пенсіянерам, расказала пра змены ў падаткаабкладанні. Асабліва пры гэтым падкрэсліла: трэба цаніць тое, што мы маем, што пабудавалі. У тым ліку не толькі эканамічны, матэрыяльны складальнік дасягненняў, але і тыя магчымасці для развіцця, прафесійнага станаўлення і самарэалізацыі, якія створаны ў краіне. Гэта дарагога варта.

Але ж і ад чалавека залежыць ніяма. Па словах Наталлі Качанавой, першае, што трэба для дасягнення мэты, — гэта працаваць. Адказна і добрасумленна. А па-другое, заўсёды захоўваць чалавечнасць і пачуццё справядлівасці. Асабліва калі ты на дзяржаўнай службе. Такую думку яна выказала, калі адказвала на пытанне — прасьбу аб парадзе наконіт паспяховага праасоўвання па кар'ернай лесеці. Увогуле ж,

пытанняў, як заўсёды, на сустрэчах Наталлі Качанавой было многа. І, як заўжды, іх тэматыка была надзвычай разнастайнай.

Падводзячы вынікі сустрэчы, Старшыня Савета Рэспублікі зазначыла: «...Я заўсёды з вялікай радасцю сустракаюся з маладзёжнай аўдыторыяй. Тым больш у такой цудоўнай ВНУ, як Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, вядучай ВНУ нашай краіны. І, вядома, мне сёння было вельмі цікава сустрацца з хлопцамі і дзяўчатамі, гэта ў асноўным першы, другі і трэці курсы. Тыя, хто толькі пачаў вучыцца тут, многія з іх прыхалі з іншых гарадоў, рэгіёнаў... Перш за ўсё я агучваю тую інфармацыю, якой бы мне хацелася падзяліцца з імі. Расказаць аб той палітыцы, што праводзіцца ў нашай краіне, у тым ліку ў частцы маладзёжнай палітыкі. Аб тым, чым жыве сёння дзяржава, асабліва ў такіх важных палітычных момантах. Аб рабоце Савета Рэспублікі...»

І, вядома, немалаважна было пачуць тыя пытанні, што цікавяць моладзь. Я кожны раз здзіўляюся той колькасці пытанняў, абсалютна розных. Яны датычацца і адукацыйнага працэсу, асабістага жыцця, нават прасьбы параіць, як дасягнуць у жыцці ўсяго, аб чым марыць. Таму, зразумела, сустрэча надзвычай цікавая і карысная, і мы надалей прадоўжым такую практыку. Пры такіх асаблівых сустрэчах каторы раз пераконваешся: у нас цудоўная моладзь, якая думае пра будучыню сваёй краіны. Мы ўпэўнены: яны зробяць усё дзеля таго, каб развіццё і прымнажэнне тыя традыцыі, якія ёсць у нашай роднай Беларусі».

(*Аб чым яшчэ гаварылі на сустрэчы — у найбліжэйшым выпуску «Мясцовага самакіравання».*)

Уладзімір ВЯРЭНІЧ.

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

Але кожны ведае, наколькі важнае гэта мерапрыемства, і адрэпэціраваць свае абавязкі яшчэ раз лішнім не будзе. У сувязі з гэтым у гімназіі праводзіцца трэнінг, на адным з якіх пабывалі акрэдытаваныя ў адпаведнасць з выбарчым заканадаўствам назіральнікі. Яны таксама пажадалі ацаніць ступень гатоўнасці ўчастка да значнай палітычнай падзеі. Члены камісіі правялі ў іх прысутнасці працэс апытання ўрны, абмяркоўвалі, як будзе ажыццяўляцца датэрміновае галасаванне, а таксама працэдура падлікаў галасоў і нывыкарыстаных бюлетэняў.

Мы аформілі залу ў адпаведнасці з усімі рэкамендацыямі акруговай выбарчай камісіі, — удакладняе старшыня ўчастковай камісіі. — Забяспечана безбар'ернае асяроддзе, устаноўлены пандусы. На бачным месцы знаходзіцца інфармацыя пра тое, што гэта адзіны дзень галасавання і ўпершыню кандыдаты ў дэпутаты абіраюцца адразу па трох узроўнях — у Палату прадстаўнікоў, у абласны і гарадскі Саветы дэпутатаў.

На стале пры ўваходзе ў пакой — дэзсродкі і аднаразовыя маскі. Меры бяспекі ў складаныя эпідперыяд ніхто не адмаўляе. Па ходзе руху — стэнды з біяграфічнымі данымі кандыдатаў, у зоне дасягалнасці падрыхтаваны для абнаўлення Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь на трох мовах, Выбарчы кодэкс і памятка.

Усім выбаршчыкам, якія сёння ўпершыню прымаюць удзел у такім адказным мерапрыемстве, будзем уручаць Асноўны Закон Беларусі ў падарунак, — каментуе Міхаіл Якубук. — А такіх у нас 336 чалавек.

Для галасавання прадугледжаны тры кабінкі. Адна з іх — для людзей з абмежаванымі магчымасцямі. Яна шырэйшая па памере, каб было дзе развярнуцца на калесах, а стол для зручнасці зроблены крыху ніжэй.

Кабінкі адпавядаюць нормам па шырыні і вышыні, — заўважае Міхаіл Якубук. — У кожнай на стале памятка па запавуенні бюлетэня і паперадальная інфармацыя, што відэа- і фотаздымкі забаронены. За гэта прадугледжана адказнасць.

Участак забяспечаны камп'ютарам, артэхнікай, сейфам, стацыянарным тэлефонам, счыталнікам для ID-карт. Выбаршчыкаў з біяметрычнымі пашпартамі становіцца ўсё больш. Да паслуг грамадзян са слабым зрокам — лупы і трафарэты.

Магчыма, хтосьці пажадае азнаёміцца з падрабязнасцямі асвятлення электаральнай кампаніі ў краіне і захаца пагартаць мясцовыя або рэспубліканскія перыядычныя выданні. Калі ласка! Яны ляжаць на палічках у шафе. Побач з карыснай літаратурай.

Прынцыпова новага нічога не з'явілася, — рэзюмуе Міхаіл Якубук. — Існуе цалкам адпрацаваная схема, і мы яе прытрымліваемся. Адзінае, што памянлася, — гэта падыход у афармленні кабінак для галасавання. Пажадана, каб сценкі ў іх былі белага або малачонага колеру, а шторы — чырвонага.

Да датэрміновага галасавання ўжо падрыхтавана празрыстая урна для бюлетэняў. У асноўны дзень іх для зручнасці і большай праходнасці на ўчастку будзе дзве. Для грамадзян сталага ўзросту і тыя, хто ў сувязі з захворваннем не зможа наведаць участак, прадугледжаны дзве пераносныя скрыні.

— На 15 лютага трое жыхароў ужо выказалі жаданне прагаласаваць дома, — інфармуе суразмоўнік. — Калі пачнецца датэрміновае галасаванне, народ яшчэ больш актывізуецца.

А 25 лютага, непасрэдна ў Дзень выбараў, на участку будзе не толькі ўрачыста, але і весела. Для выбаршчыкаў тут рыхтуюць змястоўную культурна-забаўляльную праграму і ўмовы для работы вязнога гандлю. Сваёй смачнай прадукцыяй народ будзе частаваць Магілёўскі мясакамбінат. Асноўная пляцоўка для галасавання размешчаецца яўраз паблізу ад актовай залы і гімназічнай сталовай. Дарэчы, чакаецца, што праз участак № 56 за час выбараў, у тым ліку ў дні датэрміновага галасавання, пройдзе болей чым 1700 чалавек.

ТОЛЬКІ ЛІЧБЫ

• Усяго ў Магілёўскай вобласці створана 693 участкі для галасавання.

• У склад выбарчых камісій увайшлі 7280 чалавек. Гэта грамадзяне, якія добра ўжо знаёмыя з Выбарчым кодэксам і былі вылучаны шляхам падачы заяў, ад грамадскіх або палітычных арганізацый, працоўных калектываў.

• На адзін дэпутатскі мандат у мясцовыя Саветы дэпутатаў Магілёўскай вобласці практычна па ўсіх акругах прэтэндуе па два кандыдаты ў дэпутаты. Гэта 3602 чалавек на 1804 дэпутацкія месцы.

• За ходам выбараў у Магілёўскай вобласці будучы назіраць болей чым 5300 чалавек, акрэдытаваныя пры выбарчых камісіях усіх узроўняў. Акрамя іх будучы працаваць яшчэ і міжнародны назіральнікі.

ВАЖНА!

Грамадзяне, якія зарэгістраваны па адным адрасе, а збіроўца галасаваць па іншым, павінны да 24 лютага падысці на найбліжэйшы ўчастковы камісіі з пашпартамі і дакументам, што пацвярджаюць факт пражывання на дадзеным выбарчым участку — гэта можа быць дакумент куплі-продажу або арэнды жыллёвага памяшкання, камандзіровачнае пасведчанне і гэтак далей — іх унесуць у спіскі.

Старшыня Магілёўскай абласной выбарчай камісіі Яўген АЛЕКСА:
— Пры фарміраванні ўчасткаў для галасавання мясцовыя органы выканаўчай ўлады зыходзілі з таго, каб яны былі традыцыйныя і ў тых месцах, дзе ўжо існавалі. Каб людзі ведалі, як іх знайсці. Раней кандыдатаў у дэпутаты абіралі паасобна і краіна перманентна знаходзілася ў стане выбараў. Цяпер, у адпаведнасці з папраўкамі ў Канстытуцыю, адзіны дзень выбараў кандыдатаў у Палату прадстаўнікоў і мясцовыя прадстаўнічыя органы будзе праходзіць у апошнюю нядзелю лютага. Асаблівае ў тым, што выбаршчык у Магілёве і Бабруйску атрымае тры віды бюлетэняў, каб прагаласаваць за кандыдата ў дэпутаты ў Палату прадстаўнікоў, абславет і гарсавет, а ў сельскай мясцовасці — чатыры, каб выбраць яшчэ і дэпутата ў сельсавет.

Нэлi ЗiГУля, фотa аўтара.

Медыясфера

НА ВАСТРЫІ АРМЕЙСКАГА ЖЫЦЦЯ

Міністры абароны і інфармацыі ўзнагародзілі журналістаў

Сярод лаўрэатаў штогадовага творчага конкурсу на найлепшае асвятленне ў СМІ пытанняў будаўніцтва і развіцця Узброеных Сіл Беларусі, патрыятычнага выхавання насельніцтва — рэдактар аддзела газеты «Звязда» Вераніка КАНЮТА.

Журналіст адзначана дыпламам першай ступені ўмінацыі «Спецыяльны праект». На працягу многіх гадоў рэдакцыя «Звязды» сумесна з Міністэрствам абароны ажыццяўляе выпуск праекта «Плацдарм», у якім асвятляюцца ключавыя падзеі беларускай арміі, расказваецца пра людзей і пагонах, будучых абаронцаў Айчыны.

Сярод лаўрэатаў — журналісты перыядычных выданняў, інфармацыйнага агенцтва, тэле- і радыё-

каналаў. У конкурсе прымалі ўдзел супрацоўнікі як рэспубліканскіх, так і рэгіянальных сродкаў масавай інфармацыі. Сёлета на конкурс было пададзена 83 заяўкі.

Як адзначыў падчас цырымоніі ўзнагароджання міністр абароны Віктар ХРЭНІН, ва ўмовах няпростай ваенна-палітычнай абстаноўкі, калі супраць нашай краіны, па сутнасці, развязана інфармацыйная вайна, беларускія журналісты знаходзіцца на перадавой, абараняючы інтарэсы Радзімы. Па словах кіраўніка абарончага ведамства, з гэтай задачай прадстаўнікі масмедыя справяляюцца годна і прафесійна.

Па словах міністра інфармацыі Уладзіміра ПЯРЦОВА, шырокі ўдзел журналістаў у конкурсе сведчыць аб тым, што тэматыка, якая заключаецца ў аповедзе аб людзях у пагонах, сапраўдных патрыётах нашай краіны, становіцца ўсё больш папулярнай для чытачоў, глядачоў і слухачоў, а таксама запатрабаванай ў рэдакцыйнай палітыцы СМІ.

«Самае галоўнае, што ў год, калі мы адзначаем 80-годдзе вызвалення нашай краіны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, гэтая тэма не сыходзіць з экрану нашых тэлеканалаў, старонак газет, не знікае з радыёэфіру», — звярнуў увагу кіраўнік інфармацыйнага ведамства. Уладзімір Пярцюў заўважыў, што аўдыторыя СМІ, асабліва моладзь, у многім упершыню адкрывае для сябе няпростую гісторыю нашай краіны, даведваецца аб подзвігу, які цаной свайго жыцця здзейснілі нашы дзяды і прадзеіды.

КРОК АСАБІСТАЙ МУЖНАСЦІ

3 РОДУ ВАЙСКОЎЦАЎ

Ён ужо перайшоў на трэці курс агульнавайсковага факультэта Ваеннай акадэміі, вучыўся паспяхова. 28 жніўня 1999 года ехаў пасля летніх канікул на вучобу цягніком № 660 Брэст — Мінск разам з таварышамі па акадэміі. Каля станцыі «Ліпнікі», недалёка ад Драгічына, прыкладна ў 22.50 раптам загарэўся цеплавоз. Курсанты Вадзім Грыцук і Віктар Чуманскі сталі выводзіць жанчын і дзяцей з вагонаў, бо ўзнікла паніка. А Дзмітрый Гвішыяні і Раман Кунда кінуліся тушыць пажар на цеплавозе. Дзмітрый быў бліжэй да ачагу полымя, калі выбухнуў паліўны бак. Хлопца абдало саляркай, якая палала. З моцнымі апёкамі яго даставілі ў Драгічынскую раённую бальніцу, адтуль верталётам перавезлі ў ваенны клінічны шпіталь сталіцы. У ноч на 1 верасня Дзмітрый памёр. І назаўсёды застаўся 20-гадовым.

свядомасці сына Барыса, ніхто ж яго спецыяльна не арыентаваў, не прымушаў. Каб паглядзець, што такое армія, Дзмітрый спачатку пайшоў на тэрміновую службу. Служыў дома, у Брэсце, у той жа 50-й гвардзейскай Чырванасцяжнай брыгадзе. Хлопцу было прысвоена званне сяржанта. Праявіў сябе выдатным вайскоўцам, таму да заканчэння тэрміновай службы яму далі магчымасць паступаць у ВНУ. Са жніўня 1997 года ён ужо курсант Ваеннай акадэміі. Але гэта будзе потым.

«ХТО, КАЛІ НЕ Я?»

— У школе ён вучыўся добра, — расказвае Людміла Ерашова. — Жыў справамі школы, удзельнічаў у драматычных пастаноўках, у клубе вясёлых і знаходлівых, быў камунікабельным, добрым, спагадлівым. Прыгажун, дзючынкам Дзіма падабаўся. Не дзіва, што на лінейцы, прысвечанай апошняму

ючы пасажыроў, не звачаючы на перасцярогу чыгуначнікаў, што там вельмі небяспечна. Ён зрабіў усё правільна — такі вердыкт вынесла камісія Міністэрства абароны, якая расследавала здарэнне. А бацька, калі праводзілі сына, скажа: «Мы з маці не гадавалі сына героем, мы выхоўвалі чалавека, мужчыну».

ЖЫЦЬ ДЗЕЛЯ ПАМ'ЯЦІ

Барыс Рыгоравіч выбачаецца за слёзы, а я прашу прабачэння, што прымуся паперажываць зноў, суразмоўнік працягвае:

— Гэта ў мяне ад майё мамы, яна казала, што слёзы блізка, так і ў мяне. Але нічога, гаварыць цяпер — мой абавязак перад памяццю сына... Ён атрымаў апёкі 65 працэнтаў паверхні цела катэгорыі ЗБ, гэта фактычна да косці. Мяне адразу папярэдзілі, што траўма не сумшчальвая з жыццём. Яго абязболілі, і ён увесь час быў у прытомнасці, мы з ім гаварылі. Ён перажываў, што згарэлі дакументы, І калі прыляцеў верталёт, нас перавезлі ў ваенны шпіталь, доктар, які ведаў сыход, усяляк стараўся яго падбадзёрыць.

Ён тады ляжаў у баракамеры, а курсанты акадэміі збіралі спісы па групы крыві — раптам спатрэбіцца. Гатовыя былі даць кроў і скуру для перасадкі. У Барыса Рыгоравіча сястра жыва ў Мінску, у яе і спыніліся з жонкай. А ў ноч на 1 верасня ім патэлефанавалі са шпітала.

Першыя гады пасля яго смерці бацькі не жылі, а хутчэй, выжывалі. Былі моманты, калі здавалася, што Марал Гвішыяні не вытрымае. Яе адзіны сын, яе святло ў акенцы — як жыць, калі яго няма? Але яны былі разам, іх падтрымлівалі ўсе родныя, ды і многія чужыя людзі. Барыс Рыгоравіч згадаў адзін надта кранальны факт з гэтага шэрагу. Рэч у тым, што Дзіма быў нехрышчоны. І калі яны звярнуліся да святара з просьбай асвяціць магілу, той адмовіў. А другі святар, што раней быў ваенным, сказаў так: «Не варта лічыць яго нехрышчоным, ён быў ахрышчаны агнём». І ў іх нібы адлягло. Паступова яны знайшлі ў сабе сілы, усвядомілі, што жыць павінны дзеля памяці сына.

Упершыню асірацелым мужу і жонцы давялося сабрацца, узяць сябе ў рукі, калі ехалі атрымліваць узнагароду. 21 снежня 1999 года кіраўнік краіны уручыў ім ордэн «За асабістую мужнасць», якім дзяржава адзначыла сына пасмяротна. Парадакчы нумар ордэна 11. Значыць, Дзіма стаў адзінаццатым яго кавалерам. Але праз многа гадоў бацька прачытаў у часопісе «Армія», што Дзмітрый быў першым сярод беларускіх вайскоўцаў, уганараваным названай узнагародай. Патэлефанавалі ў Мінабароны, там падвердзілі, сапраўды, яго сын — першы ваенны ў гісторыі незалежнай Беларусі, адзначаны названым ордэнам. Папярэднія дзесяць былі супрацоўнікамі міліцыі і байцамі спецназа.

І першымі загаварылі аб увекавечанні і падтрыманні памяці Дзмітрыя былія вайскоўцы, ветэраны Вялікай Айчыннай вайны Маскоўскага раёна Брэста.

— Мне тады было не да паходаў па калідорах улады, я свету не бачыў ад свайго гора, — расказвае бацька героя. — А яны падштурхнулі, падбадзёрылі. І я зразумеў, што гэта мой абавязак. Да таго ж я баяц па натуре. Калі за што бяруся, то даводжу да канца. Цяпер мы з жонкай ве-

даем, што жывём дзеля памяці сына.

ТУРНІРЫ, АЛЕЯ, ПАМ'ЯТНЫЯ ЗНАКІ

Так паступова ў брэсцкім мікрараёне Кавалёва, дзе жыў Дзіма, дзе вучыўся ў школе, з'явіліся памятныя знакі, алея. Яго імя атрымала школа. Праходзяць мерапрыемствы, спартыўныя спаборніцтвы імя Дзмітрыя Гвішыяні. Брэсцкаму музею чыгуначнай тэхнікі перададзены цеплавоз, названы ў 2006 годзе імем курсанта Дзмітрыя Гвішыяні.

Усяго ў краіне цяпер праводзіцца чатыры віды спаборніцтваў памяці Дзмітрыя Гвішыяні. У Брэсце — міжнародны турнір па армейскім рукаладным баі, у Маладзечне — міжнародны турнір па ўшу. Яшчэ ёсць два штогадовыя рэспубліканскія чэмпіянаты. У міжнародных спаборніцтвах, быў час, удзельнічала да 250 спартсменаў, яны сталі даволі папулярнымі. Бацькі да кожнага з турніраў па традыцыі купляюць кубкі. Абавязкова едуць на само мерапрыемства, каб уручыць узнагароды пераможцам. Яшчэ гэта нярэдка становіцца нагодай наведаць Ваенную акадэмію, дзе вельмі беражліва захоўваюць памяць пра іх сына.

вайны з Напалеонам ды рэліквіі пазнейшых войнаў... І ўжо востенні давялося тэрмінова адкрываць яшчэ адну экспазіцыю, прысвечаную мужнаму выпускніку. Там цяпер многа здымкаў, пад шклом ляжаць курсанцкія пагоны, яго вучнёўскі сшытак. Захоўваюцца выразкі з газет і часопісаў, здымкі з памятных мерапрыемстваў. У музейным пакоі настаўніка Людміла Ерашова і яе калегі праводзяць урокі гісторыі і ўрокі мужнасці. Дзе яшчэ больш пранікнёна і наглядна расказаць, як сваім учынкам Дзмітрый падаў маральны ўрок усяму грамадству і многім даў шанц стаць крышачку лепшымі, больш чуйнымі, уважлівым!

Вучні школы разам з настаўнікамі заўсёды ўскладаюць кветкі да мемарыяльнай дошкі і памятнага знака, ушаноўваюць памяць хвілінай маўчання ў дзень нараджэння і дзень памяці Дзімы, а таксама на святы, напрыклад, у дзень апошняга званка.

Школа стала насіць імя свайго выпускніка ў 2002 годзе. А ў 2014 годзе побач са школай з'явіўся гранітны памятны знак. Да гэтага знака можна прыйсці па алеі, якая таксама названа ў гонар Дзмітрыя Гвішыяні. Алея працягласцю 1300 метраў вельмі прыгожая, яна ўяўляе сабой асаблівае месца ў гэтым мікрараёне. Яс-

З бацькам Дзмітрыя Барысам Рыгоравічам і яго настаўніцай гісторыі, нязменнай захавальніцай школьнага музея Людмілай Алексееўнай Ерашовай разглядаем альбомы са здымкамі. Тут ёсць і сямейныя аматарскія фотакарткі: вось хлопчык з бацькамі падарожнічае на гарадах былога Саюза, на іншых — ён з аднакласнікамі, а потым — з таварышамі па службе. З расповедаў лёгка ўзнавіць яго біяграфію, у адным — тыповую, у іншым — унікальную.

Дзмітрый Гвішыяні нарадзіўся 5 лістапада 1978 года ў Брэсце ў сям'і служачых. У яго крыві аб'ядналіся некалькі нацыянальнасцяў: адзін дзед — грузін, другі — азербайджанец, дзве бабулі — рускія. «А выйшаў беларус», — жартваў Дзіма. Продакі па лініі бацькі родам са Сванеці — высакагорнай гістарычнай вобласці Грузіі. Дзед Дзмітрыя Рыгор Гвішыяні — удзельнік абароны возера Хасан, Вялікай Айчыннай вайны і разгрому Квантунскай арміі Японіі, палкоўнік, узнагароджаны ордэнамі Леніна, Чырвонага Сцяга, двума ордэнамі Чырвонай Зоркі. Дзед памёр рана, у 1972 годзе. Дзіма яго не ведаў, але ведаў яго біяграфію і заслугі. Другі дзед Байхкан Мелікаў, таксама удзельнік вайны, абодва дзяды былі на Токсім палігоне падчас вядомых ядзерных выпрабаванняў. Абудва потым служылі ў 50-й гвардзейскай Чырванасцяжнай брыгадзе ў Брэсце. Два дзядзькі Дзмітрыя таксама ваенныя.

І Барыс Рыгоравіч у ранняй малодасці марыў пра кар'еру вайскоўца. Але жыццё павярнулася інакш. Працаваць давялося на прадпрыемстве абароннай прамысловасці, быў мантажнікам радыёапаратуры, брыгадзірам, інжынерам. І, як нярэдка здараецца, дзеці падхопліваюць нерэалізаваную мару бацькоў. Яна жыва недзе ў пад-

званку, яму даручылі ролю вядучага. Засталіся фотаздымкі з той лінейкі, там усе вясёлыя, бесклапотныя, а яму заставалася ўсяго чатыры гады.

Чэзрыць стагоддзя прайшло. Але ж для бацькоў гэтая рана незагойная. Таму баюся яе лішні раз вярэдзіць, задаваць пытанні пра апошнія дні іх хлопчыка, але Барыс Рыгоравіч сам пачынае:

— Ён і не павінен быў ехаць гэтым начным цягніком, які ў народзе называюць кругасветным. Я купіў яму білет на хуткі, а ён здаў яго, купіў другі, каб ехаць разам з таварышамі... Нам ноччу пазваніў дзядзьку Драгічынскага ваенкамата, расказаў, што здарылася. Мне дырэктар прадпрыемства, на якім тады працаваў, даў машыну. Я раненька прыляцеў у Драгічын. Даведаўся, што хлопцы тушылі на ім адзенне, аблітае саляркай, на нейкай спадарожнай машыне даўезлі да бальніцы. Я потым хацеў знайсці таго чалавека, што прывёз сына, але не знайшоў...

— Яны ехалі ў дзятый вагоне, далёка ад цеплавоза, — працягвае бацька. — Сын расказаваў, што састаў спыніўся, перапалоханцы правадніцы забегалі з вогнетушыцелямі. А дзючатыкі маладыя, вольныя, відаць, практыканці профільнай навучальнай установы. Як у такой не падкаціць вялікі і цяжкі вогнетушыцель? Дзіма з Ромам забралі прылады для тушэння і пабеглі туды, каб дапамагчы. Я, ужо каля ложка яго сядзячы, у распачы спытаў: «Чаго ты пайшоў у самае пекла?» А ён у адказ: «А хто пойдзе? Іншыя ж не пайшлі!». І цяпер думаю: у вагонах былі мужчыны, старэйшыя за нашых дзядзючкі, але ж не кожны дваццацігадзятка туды, дзе агонь.

Ну і потым, праз нейкі час многія дарослыя задавалі рытарычнае пытанне бацьку: «Чаму апошні ахвярны крок зрабіў яго сын, гэты зусім яшчэ юны чалавек?» Што тут скажаш? Ён пайшоў, прыкрыва-

— Яны былі з намі з першай мінуты, — гадвае Барыс Рыгоравіч камандзіраў і таварышаў сына па акадэміі. Верталёт у Драгічын быў адпраўлены па загадзе міністра абароны. Акадэмія арганізавала пахаванне, прыехала тады шмат курсантаў, афіцэраў... Дзіма наваечна занесены ў спісы агульнавайсковага факультэта Ваеннай акадэміі Беларусі. Воінскае званне, прозвішча, імя, імя па бацьку яго кожны вечар вымаўляецца перад строем курсантаў на вярчэрняй праверцы.

У 2004 годзе быў адкрыты помнік курсанту на тэрыторыі Ваеннай акадэміі. А ў 2007 годзе вуліца побач з акадэміяй стала насіць імя Курсанта Гвішыяні, на адным з дамоў гэтай вуліцы цяпер ёсць мемарыяльная дошка ў гонар героя-курсанта. Прадстаўнікі навучнай установы заўсёды бываюць у Брэсце, калі тут праводзяцца значныя памятныя мерапрыемствы. Былі і дзесяць гадоў таму, калі адкрылі мемарыяльную дошку ў школе. У 30-й школе яны наогул частыя госці.

У Брэсце ж галоўным захавальнікам памяці, відаць, можна назваць 30-ю школу, яго родную. Так атрымалася, што школьны музей баявой славы, які стваралі некалькі гадоў, упершыню адкрылі вясной 1999 года. Музей, дарэчы, даволі багаты нават на арыгінальныя экспанаты. У экспазіцыі ёсць сапраўдныя ядры ад пушак часоў

ной тут зацікава мноства кветкаў. Маладзёў нярэдка называе алею Брадвеем. Тут гуляюць хіжары мікрараёна ўсім узростаў. Апошнім часам атрымала новае аблічча і школа, яе адрамантавалі, пафарбавалі. Калі былі затрымакі з рамонтам, Барыс Рыгоравіч пісьмова звярнуўся да старшыні Савета Рэспублікі Наталлі Качанавай, і сітуацыя хутка выправілася. Ён жа гаварыў, што па натуре баец.

Мы стамі з Барысам Гвішыяні каля мемарыяльнага знака побач са школай. Ён згадвае, што ўжо чатыры аднакурснікі Дзімы маюць званне палкоўнікаў... Цяпер тут ёсць і таблічка з QR-кодам, а яшчэ растуць два дубкі з высакагорнага раёна Грузіі. Іх прывезлі зямлякі дзёда Дзмітрыя. Побач Барыс Рыгоравіч пасадзіў дзве яблынькі, дрэўцы добра прыняліся і нават у першы год далі некалькі плодаў. Тым часам на яго тэлефон пазваніла жонка Марал Байхканавна, каб удакладніць, колькі кветак і караніз трэба купляць. Хутка ж Дзень абаронцаў Айчыны, трэба наведаць магілу Рыгора Гвішыяні на Гарнізонных могілках, аднесці кветкі сыну на магілу і да памятных знакаў. 23 лютага сюды прыйдуць школьнікі, і бацькі Дзмітрыя разам з ім пастаць каля гэтага знака. Яны, бацькі, цяпер жывуць памяццю і гэтая памяць дапамагае ім жыць.

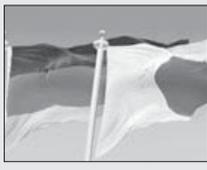
Святлана ЯСКЕВІЧ.
Фота аўтара і музея ЦШ № 30.

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Германія абышла Японію і стала трэцяй эканомікай планеты

Германія паднялася на трэці радок у спісе найбуйнейшых эканомікаў свету ў 2023 годзе, абышоўшы Японію, паведаміла Associated Press. Японскі ВУП у намінальным выражэнні летас склаў \$4,2 трлн, нямецкі — \$4,4-4,5 трлн. Да 2010 года Японія лічылася другой эканомікай свету, саступаючы толькі ЗША, аднак пасля яе абганяў Кітай, а ў найбліжэйшыя гады, як можна чакаць, гэта зробіць Індыя. Аналітыкі лічаць, што галоўнымі праблемамі для японскай эканомікі з'яўляюцца спад прадукцыйнасці працы і старэнне насельніцтва, таксама негатывым фактарам у мінулым годзе стала паслабленне ены. Дапамагчы вырашыць праблему недахопу працоўных рук магла б іміграцыя, аднак японскае грамадства застаецца даволі закрытым для работнікаў з іншых краін, адзначае АР.

Дзярждоўг ЗША да 2050 года ўзрасце да 200 працэнтаў ад ВУП

Аб гэтым паведаміла ТАСС са спасылкай на адпаведны прагноз, апублікаваны на сайце Галоўнага кантрольнага ўпраўлення ЗША. Паводле ацэнкі экспертаў кантрольна-рэвізійнага органа Кангрэса, фінансавая палітыка, якая праводзіцца федэральным урадам ЗША, «пагражае сур'ёзнымі эканамічнымі і сацыяльнымі выклікамі і цяжкасцямі ў сферы бяспекі». Як кажацца, дзярждоўг ЗША «будзе расці хутчэй за эканоміку». Адным з ключавых фактараў, якія ўплываюць на гэта, эксперты назвалі вялікі дэфіцыт федэральнага бюджэту ЗША. Бюджэтным ўпраўленнем амерыканскага Кангрэса раней апублікавалі прагноз, паводле якога дэфіцыт федэральнага бюджэту краіны ў 2024 фінансавым годзе дасягне \$1,6 трлн. У 2025 годзе ён павялічыцца да \$1,8 трлн, а да канца 2034 года ўзрасце да \$2,6 трлн. Дзяржаўны доўг ЗША, паводле ацэнкі Бюджэтнага ўпраўлення Кангрэса,

Сусветны савет суднаходства прапанаваў укараніць механізм «ззялёнага балансу»

Сусветны савет суднаходства (WSC) прапанаваў укараніць механізм «ззялёнага балансу» ў галіне для дасягнення вугляроднай нейтральнасці да 2050 года. У ВЕЙ адзначылі, што кантэйнерныя перавозчыкі і транспартныя кампаніі ўжо будуць эксплуатаваць судны, якія могуць працаваць на экалагічна чыстых відах паліва, аднак пастайкі такіх тыпаў паліва недастатковыя, а іх кошт — у 3-4 разы даражэйшы за традыцыйнае гаручае. Савет прапанаваў спаняць плату за вуглярод з суднаў на мазуце (паліва з высокім узроўнем выкаду забруджвальных рэчываў) і размеркаванні гэтых сродкаў на судны, якія выкарыстоўваюць больш экалагічныя віды паліва. Мяркуюцца, што такі механізм «дазволіць скараціць цэнавы разрыв паміж выкапнёвым і экалагічна чыстым палівам пры мінімальнай магчымых агульных выдатках».

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ОАО «СтанкоГомель» (продавец) извещает о проведении

28 февраля 2024 года повторного открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2

Лот № 3: Продольно-строгальный станок 7212Г, инв. № 4884. Начальная цена с НДС – 32 600,00 бел. руб. Задаток – 1 630,00 бел. руб.
Лот № 9: Настольно-сверлильный станок 2Н12, инв. № 7516. Начальная цена с НДС – 970,00 бел. руб. Задаток – 48,50 бел. руб.
Лот № 10: Резьбонарезной станок 2Д112РП, инв. № 413. Начальная цена с НДС – 1 600,00 бел. руб. Задаток – 80,00 бел. руб. Местонахождение объектов: г. Гомель, ул. Интернациональная, 10

Продавец: ОАО «СтанкоГомель», г. Гомель, ул. Интернациональная, 10.

Контакт. тел. по техническим вопросам – Шахов Н.Н. +375 (29) 652 27 07. По общим вопросам – Бердин А.Ю. +375 (44) 775-83-41.

Начальная цена указана без учета демонтажа.
Шаг аукциона – 5% от предыдущей названной аукционистом цены продажи предмета аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:
1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца: р/с ВУ29АКВВ 30120363500123100000 в ОАО «АСБ «Беларусбанк» г. Гомель, ул. Фрунзе, 6а, БИК АКВВВУ2Х, УНП 400085002.
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни с 10.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 от даты опубликования настоящего извещения.
Принимать заявления заканчивается 26.02.2024 г. в 16.00.

Порядок участия и проведения аукциона с перечнем необходимых документов опубликован на сайте www.delocenka.by.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения. Единственный участник имеет право приобрести лот с шагом 5%. Победителем торгов будет признан участник, предложивший более высокую цену. Лицо, являющееся победителем торгов, обязано: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 20 (двадцати) календарных дней с момента подписания протокола; стоимость должна быть выплачена в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи; возместить затраты на организацию и проведение аукциона и оплатить вознаграждение организатору торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет окончательной стоимости предмета объекта. Проводится аукцион в соответствии с Положением Общества с ограниченной ответственностью «Деловая оценка» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Контакт. тел. организатора аукциона: +375 (232) 34-62-36, +375 (44) 750-40-03, +375 (29) 303-30-62.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор торгов:

ликвидатор ЗАО «БЕРОЛИНА» –
ООО «Правовая компания «АльтЮрКом»
УНП 191343750; г. Минск, ул. Казинца, д. 11А, оф. Б813,
+375293182836, acpravo@gmail.com

Продавец: ЗАО «БЕРОЛИНА»,
Республика Беларусь, 220114, г. Минск, пр-т Независимости,
д. 143, корпус 1, пом. 3н, +375293182836

Лот № 1. Имущество ЗАО «БЕРОЛИНА»

стоимостью 5 000,00 белорусских рублей.

В состав лота входит: металлическая стеллажная система.

Предмет торгов расположен по адресу: Республика Беларусь, 220114, г. Минск, пр-т Независимости, д. 143, корпус 1, пом. 3н.

Начальная цена лота № 1: 5 000,00 бел. руб., задаток по лоту № 1: 500,00 бел. руб. Шаг аукциона 5%.

Торги состоятся 18.03.2024 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 11А, оф. Б804.

Срок внесения задатка: с 17.02.2024 по 15.03.2024. Задаток перечисляется на расчетный счет ЗАО «БЕРОЛИНА» ВУ36 МТБК 3012000109 3300117860 в ЗАО «МТБанк», код МТБВКВ2Х, УНП 100839215.

Назначение платежа: внесение задатка для участия в торгах по лоту № 1.

Ознакомление с предметом торгов осуществляется в рабочие дни по предварительному согласованию по тел. +375293182836.

Заявление на участие в торгах в свободной форме с указанием полных реквизитов покупателя со всеми необходимыми документами направляется по адресу: 220099, г. Минск, ул. Казинца, д. 11А, оф. Б813, ликвидатору – ООО «Правовая компания «АльтЮрКом» (таким образом, чтобы обеспечить его получение ликвидатором с 9.00 17.02.2024 по 16.00 15.03.2024).

К заявлению на участие в торгах прилагается документ, подтверждающий внесение суммы задатка, указанной в извещении, с отметкой банка, а также документы согласно п. 12 Положения, утв. пост. Совмина Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.

Участником, выигравшим торги, единственным участником аукциона возмещаются затраты на организацию и проведение торгов в сумме, которая будет доведена до сведения участников торгов до начала их проведения.

В день проведения торгов участники обязаны зарегистрироваться у организатора торгов. Время регистрации: с 10.30 до 10.50. Результаты торгов оформляются протоколом в день их проведения. В случае если заявление на участие в торгах подано только одним участником или для участия в торгах не было подано ни одного заявления, торги признаются несостоявшимися и оформляется протокол о признании торгов несостоявшимися. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явились только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%, оформляется протокол о продаже предмета торгов этому участнику. Срок подписания договора купли-продажи предмета торгов – 5 рабочих дней со дня проведения торгов, срок оплаты по вышеуказанному договору – 15 рабочих дней с момента подписания договора. Передача предмета торгов покупателю осуществляется не позднее 5 рабочих дней со дня полной оплаты предмета торгов по вышеуказанному договору.

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОБЪЯВЛЕННОМ АУКЦИОНЕ И ПРЕДМЕТЕ АУКЦИОНА

Организатор аукциона: комитет «Минскоблимушество», тел.: (8017) 5004710, 5004711, 5168055.
Дата и время проведения аукциона: 18 марта 2024 г. в 11.00

Жилое помещение: изолированное помещение (инв. № 601/D-8552) – квартира в блокированном жилом доме с подвалом, общ. пл. 93,7 кв. м (жилая площадь – 54,0 кв. м), 1990 г. п. (принадлежности: сарай),

расположенное по адресу: Минская обл., Логойский район, д. Жабицы, ул. Солнечная, 1-2.

Начальная цена предмета аукциона: одна базовая величина. Извещение о проведении аукциона опубликовано на официальном сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by (<http://gki.gov.by/ru/auction>).

www.1000007

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОЗЫВЕ ГОДОВОГО за 2023 г. ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ ОАО «УКХ «БелГАЗавтосервис»

Собрание состоится 22.03.2024 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Бабушкина, 25Б, к. 318.

Собрание проводится по инициативе и решению Совета директоров общества.
Регистрация участников собрания производится в день и по месту проведения собрания с 10.40 до 11.00.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Отчет генерального директора о результатах деятельности ОАО «УКХ «БелГАЗавтосервис» за 2023 год и основные направления развития Общества на 2024 год.
- Отчет и заключение ревизионной комиссии ОАО «УКХ «БелГАЗавтосервис» о результатах деятельности за 2023 год.
- Об аудите Общества по результатам финансово-хозяйственной деятельности ОАО «УКХ «БелГАЗавтосервис» за 2023 год.
- Об утверждении годового отчета, годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности Общества за 2023 год.
- Распределение чистой прибыли за 2023 год.
- О выплате дивидендов за 2023 год.
- Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи в 2023 г.
- О порядке распределения чистой прибыли ОАО «УКХ «БелГАЗавтосервис» на 2024 г.
- Об избрании членов Совета директоров ОАО «УКХ «БелГАЗавтосервис».
- Об избрании ревизионной комиссии ОАО «УКХ «БелГАЗавтосервис».

С информацией, касающейся вопросов, включенных в повестку дня, лица, имеющие право на участие в общем собрании, могут ознакомиться с 20 по 21 марта 2024 года в рабочие дни с 10.00 по 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Бабушкина, 25Б, ком. 314, а в день проведения собрания – во время и в месте его проведения. Участникам собрания для регистрации необходимо иметь при себе документ, удостоверяющий их личность, представителям акционера – также надлежащим образом оформленную доверенность.

УНП 100123046

Центр Промышленной Оценки

- ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
- ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607
Продавец	ОАО «Минский домостроительный комбинат», 220015, г. Минск, ул. Пономаренко, 43
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Адрес ЭТП	www.ipmtorgi.by

№ лота	Предмет электронных торгов	Начальная цена (без НДС), бел. руб.
1	Квартира, общ. пл. 78,4 кв. м, инв. № 500/D-7988203067, по адресу: г. Минск, ул. Академика Куревича, 16-191	279 650,00
2	Квартира, общ. пл. 80,3 кв. м, инв. № 500/D-7988203069, по адресу: г. Минск, ул. Академика Куревича, 16-200	227 800,00
3	Квартира, общ. пл. 64,3 кв. м, инв. № 500/D-7988203070, по адресу: г. Минск, ул. Академика Куревича, 16-202	204 000,00
4	Квартира, общ. пл. 81,7 кв. м, инв. № 500/D-7988203071, по адресу: г. Минск, ул. Академика Куревича, 16-203	231 200,00
5	Квартира, общ. пл. 81,4 кв. м, инв. № 500/D-7988203072, по адресу: г. Минск, ул. Академика Куревича, 16-207	230 350,00
6	Квартира, общ. пл. 81,2 кв. м, инв. № 500/D-7988203073, по адресу: г. Минск, ул. Академика Куревича, 16-211	230 350,00
7	Квартира, общ. пл. 81,7 кв. м, инв. № 500/D-7988203074, по адресу: г. Минск, ул. Академика Куревича, 16-219	231 200,00
8	Квартира, общ. пл. 81,7 кв. м, инв. № 500/D-7988203075, по адресу: г. Минск, ул. Академика Куревича, 16-223	231 200,00
9	Квартира, общ. пл. 45,7 кв. м, инв. № 500/D-7988197662, по адресу: г. Минск, ул. Шаранговича, 84-43	167 940,00
10	Квартира, общ. пл. 63,1 кв. м, инв. № 500/D-7988197665, по адресу: г. Минск, ул. Шаранговича, 84-44	215 730,00

С подробной информацией по предмету электронных торгов можно ознакомиться на сайте организатора электронных торгов www.cpo.by.
Шаг аукциона: 5% от начальной цены предмета аукциона по всем лотам

Задаток 10% от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/счет ВУ47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBВУ2Х, УНП 191 021 390. Получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней со дня завершения электронных торгов

Срок оплаты предмета электронных торгов: 10 (десять) рабочих дней с даты заключения договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов, установлен регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5%, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и установленное вознаграждение 4% от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты проведения аукциона

Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звезда» от 11.01.2024 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 29.02.2024 г. с 11.00 до 13.00.
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 28.02.2024 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-373-21-33; +375 (29) 317-95-42.
E-mail: auction@cpo.by

СВЕТ мае патрэбу ў міжнароднай арганізацыі па тыпе Міжнароднага агенцтва па атамнай энергіі (МАГАТЭ), якая займалася б пытаннямі рэгулявання і бяспекі штучнага інтэлекту (ШІ). З такім сцвярдэннем выступіў заснавальнік і генеральны дырэктар амерыканскай кампаніі OpenAI, якая распрацавала чат-бот са штучным інтэлектам ChatGPT, Сам Альтман, паведаміла ТАСС. «Варта абдумаць загалова шляхі выкарыстання і меры бяспекі [для такіх праграм], перш чым ствараць супер-ШІ», — сказаў Альтман

падчас выступлення па відэасувязі на сусветным урадавым саміце ў Дубаі. Гендырэктар тэхналагічнай кампаніі заклікаў урады краін свету «перайсці ад абмеркаванняў да дзеянняў» па пытанні рэгулявання штучнага інтэлекту. «Я думаю, што нам трэба зрабіць эксперыментальную платформу па ўкараненні мер кантролю над ШІ, дзе людзі будуць вывучаць, як працуе гэтая тэхналогія, каб зразумець, як эфектыўна яе рэгуляваць», — растлумачыў Альтман. Якія апасенні выклікае штучны інтэлект?

Выпрабаванне для 4 мільярдаў чалавек

Прарывы ў галіне штучнага інтэлекту абцяжваюць беспрэцэдэнтныя магчымасці, але таксама і эканамічныя, палітычныя і сацыяльныя ўзрушэнні. Эксперты амерыканскага аналітычнага цэнтра Council on Foreign Relations (CFR) апублікавалі даклад, у якім гаворыцца, што міжнароднае распаўсюджванне ШІ можа змяніць глабальны баланс сіл з «патэнцыяльна драматычнымі геапалітычнымі наступствамі», паведаміў actualcomment.ru.

Сусветны валавы ўнутраны прадукт будзе павялічвацца на 7 трыльёнаў штогод на працягу наступнага дзесяцігоддзя з развіццём штучнага інтэлекту. Старшы навуковы супрацоўнік CFR Сэбасцьян Малабі сцвярджае, што ШІ ўжо перасягнуў інтэлект чалавечага ўзроўню ў некаторых задках. Напрыклад, у 2020 годзе DeepMind выкарыстоўвала штучны інтэлект для вырашэння праблемы згортвання бялку, якая да таго часу лічылася адной з самых складаных і нявырашаных біялагічных загадкаў.

ШІ можа ўзмацніць пагрозу дэзынфармацыі і прапаганды. Генератыўныя інструменты штучнага інтэлекту спрашчаюць стварэнне дыпфейкаў, і гэтая тэхналогія ўжо прымяняецца ў выбарчых кампаніях па ўсім свеце. Эксперты таксама адзначаюць магчымасць таго, што зламаныя могуць выкарыстоўваць ШІ для ўдасканаленых спроб фэйшынгу, адаптаваных да інтарэсаў ахвяры.

Выбаршчыкі 77 краін свету сёлета сутыкнуцца з дэзынфармацыяй з выкарыстаннем штучнага інтэлекту, піша ліванскае выданне Asas Media. Інструменты ШІ даступныя кожнаму, дэзаволююць ствараць фэйкавыя кантэнт, фальшывыя галасы, фота, відэа і маніпуляваць паводзінамі людзей, адзначае аўтар артыкула. 2024-ы лічыцца годам выбараў, паколькі нацыянальныя выбарчыя кампаніі пройдуць у трыці краін свету. Яны закрануць каля 4,1 мільярда чалавек — больш за палову насельніцтва зямнога шара. 38 краін сёлета абіраюць сваіх прэзідэнтаў, 39 дзяржаў будуць галасаваць на парламенцкіх выбарах у заканадаўчыя органы. Гэта самазрэч беспрэцэдэнтная лічба, заўважае Asas Media. Выбары пройдуць у неспакойным геапалітычным і эканамічным кантэксце. У дадаток да ўсяго гэтага назіральнікі лічаць найбольш істотнай пагрозай дэзынфармацыю і маніпуляцыі, звязаныя з бумам штучнага інтэлекту.

На праблему звярнула ўвагу газета The Guardian. «Банальныя антыўтопія, у якой маніпуляцыйны кантэнт настолькі танны і настолькі просты ў масавай вытворчасці, што становіцца паўсюдным: гэта палітычная будучыня, пра якую непакояцца лічбавыя эксперты ў эпоху генератыўнага штучнага інтэлекту», — піша выданне. Апытаныя The Guardian спецыялісты папярэджаюць, што дзякуючы дзясяткам навуковым дасягненням у галіне штучнага інтэлекту можна будзе ўзяць на ўзбраенне тактыку дэзынфармацыі мінулага і ўдыхнуць у яе новае жыццё.

Пра тое, што ШІ-тэхналогіі могуць паўплываць на зыход прэзі-

дэнцкіх выбараў у ЗША, яшчэ раней казаў амерыканскі бізнесмен Ілан Маск у інтэрв'ю тэлеканалу Fox News. «Нават калі вы кажашце, што ў штучнага інтэлекту няма свабоды дзеянняў, вельмі верагодна, што людзі будуць выкарыстоўваць яго ў якасці інструмента на выбарах. Я думаю, што рэчы становяцца дзіўнымі, і яны становяцца дзіўнымі хутка», — перакананы бізнесмен. На яго думку, без дзяржаўнага рэгулявання штучны інтэлект можа стаць «небяспэкай для грамадства».

У ПАВУЦІНІ ДЫПФЭЙКАЎ Чым небяспечны штучны інтэлект?

Нейрасеткі ўжо ўвайшлі ў палітычную сутычку, адзначае ТАСС. У мэтах прасоўвання сваёй перадвыбарнай кампаніі сучасныя тэхналогіі ў ЗША выкарыстоўвала Рэспубліканская партыя. Яна размясціла на YouTube відэа, створанае штучным інтэлектам, якое паказвае антыўтапічную версію будучыні, калі кіраўніком дзяржавы будзе пераабраны Джэй Байдэн. На кадрах дэмакраты свюткуюць перамогу на вечарыны, пасля чаго ідзе серыя ўяўных сюжэтаў аб развіцці міжнародных і ўнутраных крызісаў, якія, паводле рэкламы, рушаць услед за перамогай Байдэна ў 2024 годзе. На словах прадстаўніка Нацыянальнага камітэта Рэспубліканскай партыі (НКРП), на якой спасылаецца Axios, НКРП упершыню выпусціў відэа, на 100 працэнтаў створанае штучным інтэлектам.

За пару клікаў

Інструменты штучнага інтэлекту, раней даступныя толькі даследчым колам, інжынерам або распрацоўшчыкам, цяпер у адкрытым доступе, часта бясплатна. Папулярныя генератыўныя інструменты, такіх як ChatGPT або Midjourney, спрашчаюць стварэнне і распаўсюджванне вельмі рэалістычнага кантэнт, фальшывых галасоў, фатаграфій і відэа пад назвай «дыпфейкі» (deepfakes), якія ствараюцца літаральна за некалькі секунд. Лічыцца, што першыя дыпфейкі з'явіліся яшчэ ў 2017 годзе. Тады карыстальнік Reddit з нікам Deepfakes апублікаваў фальшывыя ролікі з удзелам аголеных зорак, што выклікала вялікі рэзананс у Сетцы. З тых часоў тэхналогія развілася, становіцца больш даступнай, і людзі ўсё часцей пачалі апасацца яе.

У мінулым годзе здарыўся выбух папулярнасці дыпфейкаў у сувязі з бумам цікавасці да штучнага

інтэлекту. Летась у mai Reuters са спасылкай на кампанію ў галіне ШІ DeepMedia паведаміў, што ў парыванні з аналагічным перыядам 2022-га колькасць відэафэйкаў узрасла ў тры разы, аўдыяфэйкаў — у восем разоў. А, паводле справаздачы AI Index Report 2023, за апошнія 10 гадоў колькасць звычайных парушэнняў, звязаных з ШІ, вырасла ў 26 разоў. Калі раней доступ да тэхналогіі быў у абмежаванай колькасці людзей, то цяпер прасцейшы дыпфейкі можа зрабіць практычна кожны за пару клікаў.

Згенераваныя нейрасеткамі падобныя відэаролікі, на якіх людзі кажуць тое, чаго ніколі не казалі, ці робяць тое, чаго ніколі не рабілі, уяўляюць сабой пагрозу ў ЗША і за мяжой. Пра гэта старшыня камітэта Палаты прадстаўнікоў па разведцы, дэмакрат Адам Шыф казаў яшчэ ў 2019 годзе, перадаваў The Hollywood Reporter. Толькі за апошні год створаныя нейрасеткамі фэйкі ўжо справакавалі некалькі скандалаў. Самым бяскрыўдным можна лічыць фэйкавае фота Папы Рымскага ў сонцахоўных акуларах, стыльным белым пухавіку і з вялікім крыжом па-над ім, якое з'явілася на партале Reddit. Пазней стала вядома, што фота згенервала нейрасетка Midjourney, але да моманту з'яўлення гэтай інфармацыі многія паспелі паверыць у сапраўднасць фота. «Я вырашыла, што пухавік Папы сапраўдны, ні на секунду не задумаўшыся. Я не выжыву ў свеце тэхналогій будучыні», — напісала ў сацсетцы X (раней Twitter) мадэль і тэлеведзьча Крысі Тэйген.

Але былі і больш трывожныя гісторыі з фэйкамі, у якія таксама многія паверылі. У маі ў свеце распаўсюдзілася фота высокага цёмна-шэрага слупа дыму побач з будынкам Пентагона і паведамленне аб тым, што там адбыўся выбух. Прычым, як звяртае ўвагу CNN, вывух апублікавалі некалькі верыфікаваных уліковых запісаў у X. У ваенным ведомстве адразу ж абверглі інфармацыю аб індэчэнце. Тым не менш, паводле даных CNN, такая навіна паспела прывесці да кароткачасовага падзення фондавага рынку.

«Жахліва рэалістычнымі» The US Sun назваў стварэння нейрасеткай фота арышту экс-прэзідэнта ЗША Дональда Трампа. На іх відэах, які паліцэйскія ловаць палітыка, які ўцякае, а пасля цяг-

нуць яго з будынка, у той час як былі кіраўнік дзяржавы, мяркуючы па выглядзе, абураецца тым, што адбываецца. Фэйкавыя фота разлічаныя па ўсім свеце. Як піша таблоід, літаральна за пару дзён выявы прагледзелі больш за 4,8 мільёна разоў, яны атрымалі тысячы рэвітаў. Калі праўда выявілася, карыстальнікі пачалі пра-

сказаў The Daily Beast даследчык Гарвардскага ўніверсітэта Джоан Данован. «Мы сведкі новай формы «папераджалнай дэзынфармацыі», калі чуткі ператвараюцца ў рэальнасць праз стварэнне медыяпрадуктаў, што асвятляюць падзеі, якіх ніколі не было», — заўважыў эксперт. Брытанскі часопіс Economist таксама адзначае, што «гіперрэалістычныя дыпфейкі могуць паўплываць на выбаршчыкаў яшчэ да таго, як фальшывыя аўдыя, фатаграфіі і відэа будуць раскрыты». Сітуацыя з выкарыстаннем штучнага інтэлекту ў палітыцы сур'ёзна турбуе нават тых, хто ствараў праграмы ШІ. «Хоць тэхналогія можа і не мець відэаўзнайчальна палітычнай мэты, яна з'яўляецца формай улады. І ад самых ранніх інструментаў да сённяшняга свету сацыяльных сетак і генератыўнага штучнага інтэлекту гэта мае сур'ёзныя сацыяльныя і палітычныя наступствы», — папярэджае ў артыкуле, апублікаваным на сайце Yahoo Finance, адзін са стваральнікаў праграмы Deep Mind Мустафа Сулейман. — Я апаसाюся, што ШІ падаве інфармацыйную прастору з дапамогай дыпфейкаў і мэтанакіраванай адаптыўнай дэзынфармацыі, якая зможэ эмацыянальна маніпуляваць і пераканваць нават вопытных выбаршчыкаў і спяўваюцоў. Што адбудзецца, калі ў кожнага будзе магчымасць ствараць і трансліраваць матэрыялы з неверагодным узроўнем рэалізму?» — запытае інжынер. Ён папярэджае, што тэхналогія штучнага інтэлекту павінна быць пастаўлена пад кантроль як мага хутчэй, каб не нанесці шкоду грамадству. Эксперт заклікае забараніць выкарыстанне розных чат-ботаў, заснаваных на тэхналогіі ШІ, якія ўводзяць выбаршчыка ў зман.

Захар БУРАК.

Даслоўна

Жывое слова супраць дэзынфармацыі

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка раіць змагацца з фэйкамі і дэзынфармацыяй жывым словам і актыўнай грамадскай работай. Аб гэтым ён заявіў на сустрэчы з членамі Рэспубліканскага савета рэктараў устаноў вышэйшай адукацыі. «Інтэрнэт — гэта яшчэ семачкі ці кветачкі. Штучны інтэлект — як мы будзем заўтра змагацца супраць гэтага?» — паставіў пытанне беларускі лідар.

На сустрэчы Ірына Кітурка, рэктар Трэзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, выступіла на гэтым ролі вышэйшай школы ў выхаванні асобы і грамадзяніна. Яна ў тым ліку гаварыла аб важнасці дыялогавых пляцовак, прамоў работы з моладдзю.

«Правільна вы сказалі — дыялогавыя пляцоўкі. Жывое слова. Да людзей трэба ісці. У нас кіруемая краіна, мы можам дастукацца да кожнага, — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — У гэтае поле пераходзіць барацьба. Там і палітыка, і фінансы. Усё будзе там. Таму нам трэба рыхтавацца тут працаваць».

«Трэба акунуць моладзь у жывую работу. Жывое слова — узяў, паваў, і яны будуць тады верыць табе. Інтэрнэт і вялікае станочнае маш значэнне. Гэтая велізарная дапамога. Але трэба ўмець працаваць перш за ўсё з моладдзю — тымі, хто поруху не нохаў. І мы ад гэтага нікуды не падзенемся», — рэзюмаваў Прэзідэнт.

Раней падчас сустрэчы з моладзёжным актывам і ветэранамі камсамольскага руху Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што штучны інтэлект, сучасныя тэхналогіі вельмі змяняюць грамадства. І папярэдыў, што ў сувязі з гэтым нас чакае няпростае час. «Нам прыйдзеца маладняк навучыць карыстацца гэтымі гаджэтамі, заснаванымі на штучным інтэлекце. Таму што з'яўляюцца такія фэйкі — там у вусны могуць укласці любую заразу, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Гэта штука вельмі ўплывае на свет, на ўзаемаадносіны людзей. І тут нам трэба быць вельмі асцярожнымі». Ён заўважыў, што ІТ-сфера вельмі важная, практычна ваенная і прадугледжвае вялікую работу, каб гэтая тэхналогія ішла на карысць, а не на шкоду.

ЯШЧЭ РАЗ ПРА МАГІЮ

Гутарка з дырыжорам Аляксандрам АНІСІМАВЫМ

ІДЗЕ чаровы канцэрт у Малой зале Беларускай філармоніі, прысвечаны музыцы барока. За дырыжорскім пультам — народны артыст Беларусі, маэстра Аляксандр Анісімаў. Выконваецца «Музыка для каралеўскага феерверка» Гендэля — па задуме кампазітара і пажаданых заказчыка-караля, як растлумачыў Аляксандр Міхайлавіч ва ўступным слове, меркавалася неверагодна колькасць музыкаў — духавых, ударных — і яшчэ плюс сотня выканаўцаў... Сразумела, у нашых рэаліях гэта немагчыма, заставацца ўяўляць вялізны каралеўскі парк, дзе гурты музыкаў схаваныя ў розных лакацыях і музыка запяўняе прастору з усіх бакоў... І раптам Аляксандр Анісімаў аб'яўляе: зараз мы пачнем таксама незвычайнае выкананне, частка музыкі прагучыць з-за куліс, з двух бакоў — гэта значыць, музыкі размясціліся ў калідоры, і мы пачнем іх праз правыя і левыя дзверы... Падарожжа праз час і прастору адбылося. Гэта было сапраўды нешта незямное, слёзы захаплення... На маё пытанне «Як даю гэта твор Гендэля такім чынам выконвацца?» маэстра адказаў, што ўпершыню. Ён так вольна прыдумай, калі рыхтаваў канцэрт... Як жа выдатна, калі сустракаешся не проста з выканаўцамі, а з творцамі! Таму размова з Аляксандрам АНІСІМАВЫМ, галоўным дырыжорам і мастацкім кіраўніком Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Рэспублікі Беларусь, была не толькі пра яго прафесію, але і пра мастацтва ўвогуле, пра яго месца ў светабудове і ўплыву на чалавека.

— Вы неаднойчы прызнаваліся, што ўзвесь час чуюце ў сабе музыку... Што ж, для творчага чалавека гэта нармальна — для пэўнага Сусвет напоўнены сугуччамі і вобразамі, для мастакоў — гульняй фарбаў і формаў... Піфагор калісьці сцвярджаў, што чую музыку сфер, калі планеты рухаюцца па сваіх арбітах з пэўнымі гукамі, падобна музычным інструментам... Ці гучыць для вас сусвет, наваколны побыт, ці чуюце вы музыку там, дзе іншыя не могуць? Можна, для вас мелодыя ўнікае ў шум вуліцы, у шлоху лісьця? Дзе і калі вы найвыразней чуюце музыку наваколнага сусвету?

— Атрымліваецца ўсё значна праявіліся. Я спачатку спалохаў прызыўную камісію ў ваенкамаце тым, што чую музыку адначасова са зносінамі з доктарамі.

Потым я іх супакоў — гэта нармальна для мяне, чалавека, які жыве з музыкай дзень і ноч.

Яны мне паверылі, і я выдатна праслужыў год у марскім экіпажы і звольніўся матросам 2-й стацыі.

Ну і цяпер музыка гучыць у мяне, хоць, думаю, не як у Піфагора музыка сфер. Проста я не магу ад яе доўга адсыці пасля канцэрта ці спектакля.

Увогуле, я ўсё ж такі нармальны. Але са «зрухам» у бок музыкі.

— Мастакі кажучь, што, каб намалюваць чорны квадрат, спачатку трэба навучыцца дасканала маляваць каня. Авалодаць базавай, класічнай тэхнікай. Для класічнай музыкі таксама, напэўна, павінен быць падобны шлях — напачатку Моцарт, гармонія, потым разуменне Шнітке і Губаідулінай. Як адбывалася ў вас? Як ставіцеся да музычных эксперыментаў і ці заўсёды гатовыя з імі пагадзіцца?

— Наконт чорнага квадрата магу сказаць, што жываць быў побач са мной з юнацкай гадоў у Эрмітажы і Рускім музеі Ленінграда, у Траццякоўцы і ў Пушкін-

скім музеі Масквы. А тэкст Вазнясенскага «Я з дзятва не любілі овал, я з дзятва угор рисоўвал» са мной быў таксама побач. Ён і цяпер са мной.

Цягнуўся я да сучаснага і ў музыцы з ранніх гадоў. Барток, Шчэнберг, Берг, Сланінскі, Шчадрын, Цішчанка, не кажучы ўжо пра Шастаковіча і Пракоф'ева, былі тады сярэмай ўсяго майго вольнага часу. Эксперыменты паглынулі мяне не толькі ў сувязі з сучаснай музыкай. Я шукаў нязведаныя шляхі і ў планаванні, арганізацыі творчасці. Мне было цесна ў рамках тагачасных традыцый музычнага жыцця.

Я арганізаваў у МАЛЕГОТ — Малым Ленінградскім дзяржаўным оперным тэатры — маленькі камерны тэатр, які даваў паказы ў фазе, а пазней запрашаўся на розныя пляцоўкі. Мы ігралі прыгожыя старадаўнія барочныя спектаклі. Напрыклад, вялікім поспехам карысталіся «Настаўнік музыкі» Джаваіна Паізіела пра настаўніка і двух нядабных вучняў і моанапера Чымароза «Капель-майстар аркестра». Дарэчы, гэтую моанаперу я перанёс у Мінск, і яе выконваў выдатны спявак Віктар Скарабагатаў. Ігралі ў старадаўніх касцюмах, я таксама быў у парку і касцюме.

— Калісьці я чытала ўспаміны актрысы Аліскі Коанен пра Ігара Стравінскага. З яе дапамогай ён спрабаваў здэсініраваць свой эксперымент — з'яднаць музыку, колер, пластыку цела, драматургію... Як вы ставіцеся да сінкрэтычнага мастацтва? Есць жа спробы зрабіць класічныя канцэрты больш прывабнымі для гледача, дадаўшы візуальны рад, нейкія іншыя трукі...

— У мяне заўсёды была ідэя зрабіць канцэрт сімфанічнай музыкі яшчэ і візуальным прадстаўленнем. Быў у нашай філармоніі перыяд рэканструкцыі, мы туліліся ў халоднай зале, якая сарвалаўся апаратам, што нагадваў самалётны рухавік. Ён круціцца і завывае, і вось пад гэтай «х-у-у-у...» мы рэпэціруем «Балеро» Равеля... Гэты твор пачынаецца з ціхай

мелодыі, а ў фінале вырастае ў «аброслы» ўсімі інструментамі аркестра гукавы шквал. У «Балеро» ёсць вялікае сола барабана. І я прапанаваў сыграць яго адной мільі жанчыне з нашай групы ударных, якая была на вялікім тэрміне цяжарнасі. Яна, падумаўшы, адмовілася. А чаму я прапанаваў? Каб узнік сімвал. Для мяне гэты твор — змбыён, што развіваецца ў вялікага таленавітага чалавека, які можа перавярнуць увесь свет. Я наогул вельмі люблю тэатралізацыю ўсіх сваіх праграм, прымушаю сачыць за знешнім выглядам свой аркестр. З дзювох дзювчат, якія аднолькава добра іграюць, прыму на працу тую, якая прыгажэйшая. І публіка гэта адчувае. Злавіць цікавацца публікі, пахваліцца аншлагам на праграме класічнай сімфанічнай музыкі — задача не лёгкая. Але магчыма.

Трэба толькі вельмі хачець і магчы. Вядома, наш аркестр не адразу заваяваў прызнанне і поўныя залы. Я хітры, выкручваюся, заіграваў, але ніколі не падманваў. Любая незвычайная праграма мела разьвіначку. І мы перамаглі публіку, яна пачала цікавіцца нашымі эксперыментамі.

Напрыклад, у спектаклі «Рамаза і Джульета» злучаліся музыка Пракоф'ева і Чайкоўскага, літаратура, прысвечаная гэтай тэме (Шэкспір, Ахматава, Алішэр, Асеў) і ігра цудоўных акцёраў Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М. Горькага і Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы. З кампазітарам Мдзіваным мы стварылі спектакль-канцэрт «Шагрэневае скура» па Бальзаку з удзелам драматычных акцёраў. З Кузняцовым на музыку яго балета «Клеапатры», чамусьці адхіленага нашым оперным тэатрам, зрабілі спектакль без балета, але з выкананнем драматычных артыстамі літаратурных тэкстаў Шэкспіра, Бернарда Шоу, антычных аўтараў... Мы не пасаромеліся злучыцца з рок-гуртамі, джазавымі ансамблямі, прад'явілі праграмы з саўндтрэкамі да крытых кінафільмаў. Атрымалі аншлагі на праграмах музыкі Штрауса. А на «Новы год у філармоніі» ўчынілі ажыятаж. А далей болей.

Цяпер наша задача — захаваць не толькі цяперашні фанатаў, але і захапіць нашым гарэнем, азартам новым.

— Праект, падобны да згаданай вамі «Клеапатры», — адзінкавае мерапрыемства ці паўтараецца?

— Такое паказаваецца толькі адзін раз.

— Што азначае — трэба ўважліва сачыць за вашымі канцэртамі і не ўпусьціць эксклюзіў! Вы вывучалі дзве спецыяльнасці: харавое дырыжыванне і опера-сімфанічнае... У чым адрозненне? Сцвярджаеце жа, што чалавечы голас — усяго толькі адзін з інструментаў...

— Ленінградская кансерваторыя і харавое вучылішча далі мне вельмі добры досвед працы з вакалам. Гэты досвед стаў базавым, калі я вучыўся ў Маскве на опера-сімфанічным дырыжыванні. Розніцы вялікай паміж гэтымі спецыяльнасцямі няма, многія яркія дырыжоры з'яўляліся і харавымі. Гэта яшчэ ад старажытнасці... Усе кантары, накітавалі Баха, былі і дырыжорамі царкоўных хароў, і арганістамі, і дырыжорамі аркестраў, якія выконвалі іх кантаты. Яшчэ маладым дырыжорам тэатра МАЛЕГОТ я стаў вядучым экспертам Савецкага Саюза ў вакальным складніку опера-на працэсу, правай рукой Ірыны Архіпавай, вялікай спявачкі, арганізатары і кіраўніцы знакамітых вакальных конкурсаў імя Глінкі.

Я і цяпер працягваю дапамагаць маладым спявакам у іх выбары правільнага шляха да патрэбнай мэты. Бо «спачатку было слова». Гэта значыць — гук чалавечага голасу, дыханне мелодыі ў аснове ўсяго існага.

— Вы неакі казалі пра мікс элітанскай і дэмакратычнасці, які для вас важны ў мастацтве. У XIX стагоддзі на балконе Мінскай ратушы па святах іграў гарадскі аркестр... Сёння філармонія таксама робіць спробы выйсці з класічнай музыкі з канцэртных залаў да гарадской публікі. Ладзяцца аркестры ля ратушы, у Аляксандраўскім скверы... Ці бралі ўдзел у такіх праектах, бачыце сэнс у іх — ці не ўнікаюць паралелі з музыкамі, якія іграюць у рэстаранах для публікі, што ж, размаўляе і ледзь зьяртае ўвагу на віртуознае выкананне?

— Аматыры сімфанічнай музыкі ведаюць і любяць гартыць у YouTube запісы класічных канцэртаў на Waldbühne ў Берліне, на пляцоўках Open air Іспаніі, Францыі, ЗША. Наш аркестр ля ратушы таксама арыентуецца на класіку. Ужо доўгі час пляцоўка ля ратушы — адзінае месца, дзе гучыць класічная музыка на паветры. І, трэба сказаць, з вялізным поспехам у прысутнасці аўдыторыі ў 8-10 тысяч чалавек.

Я вельмі люблю такія канцэрты, і маё жаданне быць побач з публікай прастай, часам выпадаевай, не змяншаецца ўжо шмат гадоў. Гэта класная форма захапіць увагу, здабыць новыя прыхільнікі класікі і новых наведвальнікаў філармоніі. Я не

баюся эксперыментаваць і ў нашых залах філармоніі, у Вялікім і Малым. Мы смела ідзем на кантакты з таленавітымі джазавымі музыкамі, вядомымі поп і рок-гуртамі. Робім сумесныя выступленні з акцёрамі драматычных тэатраў імя Янкі Купалы і імя Максіма Горькага. У часы маёй працы галоўным дырыжорам нашага Операгна тэатра мы сабралі вельмі разнаўдую тэатрыю ў Траецкім прадмесці — перанеслі туды оперу Солтана «Дзікае палыванне караля Стаха». Гэты спектакль і ў тэатры карыстаўся вялікай папулярнасцю, і нездарма атрымаў Дзяржаўную прэмію. У адкрытай жа прасторы, на фоне жывых дэкарацый, з удзелам жывых «дзікіх палючыных», якія шалёным наметам прамачліся на конях перад здзіўленай публікай, мы атрымалі яшчэ адзін прыклад паспяховага праекта, які запальвае цікавацца і да музыкі, і да операжнага жанру, і да прафесійнай музыкі і спевакоў, і ўжо, вядома, да гісторыі нашай радзімы.

— Філасоф Мігель дэ Унамуна прыпадабняў сусветную культуру вялікаму аркестру, дзе кожны інструмент — гэта нейкая з нацыянальных культур. Без звароту да нацыянальнага, да ўнікальных традыцый пэўнага народу, лічыў Унамуна, такі інструмент не прагучыць, ва ўніверсум можна ўзняцца толькі ад нацыянальнага, а касмапалітычна творчасць — гэта штучная кветка. Ці згодны з такім параўнаннем і што для вас нацыянальныя традыцыі, гістарычная памяць, дзе іх месца ў тым, што ствараеце вы?

— Без звароту да нацыянальных традыцый, гістарычнай памяці не здарылася б нашай працы над сімфанічнай музыкай беларускіх кампазітараў, опернымі спектаклямі «Дзікае палыванне караля Стаха», «Сівая легенда», «Князь Наваградскі», балетамі «Вітаўт», «Анастасія», «Рагнеда», «Курган».

Наш сімфанічны аркестр да сваіх канцэртаў адпраўляе публіку ў падарожжа на радзіму вялікіх кампазітараў: Глінкі, Мусаргскага — Расія; Шапэна — Польшча; Бетховена — Германія; Дэ Фалія — Іспанія; Дворжак — Чэхія; Гершвіна — Амерыка; Эльгара — Англія; Бізэ — Францыя. Канцэрты кожнага нашага сезона, а гэта 20-25 праграм, падобна да залы музея, да географічнай карты ці глобуса.

Я згодны з філасофам Мігелем дэ Унамуна. Сапраўды, сусветная культура — гэта аркестр, які аб'ядноўвае розныя інструменты — краіны. Але і інструменты маюць віды: смычковыя — гэта скрыпкі, альты, вялянчэлі, кантрабасы; духавыя — вялікая сям'я; ударныя таксама. Так і кожная краіна — у ёй культура складаецца з розных пластоў. Яна мазаічная. Музыка развіваецца ў розных кірунках. І так, я згодзен, кожная краіна — музычны інструмент, унікальны, і кожны

з іх — неад'емная частка вялікага аркестра.

— Калі ўявіць, што Беларусь — гэта планета, якая дадае свой голас да музыкі сфер, — як бы яна гучала?

— Калі ваша пытанне разумець як гісторыка-нацыянальнае, тады такі кірунак пытанья атрымае адказ беспыльковы — цымбалы.

Але я разумею гэтае пытанне са сваіх пазіцый. І думаю, вы таксама ўкладваеце той сэнс, які быў у папярэднім пытанні аб сусветнай культуры і яе падбавенстве вялікага сімфанічнага аркестра.

У гэтым выпадку мой адказ такі: Беларусь — флейта.

Інструмент невялікі, але незамены ў жыцці аркестра. Гук флейты вельмі шматгранны, перш за ўсё ласкавы, далікатны, не агрэсіўны. Мелодыі багатыя на адценні, характар годны, але не ганарысты, мудары і даступныя. І яшчэ шмат можна сказаць пра гэты дзіўны інструмент, пра гэтую дзіўную краіну — Беларусь.

— Вы нейкі час былі галоўным дырыжорам Самарскага акадэмічнага тэатра оперы і балета, які сёння носіць імя Шастаковіча. На яднудні Калядны оперны форум яны прывозілі ў Мінск цудоўны спектакль — оперу Пракоф'ева «Любоў да трох апельсінаў», аформленую ў стылі супрацьпаставы. Ці бачылі вы гэты спектакль? Які ў вас уражанні?

— З Самарскім тэатрам, з гэтым горадам, з Расіяй звязана ў мяне шмат. Я нарадзіўся ў сталіцы Расіі, Маскве. На ўзлёце маёй кар'еры стаў сумяшчальны Пермскі тэатр з Кіраўскім (цяпер Марыінскім) і пазней пазіцыю галоўнага дырыжора ў Мінску з аналагічнымі пасадамі ў нашай працы над сімфанічнай музыкай беларускіх кампазітараў, опернымі спектаклямі «Дзікае палыванне караля Стаха», «Сівая легенда», «Князь Наваградскі», балетамі «Вітаўт», «Анастасія», «Рагнеда», «Курган».

Вяртаючыся да Самары, адначасу, што гастролі гэтага тэатра ў Мінску паказалі высокі ўзровень музычнай культуры калектыву. Опера захавала многае, чаго дамаглася ў час маёй работы ў Самарскім тэатры — гэта былі аншлагі, багаты рэпертуар, моцны аркестр і хор, выступленні ў Маскве ў рамках «Залатой маскі» з бліскучымі пастаноўкамі «Лэдзі Макбет» Шастаковіча і «Пікавіч дамы» Чайкоўскага, запрашэнне на міжнародны фестываль у Бангкоку, дзе ў нашым выкананні прагучалі оперы «Князь Ігар» Барадзіна, «Тоска» Пуччыні і Дзвяўля сімфонія Бетховена, а гэта ўзровень не правільнага тэатра. І цяпер тэатр жыве, пасляхова развіваецца, і гэтым я ганаруся.

— Вы дырыжывалі першым канцэртам у Маскве Мансерат Кабалье... Наконт оперных дзій існуе трывалы стэрэатып: гонар, капрызцы, эсканцэнтрычнасць... Ці было што-ці ў гэтым выпадку? Ці ў іншых? Як судзіцца гонарлівацы і талант?

— Мансерат Кабалье — дзівосная асоба. Яна

НАТХНІЦА АСОБАЙ І КОСМАСАМ

МУЗЫКІ

адрозніваецца ад усіх зорак беларускіх, расійскіх, замежных, з якімі я працаваў. Яе ззянне ўнікальнае. Найперш — голас, талент. Гэта зразумела, на тое яна і зорка. І, вядома, яе кар'ера ўнікальная. Нямногія спевакі захоўвалі свае прафесійныя якасці на працягу такога перыяду, які творчы шлях Мансерат. Можна меркаваць, што якасці яе характару маглі быць рознымі, у тым ліку і малапрыемнымі, на працягу яе жыцця. Мне ж давалося размаўляць са спявачкай на піку яе трыццацігадовай кар'еры.

У працы са мной разам з высокім прафесіяналізмам яна несла дзіўную мяккасць, добразычлівасць, гадоўнасць да працы, самаўдасканалення, павагу да аркестра, удзячнасць публіцы і арганізатарам. Перад ёй канцэртаў у Маскве сабралі журналістаў на прэс-канферэнцыю, я там не прысутнічаў, толькі рэпартаж потым прачытаў. І нехта з языкатых маскоўскіх журналістаў спытаў Мансерат, дзе яна выкапала таго ж дырыжора, у Маскве не вельмі вядомага — меўся на ўвазе я. Кабальне адказала: «Мне вас шкада, таму што Еўропа яго добра ведае, і яго добра ведаюць як выдатнага дырыжора». Яна была абаяльная і артыстычная пры сваёй нестандартнай паставе. Я атрымаў велізарнае задавальненне — і прафесійнае, і чалавечае — ад зносінаў з Мансерат Кабалье, вялікай спявачкай, легендарнай дзівай сусветнай оперы.

— Людзі спаконвек надавалі музыцы, гукі сакральнае значэнне. Даказана, што асабліва рытмы могуць уваплываць на транс, вылучаць ці, наадварот, пашкодзіць... Што такое для вас уплыў музыкі найперш — фізіка, псіхалогія ці магія?

— На гастрольях у Токіа я неаднаразова дырыжыраваў цікавымі яркімі класічнымі праграмамі з першакласнымі японскімі аркестрамі. Трох — пяцітысячныя залы з цэнамі 150—200 еўра за білет былі запоўнены да апошняга крэсла. Падчас паклонаў паміж п'есамі я заўважыў у зале людзей, якія спалі. М'яне гэта здзівіла.

Я спытаў менеджараў: як гэта зразумець? Адказ быў просты — гэтыя людзі купляюць нятанныя білеты спецыяльна, каб паспаць пад класічную музыку. Ведаюць, што гэта ім карысна.

Тут, у Мінску, пасля канцэрта шматлікія мае госці

прызнаваліся, што збіраліся ў філармонію пасля працы ў цяжкім, стомленым стане, а сыходзілі акрыленыя жыццём. Што да магіі, захоўваю цікавыя ўспаміны.

Неяк я рыхтаваў у Ірландыі вялікую праграму Вагнера. І падчас рэпетыцыі раптам адчуў прысутнасць кампазітара ў зале. Зразумела, я яго не бачыў, але адчуваў вельмі рэальна. Вядома, я быў здаровы і «у сабе».

Такая вось магія.
— Як вы думаеце, чаму менавіта Вагнер ушанаваў вас сваёй прысутнасцю?

— З расійскіх і беларускіх дырыжораў фактычна ёсць толькі двое, я і Гергіеў, хто падрыжыраваў увесь цыкл знакамітага «Пярсцёнка Нібелунгаў». Я выканаў двойчы: раз — у Ірландыі, другі — у Англіі. Дамогся, каб самыя галоўныя фрагменты сыгралі тут, у Мінску, — атрымалася прывезці цэлыя чамадан нот, якія тут не дастаць.

— Здавалася б, як і літаратурная класіка, музычная павінна быць у агульным доступе?

— Не, не атрымаеш гэта ў агульным доступе — гэта ж партыі для аркестра. А я заўжды стараюся самыя цікавыя свае замежныя праекты пераносіць туды, дзе працую.

— Мастакі скардзяцца, што сёння малюк ствараюць нейрасеткі. Літаратары скардзяцца, што штучны інтэлект піша кнігі, якія цяжка адрозніць ад напісаных чалавекам. Музыку даюно ўжо ствараюць з дапамогай праграм. Ці можа змяніць штучны інтэлект працу дырыжора? Калі не, чаму?

— Быў у савецкай Расіі музычны калектыў — ПЕРСІМФАНС (Першы сімфанічны ансамбль) — сімфанічны аркестр без дырыжора. Музыка выдатна спраўлялася з задачай сумеснага музычывавання. Думаю, што і штучны дырыжор не пераходзіў бы гэтак. Калі гэты досвед здзяйсняць у студыі, вы не адчуеце падоху, ды яшчэ калі на дыску паставіць імя калі-небудзь жывога ці спачылага дырыжора.

Але ёсць іншы аспект. У папярэднім пытанні вы закранулі тэму магіі, бо яна існуе пры зносінах таленавітага дырыжора з аркестрам, і на рэпетыцыі, і асабліва на канцэрце. Ды і публіка гэта магію ловіць. Ніякі штучны інтэлект не будзе валодаць такімі ўласцівасцямі.

— Ці здаралася, што ўсіх вашых здольнасцяў псіхолога не хапала для працы з нейкім музыкам і даводзілася адмаўляцца ад яго ўдзелу?

— Цяпер складаная сітуацыя з кадрамі ў аркестрах. Дапускаць вострыя сітуацыі, на мой погляд, не варта, даводзіцца знаходзіць усе магчымыя шляхі ўзаема-разумення. Лічыцца, і, мабыць, так і ёсць, што існуе дырыжор-дыктатар (дрэнны паліцэйскі) і сябар музыкаў (добры паліцэйскі). Я з тых, хто спалучае гэтыя якасці.

Не дапускаю анархіі і бязладзіцы і люблю добрую творчую атмасферу на працы. Думаю, гэтыя якасці разам з іншымі зрабілі маё знаходжанне на пасадзе гадоўнага дырыжора ўнікальным у гісторыі нашага аркестра — 25 гадоў. Гэтым могуць пахваліцца нямногія аркестры. У 84-ы дзень нараджэння Мравінскага адзначалі 50-годдзе яго знаходжання на пасадзе гадоўнага дырыжора; мастра Федасееў у гэтым годзе адзначыў канцэртамі за дырыжорскім пультам сваё 90-годдзе і 50 гадоў кіраўніцтва маскоўскім аркестрам імя Чайкоўскага.

— Вы заўсёды адчуваеце, як уплывае на ігру музыканта яго ўнутраны стан?

— Так, я адчуваю стан, і эмацыянальны, і фізічны, і цяжкі чаканне вяртання стабільнасці, калі яна парушылася. Вось бачу, што музыка раздражнёны, не ў форме — нічога, няхай працуе... Пасля перапынку змяніцца. Музыка сагрэе і вылучыць. Падумаеце — опера Вагнера «Нюрнбергскі мейстэр-зінгер» ідзе пяць гадзін... Адно першае дзеянне — гадзіна з лішнім... Праўда, спевакі выходзяць за сцэну, у музыкантаў ёсць паўзы... А вось у дырыжора — ні паўзы, ні перапынку не існуе. І ўсе амаль дзве гадзіны кожнага акта ён павінен быць не проста ў працоўным стане, а пажадана ў натхнёным. І атрымліваецца ці Калі я дырыжыраваў у Генуі оперу Вердзі — а там спектаклі пачынаюцца ў 20.30, — іду ў тэатр і думаю: як вытрымаць? Опера ў чатырох дзеяннях... Скончыцца ў дзве ночы... Пачалася. Першы акт, другі, трэці... І вось ужо чацвёрты праяляе незаўважна — і я разумею, што гэта ж метафара жыцця! Здаецца, столькі наперадзе ўсяго — а жыццё неўзаметку і праходзіць у сваёй музы-

цы. Дарэчы, схільнасць да філасофскіх разваг — гэта дзякуючы тату. Ён быў дацэнтам кансерваторыі, толькі хоць і цудоўна разбіраўся ў музыцы, але быў філосафам, выкладаў дыялектычныя матэрыялізм.

— Спявачка Галіна Вішнеўская ў сваіх мемуарах апісвае рэальны выпадак, калі прыведзеная ў Валкі тэатр па прафэсійнай праграме работніца пляснула дырыжора па плячы і папрасіла не размахваць рукамі і не перашкадзаць музыкантам іграць. Вы часта сутыкаліся з непадыртаным слухачом? Што рабілі ў такіх выпадках?

— Такіх анекдатычных выпадкаў не было ў маёй практыцы. Дзякуй богу, у філармоніі я маю справу ў працоўны час у офісе, на рэпетыцыях з кампетэнтным менеджэнтам. Напрыклад, кіраўнік філармоніі генеральны дырэктар Аляксандр Іванавіч Нікіта — музыкант са спецыяльнай музычнай адукацыяй і досведам працы ў сімфанічным аркестры — не выпадкова чалавек у музыцы.

А вось на канцэртах усялякае бывае.

І калі гук сігналу тэлефона падчас музыкі ці апладысменты пасля заканчэння частак у сімфоніі магу зразумець і не тузацца, то выпадак, калі бацькі выпусцілі кантроль над дзіцем і яно стала бегаць па праходзе падчас «Рэквіема» Вердзі, я не мог пакінуць без увагі. Вымушаны быў перапыніць выкананне і папрасіць сям'ю падняцца на балкон, там былі вольныя месцы.

Нашых слухачоў я вельмі люблю, асабліва звычайных, непадыртаных. І былі выпадкі, калі на канцэрце атрымалася адпрыхільніку кветкі я ўручыў публіцы першага раду партэра ў знак падзякі за тое, што прыйшлі да нас у госці.

— Калі б вам прапанавалі выбраць адзін твор для таго, каб прадставіць музычную культуру ўсяго чалавецтва для іншай цывілізацыі, што б вы выбралі для выканання і чаму? І якую ўстаноўку далі б музыкам перад гэтым самым важным для чалавецтва канцэртам?

— Больш складанага пытання ўявіць цяжка. Гэта падобна на «Што б вы ўзялі на бяскрыўны востраў», хоць, вядома, яшчэ складаней і глыбей. Такім чынам, жартам адкажу: важна, на якую цывілізацыю нарвешся. Калі падобна на нашу, то можна паспрабаваць узяць прыклад з Растрпавіча, які падчас інтэр'ю на пытанне карэспандэнтаў «Якую музыку вы любіце больш за ўсё» адказаў: «Тую, што зараз іграю».

І на ваша пытанне адкажу аналагічна: цяпер рыхтую да выканання скрыпічны канцэрт беларускага кампазітара Сяргея Бельцоўска, кантату «Карміна Бурана» Карла Орфа, оперу «Замак герцага Сіня Барода» Бела Бартака. Вось з гэтымі п'есамі я б сёння адправіўся да іншай цывілізацыі. А заўтра? Паживём — пачэму.

Гутарыла Людміла РУБЛЕЎСКАЯ. Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА.

У сучасным свеце культуры і мастацтва павінны быць асновай міру і супрацоўніцтва паміж народамі. У гэтым перакананы стваральнікі міжнароднага выставачнага праекта «Сто ўсмешак Гагарына: усмешка для Міру». Ён нацэлены дапамагчы шырокай аўдыторыі зразумець, ці магчыма «заслужыць права на подзвіг» і абудзіць у людзях «талент дабыні». Напярэдадні старту экспазіцыі арганізатары раскажалі, што чакае наведвальнікаў і якімі ідэямі прырасце творчая ініцыятыва ў працэсе падрывоўкі.

Выстаўка — вынік супрацоўніцтва Нацыянальнага цэнтру сучаснага мастацтваў Рэспублікі Беларусь і ФДБУК «Аб'яднаны музей-запаведнік Ю. А. Гагарына» (Расія). Яна прымеркавана да 90-годдзя Юрыя Гагарына, заплававанага палёту ў космас першай беларускай Марыны Васілеўскай, а таксама да Дня яднання народаў Беларусі і Расіі і Дня касманаўтыкі.

— Адрываем выстаўку «Сто ўсмешак Гагарына: усмешка для Міру» мы 29 лютага. Гэта ўжо трэці наш сумесны праект, створаны разам з мемарыяльным музеем Юрыя Гагарына. І магу сказаць, што супрацоўніцтва, распачатае некалькі гадоў таму, дасць вялікі вынік, таму што ў гэтым праекце нам хочацца не проста паказаць экспанаты, не проста прадставіць новыя творы мастацтва, а стварыць прастору для міратворчага праекта з удзелам Беларусі і Расіі, — адзначае дырэктар Нацыянальнага цэнтру сучаснага мастацтваў Рэспублікі Беларусь Сяргей КРЫШТАПОВІЧ. — Мінск ужо шмат гадоў з'яўляецца пляцоўкай для ўрагування палітычных канфліктаў. А мы прыйшлі да меркавання, што варта падключыць да такіх працэсаў культуру, якая з'яўляецца самым магутным фактарам уплыву на свядомасць чалавека, на яго настрой і погляды... Сёння свет рухаецца, на вялікі жаль, не ў тым напрамку, у якім павінен рухацца. Бо чалавецтва з'явілася для таго, каб ствараць, паляпшаць жыццё на планеце. І сваім праектам мы, як некалі зрабіў тое сваёй місіяй Юрыя Гагарын, таксама хочам агульным намаганнямі даць імпульс міру, надзеі і перамозе над неканструктыўнымі палітычнымі працэсамі.

Выстаўка «Сто ўсмешак Гагарына: усмешка для Міру» аб'яднае ў сабе як экспанаты з музея-запаведніка Юрыя Аляксеевіча Гагарына, так і творчы ўклад у праект міжнароднай супольнасці. Справа ў тым, што ў працэсе работы над будучай экспазіцыяй творчыя ідэі стваральнікаў выстаўкі падтрымала Міністэрства замежных спраў нашай краіны, і ў выніку да яе далучыліся 36 краін, прадстаўнікі якіх скарысталіся магчымаасцю творчага самавыяўлення, даслаўшы фотаздымкі і малюнкі па прапанаванай тэме. Адрываецца выстаўка сінхронна ў Мінску і ў родным горадзе першага касманаўта — Гагарыне. Там з нагоды шэрагу святочных дат заплававаны цікавыя мерапрыемствы.

— Сёлета мы адзначаем 90-годдзе Юрыя Аляксеевіча Гагарына. І ў яго дзень нараджэння 9 сакавіка ў нашым музеі традыцыйна пройдуць 51-я грамадска-навуковыя чытанні, прысвечаныя памяці першага касманаўта. У рабоце самых розных секцый прымаюць удзел і моладзь, і вучоныя, і інструктары, і касманаўты. Сёлета мы чакаем зноў прыезд вялікай дэлегацыі з Беларусі. Маладыя людзі са Случка, Чэрвеня, Смалення выступаюць у нас у секцыі «Касманаўтыка і моладзь», — раскажае куратар міжнародных выставачных праектаў ФДБУК «Аб'яднаны мемарыяльны музей-запаведнік Ю. А. Гагарына» Наталія ГАГАРЫНА. — Што датычыцца сумеснага праекта «Сто ўсмешак Гагарына...», то ў нашым музеі на пастаяннай аснове дзейнічае аднайменная фотазэкспазіцыя. І менавіта чалавечае яе копіі мы перадалі Цэнтру сучаснага мастацтваў, дапоўніўшы гэтыя некаторыя прадметамі з нашых фондаў, рэчамі з сямейнага архіва Юрыя Аляксеевіча. Са стартам у Мінску выставачнага праекта «Сто ўсмешак Гагарына: усмешка для Міру» ў нас адрываецца выстаўка «Гагарын — першы назасяўдзі» і «Якая прыгожая наша планета» з такой жа тэматыкай. Але хачу сказаць, што асобу Юрыя Гагарына нельга асацыяваць толькі з яго ўсмешкай. Ён — той чалавек, які ў ходзе доўгага адбору атрымаў права на подзвіг, прычым даводзіў гэта на працягу ўсяго свайго жыцця... Мабыць, у яго быў талент аб'ядноўваць людзей розных краін, розных кантынентаў і нацыянальнасцяў.

Аб ролі міжнароднай супольнасці ў выставачным праекце раскажа намеснік начальніка гадоўнага інфармацыйна-аналітычнага ўпраўлення і — начальнік упраўлення інфармацыі і лічбавай дыпламатыі, прэс-сакратар Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь Анатоль ГІЛАЗ:

— Для Міністэрства замежных спраў і нашых калег за мяжой, бо асноўная праца легла на іх плечы, вялікі гонар даваць гэта да гэтага праекта. Мы абсалютна падзяляем думку, што культура — фактар уплыву. І перакананы, што уплыў гэты павінен быць пазітыўны. Культура павінна выходзіць і вучыць дабра, бо дрэннаму ў наш час лёгка навучыцца. Праект «Сто ўсмешак Гагарына: усмешка для Міру» вельмі прайавілы ў адзеным кантэксце. Таму што міралюбнасць — у генетыцы беларусаў і людзей постсавецкай прасторы. І яна чырвоная нітка праходзіць у дзейнасці нашага міністэрства, што не толькі сёння, але і раней склепчыла ўспрымалася некаторымі нашымі партнёрамі. Яны спрабавалі наша міралюбства тлумачыць як слабасць. Аднак мы заўсёды будзем прытрымлівацца мірнай, міратворчай палітыкі, бо гэта адпавядае нашаму бачанню свету.

Алена ДРАПКО.

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607
Продавец	ОАО «Слонимский агропроект», 231800, Гродненская обл., г. Слоним, ул. Строителей, 8
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703. Адрес ЭТП: www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов	Начальная цена с НДС 20 %
Лот 1 – Гараж (здание специализированное автомобильного транспорта), инв. номер 450/С-14806, общей площадью 404 кв. м, по адресу: Гродненская обл., Слонимский р-н, дер. Чермеры, ул. Грибовская. Обременение: аренда	40 920,00 бел. руб.
Лот 2 – Гараж (здание специализированное автомобильного транспорта), инв. номер 450/С-14814, общей площадью 396,8 кв. м, по адресу: Гродненская обл., Слонимский р-н, дер. Чермеры, ул. Грибовская. Обременение: аренда	40 200,00 бел. руб.
Лот № 3 – Имущество, реализуемое одним лотом, по адресу: Гродненская обл., Слонимский р-н, дер. Чермеры, ул. Грибовская	
Здание пожарного поста (здание специализированное иного назначения), инв. номер 450/С-14698, общей площадью 34,3 кв. м	85 637,28 бел. руб.
Здание мастерской (здание специализированное иного назначения), инв. номер 450/С-14717, общей площадью 1524 кв. м. Составные части: навес, площадка для хранения техники, автомобильная площадка для стоянки автомобилей, открытая стоянка для хранения техники, тракторная стоянка – площадка для стоянки тракторов, пожарный резервуар, водопроводная сеть, канализационная сеть, тепло- и электрическая сеть и наружное освещение, грязезостойник	
Сведения о земельном участке с кадастровым номером 425483307102000025 (по лотам №№ 1–3): предоставлен на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания зданий и сооружений общей площадью 1,9467 га. До момента проведения аукциона Продавец обязуется произвести регистрационные действия по выделению земельного участка в границах, необходимых для обслуживания предмета аукциона	
Лот № 4 – Административное здание (здание административно-хозяйственное), инв. номер 450/С-12729, общей площадью 467,2 кв. м, по адресу: Гродненская обл., Слонимский р-н, д. Чермеры, ул. Грибовская. Составные части: двое ворот, забор, два покрытия	
Сведения о земельном участке с кадастровым номером 425483307102000326: предоставлен на праве постоянного пользования для обслуживания административного здания общей площадью 0,3534 га	
Задаток 10 % от начальной цены лота в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»	
Срок подписания договора купли-продажи: 15 (пятнадцать) рабочих дней со дня завершения электронных торгов	
Условия оплаты предмета электронных торгов	
Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнутого договоренности по срокам и в порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи	
Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by	
Победитель аукциона либо единственный участник электронных торгов, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан возместить затраты на их проведение и оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере 7 % (по лотам №№ 1, 2), 5 % (по лотам №№ 3, 4) от цены продажи предмета аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения электронных торгов	
Предшествующее извещение опубликовано в газете «Звезда» от 28.12.2023 г.	
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия	
Дата и время начала и окончания электронных торгов: с 11.00 до 13.00 19.03.2024 г.	
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее, чем за 10 минут до окончания торгов	
Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 18.03.2024 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by	
Контактные данные Тел.: +375 17-310-36-37; +375 (29) 317-95-42 E-mail: auction@cpo.by	

22 марта 2024 г. в 13.00 состоится годовое общее собрание акционеров ОАО «Лунинец».

Повестка дня:

- Об итогах финансово-хозяйственной деятельности общества за 2023 год и основных направлениях деятельности общества в 2024 г.
- Отчет совета директоров общества за 2023 г.
- Об утверждении годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности общества за 2023 г.
- Об утверждении распределения прибыли общества по итогам работы за 2023г., о выплате дивидендов за 2023 г.
- Об утверждении основных направлений использования прибыли в 2024 году и первом квартале 2025 г.
- О материальном вознаграждении членов совета директоров и ревизора общества.
- Об избрании членов совета директоров и ревизора общества. Местонахождение ОАО «Лунинец»: Брестская обл., г. Лунинец, ул. Первомайская, 56.

Место проведения собрания: г. Лунинец, ул. Первомайская, 56. Время регистрации в день проведения собрания – с 12.30 до 13.00. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность). Дата сбора реестра акционеров – 15.02.2024 г. С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 01.03.2024 (с 14.30 до 15.00), по месту нахождения общества.

Совет директоров

ИНДУСТРИЯ ИННОВАЦИЙ юридическая компания

• Высказание задолженности
• Проведение торгов
• Ликвидация
• Юридические услуги

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПЕРВЫХ ПОВТОРНЫХ ПУБЛИЧНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ (АУКЦИОНА)

Организатор публичных торгов (аукциона)	ООО «Индустрия Инноваций», г. Минск, Старовиленицкий тракт, д. 10, пом. 4Н Сайты в интернете: www.iin.by , https://iintorgi.by
Продавец	ООО «Антал-Солигорск», УНП 690561810, Минская область, Солигорский район, г. Солигорск, ул. Октябрьская, дом 48, каб. 34

Ранее опубликованное извещение о проведении публичных электронных торгов (аукциона) опубликовано 16.12.2023 в газете «Звезда» № 244 (300974), стр. 7

Лот №	Наименование	Предмет публичных торгов (аукциона)	
		Начальная цена, бел. руб., НДС не облагается	Минимальная цена, бел. руб., НДС не облагается
1	Изолированное помещение (квартира) 2 по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	216 787,28	205 947,92
2	Изолированное помещение (квартира) 4 по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	216 476,70	205 652,87
3	Изолированное помещение (квартира) 5 по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	200 636,94	190 605,09
4	Изолированное помещение (квартира) 21 по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	317 775,96	301 887,16
5	Изолированное помещение (квартира) 22 по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	273 002,90	259 352,76
6	Изолированное помещение (квартира) 23 по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	273 624,06	259 942,86
7	Изолированное помещение (квартира) 25 по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	273 002,90	259 352,76
8	Изолированное помещение (квартира) 26 по адресу: г. Солигорск, ул. Строителей, д. 53	259 337,22	246 370,36

Объекты аукциона находятся в залоге у ОАО «Банк БелБЭЗ»

Задаток 3 % от начальной цены предмета публичных торгов (аукциона) в белорусских рублях перечисляется на р/с BY48 OJMP 3012300094564000933 в ОАО «Белгазпромбанк», БИК OJLMP-BY2X, УНП 291442411, получатель платежа – ООО «Индустрия Инноваций»

Шаг аукциона – 5 % от начальной цены лота (не изменяется в ходе торгов)

Условия участия и порядок проведения публичных торгов (аукциона) размещены в открытом доступе на официальном сайте электронной площадки ООО «Индустрия Инноваций» <https://iintorgi.by>. Торги проводятся в соответствии с регламентом ООО «Индустрия Инноваций», размещенном по адресу: <https://iintorgi.by>

Срок подписания договора купли-продажи предмета торгов: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета торгов (аукциона): 20 (двадцать) рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи

Победитель публичных торгов (аукциона) либо единственный участник публичных торгов (аукциона), согласившийся повысить начальную цену предмета торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 2 % от цены продажи лота, но не менее 200,00 бел. руб., в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения публичных торгов (аукциона)

Организатор публичных торгов (аукциона) имеет право снять предмет аукциона с торгов, но не позднее чем за 3 дня до наступления даты проведения торгов (аукциона)

Дата и время проведения торгов (аукциона): 27.02.2024, начало торгов: 10.00, окончание торгов: 16.00, электронные торги продлеваются на 3 минуты с момента поступления последней ставки, если ставка сделана менее чем за 3 минуты до времени окончания торгов. Торги проводятся на электронной торговой площадке <https://iintorgi.by>

Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в публичных электронных торгах (аукционе) принимаются по 26.02.2024 г. до 17.00
Контактные данные	Тел.: +375 17-300-90-03; +375 (29) 671-83-95; e-mail: e.pinchuk@iin.by

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов в аг. Драчково, дер. Слободка, дер. Ляды, дер. Старина Драчковского сельсовета Смолевичского района Минской области

1	Форма проведения аукциона	Открытый
2	Место, дата и время проведения аукциона и подведения итогов	аг. Драчково, ул. Центральная, д. 19В. Помещение Драчковского сельсовета, 21.03.2024 г. в 11.00
3	Продавец и его адрес	аг. Драчково, ул. Центральная, д. 19В, Драчковский сельский исполнительный комитет
4	Организатор аукциона	Драчковский сельский исполнительный комитет
5	Земельный участок, его кадастровый номер и адрес	Лот № 1 – площадь 0,1033 га, кадастровый номер 624880806601000133, дер. Слободка, ул. Лесная, уч. № 1. Лот № 2 – площадь 0,1500 га, кадастровый номер 624880803601000487, дер. Ляды, ул. Центральная, 28Б. Лот № 3 – площадь 0,1500 га, кадастровый номер 624880801101000029, аг. Драчково, ул. Центральная, 54. Лот № 4 – площадь 0,1500 га, кадастровый номер 624880807101000085, дер. Старина, ул. Центральная, 34
6	Вид права, целевое назначение земельного участка	Частная собственность, для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (1 09 02 земель для размещения объектов усадебной застройки)
7	Начальная (стартовая) цена продажи	Лот № 1 – 9000 рублей; Лот № 2 – 7000 рублей; Лот № 3 – 15 000 рублей; Лот № 4 – 6000 рублей

Извещение о проведении аукциона опубликовано на официальном сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by, Минского областного исполнительного комитета www.minsk-region.gov.by, Смолевичского районного исполнительного комитета <https://isp.smolevichi.gov.by>

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Рочевичи» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже имущества в составе:

Лот № 1: здание многоквартирного жилого дома (составные части и принадлежности: пристройка, сарай пристроенный, сарай, погреб, уборная), общей площадью 75,5 кв. м, инв. № 622С-29647, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 625482801101000012 (право постоянного пользования) площадью 0,0968 га, по адресу: Минская область, Столбовский район, Литвенский с/с, д. Белановщина, 5. Начальная цена без НДС – 9 300,69 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 930,00 бел. руб. Стоимость снижена на 50 %.

Лот № 2: здание столовой (составные части и принадлежности: сарай, уборная, крыльцо) площадью 217,6 кв. м, инв. № 622С-41630, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 62548280801000107 (право аренды по 18.02.2063) площадью 0,1263 га, по адресу: Минская область, Столбовский район, Литвенский с/с, д. Литва, ул. Центральная, 8. Начальная цена с НДС (20 %) – 17 996,03 бел. руб. Задаток 10% от начальной цены – 1 799,00 бел. руб.

Лот № 3: здание библиотеки (составные части и принадлежности: терраса), общей площадью 114,7 кв. м, инв. № 622С-48024, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 62548280901000122 (право аренды по 25.11.2071) площадью 0,0941 га, по адресу: Минская область, Столбовский район, Литвенский с/с, аг. Рочевичи, ул. Центральная, 46. Земельный участок имеет ограничения в использовании: охранная зона электрических сетей напряжением до 1000 вольт, пл. 0,0125 га. Начальная цена с НДС (20 %) – 11 206,80 бел. руб. Задаток 10 % от начальной цены – 1 120,00 бел. руб. Стоимость снижена на 50 %.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB301210826001693 30000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSB-BY2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации», код платежа – 49091, код категории платежа ОТНН.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней после заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи (по лоту № 2 возможно предоставление рассрочки оплаты стоимости объекта сроком на 5 лет).

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) по лоту № 1 возмещает затраты на организацию и проведение аукциона. Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение аукциона, по лотам №№ 2, 3 в размере 10 (десяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.itb.by.

Предшествующее извещение по лоту № 1 было опубликовано в газете «Звезда» от 12.04.2022, 27.08.2022, по лоту № 2 – в газете «Звезда» от 18.08.2020, 13.10.2021, 12.04.2022, по лоту № 3 – в газете «Звезда» от 27.08.2022.

Аукцион состоится 25.03.2024 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 22.03.2024 до 17.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-11-27, (8029) 136-31-11, тел. для осмотра (8033) 633-30-95.

О Б Ъ Я В Л Е Н И Е

ОАО «МИНСКОБЛХЛЕБОПРОДУКТ» извещает, что совместное общее собрание акционеров ОАО «МИНСКОБЛХЛЕБОПРОДУКТ» и ОАО «Борисовский мясокомбинат № 1» состоится 27 февраля 2024 года по адресу: г. Минск, ул. Фабричного, 2.

Начало собрания – в 14.30.

Регистрация участников – с 14.00 до 14.25.

При себе иметь документы: акционеру общества – паспорт, представителю акционера – паспорт и доверенность.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Об увеличении размера уставного фонда ОАО «МИНСКОБЛХЛЕБОПРОДУКТ».
- Об утверждении решения о дополнительном выпуске акций ОАО «МИНСКОБЛХЛЕБОПРОДУКТ».
- О внесении изменений и дополнений в устав ОАО «МИНСКОБЛХЛЕБОПРОДУКТ».

Наблюдательный совет ОАО «Минскоблхлебопродукт», тел. 282-57-57.

Будзьце пільнымі!

НАВУШНІКІ І БУТЭЛЬКА ПАД ЦЯГНІК ПРывядуць

Як не стаць ахвярай няшчаснага выпадку на аб'ектах чыгуначнага транспарту

Чыгунка па-ранейшаму застаецца зонай павышанага небяспекі. Тым не менш, спяшаючыся або скарачаючы шлях, людзі пераходзяць чыгунку ў неўстаноўленым месцы або на забараняльныя сігнал святлафора. Іншыя засунуць у вушы навушнікі, нацягнуць капюшон на галаву і ўвогуле нічога не чуюць ды не бачаць. Менавіта з-за няўважлівасці, ігнаравання мер бяспекі, як правіла, і здараюцца няшчасныя выпадкі на аб'ектах чыгуначнага транспарту.

Палкоўнік міліцыі Генадзь ВОРСА.

лення грамадскай бяспекі на аб'ектах транспарту МУС палкоўнік міліцыі Генадзь ВОРСА. — На буйных станцыях і прыпыначных пунктах пешаходны пераходы абсталяваны аўтаматычнымі апаўчальнікамі, якія паведамляюць аб набліжэнні цягніка. Перад прыбыццём цягніка на станцыях перадаецца інфармацыя, у тым ліку аб мерах бяспекі. Усе станцыі і прыпыначныя пункты ўначны час асветлены, у зымовы час свечасоова ачышчаюцца ад снегу, наледзі.

З мэтай мінімізацыі трагедый на чыгуначных праводзяцца і шматлікія прафілактычныя і папярэдальныя мерапрыемствы. Супрацоўнікі міліцыі нагадваюць аб правілах бяспечнага знаходжання на аб'ектах чыгуначнага транспарту ў сродках масавай інфармацыі, падчас выступленняў у працоўных калектывах, навуальных устаноў. Людзі звяртаюць увагу на прафілактычныя ўлёткі, бігборды, ролікі на інфармацыйных табло, экраннах. Праваахоўнікі праводзяць рэйдавыя мерапрыемствы ў месцах пераходу грамадзянскіх чыгуначных шляхоў там, дзе гэта не ўстаноўлена, нясуць службу на станцыях і прыпыначных пунктах.

Тэхнічна і прафілактычна

Органы ўнутраных спраў ва ўзаемадзейні з супрацоўнікамі дзяржаўнага аб'яднання «Беларуская чыгунка» рэалізуюць комплекс арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў, накіраваных на забеспячэнне бяспекі грамадзян на чыгуначных платформах і ўздоўж шляхаў. Нягледзячы на прымяненне экстранага тармажэння, наезд прадудзіліць не ўдалося. Мужчына загінуў.

Падобных прыкладаў з трагічным фіналам, на жаль, нямала. Большасць здарэнняў у мінулым годзе адбыліся ў Мінску, а таксама на Віцебшчыне і Гомельшчыне. Як правіла, няшчасныя выпадкі фіксаваліся ў ранішні, вячэрні і начны час. На станцыях і прыпыначных пунктах, якія часцей за ўсё размяшчаюцца або ў пасажырскіх, дзе адзначаецца вялікі пасажырапоток, чыгуначныя пуці абсталяваныя металічнай агароджай, што стварае максімальны ўмовы для бяспечнага руху цягнікаў і выключае магчымасць набліжэння да пуцей пачочных асоб, якія не ўздальваюцца забяспечанні перавозачнага працэсу, — адзначае начальнік упраў-

лення грамадскай бяспекі на аб'ектах транспарту МУС палкоўнік міліцыі Генадзь ВОРСА. — На буйных станцыях і прыпыначных пунктах пешаходны пераходы абсталяваны аўтаматычнымі апаўчальнікамі, якія паведамляюць аб набліжэнні цягніка. Перад прыбыццём цягніка на станцыях перадаецца інфармацыя, у тым ліку аб мерах бяспекі. Усе станцыі і прыпыначныя пункты ўначны час асветлены, у зымовы час свечасоова ачышчаюцца ад снегу, наледзі.

каллектывах, 9,8 тысячы — сярэд навуэнцаў устаноў адукацыі, 1,9 тысячы — у сродках масавай інфармацыі. «Дзякуючы гучнагаварыцельнай сувязі, кожны дзень на вакзалах чыгуначных станцый, у будынках аэравакзальных комплексаў, а таксама ў рухомых саставах ажыццяўляецца трансляцыя прафілактычнай інфармацыі, — дадае ён. — У залах чакання чыгуначных вакзалаў транспіраюцца відэаролікі па папярэджанні невытворчага траўматызму, дарожна-транспартных здарэнняў, прафілактыцы крадзжоў маёмасці пасажыраў. З улікам павелічэння няшчасных выпадкаў з пажылымі грамадзянамі праводзіцца індывідуальная работа з названай катэгорыяй насельніцтва».

Важныя правілы

Каб не трапіць у сумную статыстыку пацярпелых на чыгуначных, варта выконваць простыя правілы, якія захаваюць жыццё і здароўе не толькі вам, але і вашым блізкім.

Па-першае, пераходзіць чыгуначныя пуці неабходна строга ва ўстаноўленых месцах, пераканаўшыся ў адсутнасці надыходзячага цягніка. Па-другое, забараняецца падлазіць пад вагоны, залазіць на вагоны, цыстэрны, заскокваць у вагон цягніка, які адыходзіць, альбо выходзіць з вагона да поўнага спынення цягніка. Па-трэцяе, нельга стаяць, гуляць на пуцях або каля краю платформы. І, вядома, тым, хто любіць хадзіць у навушніках,

у такіх месцах, як чыгунка, рэкамендуецца іх здымаць. Не варта спадзявацца на добры зрок і асабістую ўважлівасць — шматлікія трагедыі, якія адбыліся фактычна па віне гэтага моднага дэвайса, даказваюць, што яны адцягваюць увагу і дэзарыентуюць чалавека.

У цэлым органы ўнутраных спраў на транспарце забяспечваюць грамадскую бяспеку, ахову грамадскага парадку і барацьбу са злачыннасцю не толькі на аб'ектах чыгуначнага транспарту, у зоне іх адказнасці — яшчэ і паветраны транспарт. Управленне грамадскай бяспекі на аб'ектах транспарту МУС ажыццяўляе распрацоўку і рэалізацыю кіраўніцкіх рашэнняў па забеспячэнні грамадскай бяспекі як на аб'ектах паветранага і чыгуначнага транспарту, так і Мінскага метрапалітэна. Праводзяцца прафілактычныя і іншыя мерапрыемствы па выяўленні фактаў незаконнага выкарыстання паветранай прасторы. Удасканальваецца заканадаўства ў сферы рэгулявання выкарыстання і прымянення беспілотных лятальных апаратаў і сродкаў радыёэлектроннай барацьбы. Усё з адной мэтай — гарантаваць бяспеку насельніцтва.

Заўтра калектыв гэтага найважнейшага падраздзялення Міністэрства ўнутраных спраў адзначыць 105-годдзе. Вішнум і жадаем, каб правапарушэння на транспарце было як мага менш.

Верагані КАНЮТА.
Фота прэс-службы МУС.

У 2023 годзе на сталёных магістралях пацярпелі 92 чалавекі. 70 з іх загінулі, астатнія былі траўміраваны. Няшчасныя выпадкі на чыгуначных адбыліся і з удзелам пяці непаўналетніх. Чатыры дзіцяці атрымалі траўмы, несумяшчальныя з жыццём. Сярод пацярпелых — 31 пенсіянер. Практычна кожны другі траўміраваны чыгуначным саставам знаходзіўся ў стане алкагольнага ап'янення.

Састаў раптоўна не спыніцца

Год толькі пачаўся, а на чыгуначных — ужо першыя ахвяры. 28 студзеня, у 17.12, на прыпыначным пункце Зарэчнае, што ў Смалевіцкім раёне, цягніком рэгіянальных ліній эканомкласа № 6020 Мінск — Орша быў траўміраваны дзевятнаццацігадовы хлопец. Мясцовага жыхара шпіталізавалі ў рэанімацыйнае аддзяленне Смалевіцкай цэнтральнай раённай балніцы, дзе ад атрыманых цялесных пашкоджанняў ён памёр. Як потым высветлілася, малады чалавек рухаўся па краі платформы. Акурат у гэты час набліжаўся цягнік. Хутчэй за ўсё, хлопец яго проста

не заўважыў — на месцы здарэння былі знойдзены навушнікі.

12 лютага на адным маршруце адбылася двойная трагедыя. Цягнік рэгіянальных ліній эканомкласа № 6134, які рухаўся з Маладзечна ў Мінск, у 20.50 на станцыі Уша смяротна траўміраваў жыхара Маладзечанскага раёна. Здарэнне адбылося на тэхнічнай пешаходнай дарожцы, размешчанай па-за межамі платформы. Мужчына выйшаў на чыгуначныя пуці, калі цягнік знаходзіўся ад яго на адлегласці каля 20 метраў. Ужо ў Мінску, на прыпыначным пункце Маскоўшчына, у 22.09 пад гэты ж састаў трапіў жыхар Мінскага раёна, які саскочыў з пасадканай платформы на галоўны шлях. Нягледзячы на прымяненне экстранага тармажэння, наезд прадудзіліць не ўдалося. Мужчына загінуў.

Падобных прыкладаў з трагічным фіналам, на жаль, нямала. Большасць здарэнняў у мінулым годзе адбыліся ў Мінску, а таксама на Віцебшчыне і Гомельшчыне. Як правіла, няшчасныя выпадкі фіксаваліся ў ранішні, вячэрні і начны час. На станцыях і прыпыначных пунктах, якія часцей за ўсё размяшчаюцца або ў пасажырскіх, дзе адзначаецца вялікі пасажырапоток, чыгуначныя пуці абсталяваныя металічнай агароджай, што стварае максімальны ўмовы для бяспечнага руху цягнікаў і выключае магчымасць набліжэння да пуцей пачочных асоб, якія не ўздальваюцца забяспечанні перавозачнага працэсу, — адзначае начальнік упраў-

Новыя кнігі

«Заробак у канверце» вачыма дзяцей

Распрацаваны новыя адукацыйныя праекты для павышэння падатковай адукацыі

Пад эгідай Міністэрства па падатках і зборах выйшлі дзве навукальныя кнігі — «Прафесія падатковага інспектара» і «Падман у канверце, або Зборнік павучальных апавяданняў і малюнкаў». Гэтыя выданні падыходзяць для агульнага развіцця дзяцей, правядзення тэматычных урокаў у школе, а таксама карысныя і для дарослых. Кнігі напісаны прастай мовай, каб кожны чытач мог разабрацца ў працэсе работы падатковай сістэмы нашай краіны, а таксама ўсвядоміць важнасць выплаты падаткаў.

Падчас прэс-канферэнцыі намеснік начальніка інспекцыі МПЗ па Мінску Вольга ТАРАСЕВІЧ і начальнік упраўлення інфармацыйна-растлумачальнай работы інспекцыі МПЗ па Мінску Тамара СВДЗІНСКАЯ расказалі, як ствараліся кнігі і якія важныя аспекты ў іх асвятляюцца.

«Мы з задавальненнем прадастаўляем уважлівае нашым ідэй, а таксама вынікі работы з падрастачым пакаленнем. Вельмі доўга планавалася публікацыя гэтых кніг, мы хацелі максімальна напоўніць іх карыснай і цікавай інфармацыяй для мэтавай аўдыторыі», — адзначыла Вольга Тарасевіч.

У кнігу «Падман у канверце, або Зборнік павучальных апавяданняў і малюнкаў» увайшлі найлепшыя работы на тэму «Стоп злупцаў у канвертах», прадстаўленыя на конкурсы малюнкаў, апавяданняў і відэаблогінгаў «Юны падатковы інспектар», арганізаваныя ўстаноўвай адукацыі «Мінскі дзяржаўны палац дзяцей і моладзі», інспекцыя МПЗ па Мінску.

«Напаўненне выдання «Падман у канверце» — гэта вынік конкурсу, які быў абвешчаны сярэд школьнікаў нашай сталіцы. Да нас паступіла велізарная колькасць заявак на ўдзел, і калі мы пачалі ўсё чытаць, то былі вельмі здзіўлены глыбінёй разумення праблемы зарплаты ў канвертах. Дзеці даволі сур'ёзна паглыблены ў гэтую праблему. У сваіх апавяданнях яны нават выкавалі ідэі наконт таго, як пазбегнуць выплаты заробкаў па такой схеме і якія могуць быць у гэтага наступствы», — падкрэсліла Вольга Тарасевіч.

На думку работнікаў Міністэрства па падатках і зборах, зарплата ў канверце — горшае, што работадавец можа прапанаваць свайму супрацоўніку:

— Наша мэта — расказаць пра наступствы і пра тое, чаму так рабіць не трэба. Напрыклад, калі работнік атрымлівае зарплату ў канверце, ён павінен разумець, што

пазбавляецца асноўных дзяржаўных гарантій, звязаных з сацыяльным страхаваннем і не толькі.

Тамара Свдзінская дадала, што кніга «Падман у канверце» будзе цікавай і выкладчыкам. Напрыклад, выкарыстоўваючы гэтую кнігу, можна праводзіць урокі па тэме падаткаабкладання. Акрамя таго, тут прадстаўлены QR-коды, па якіх можна паглядзець відэа, малюнк і прачытаць апавяданні.

3 клопатам пра будучыню

Кніга «Прафесія падатковага інспектара» распаўвае аб падатках і пра саму прафесію падатковага інспектара. Чытачы даведваюцца, у чым заключаецца работа падатковага інспектара і чаму гэтая прафесія настолькі важная для грамадства, аб яе падданні, перавагах і складанасці.

«Мы вельмі рады, што нам дазволілі далучыцца са сваёй ідэяй да серыі «Маленькі прафесар» і выпускаць дадзеныя кнігі. Адзначу, што прафесія падатковага інспектара не новая, але пры гэтым пастаянна ўдасканальваецца. У кнізе мы апісваем працэс з'яўлення прафесіі, тлумачым яе важнасць і актуальнасць, гаворым пра тонкасці работы падатковай службы. Пакуль што ў нас няма навукальных устаноў, якія займа-

ліся б падрыхтоўкай падатковых інспектараў. Гэтую прафесію чалавек атрымлівае непасрэдна на месцы. Спадзяёмся, што гэтая кніга зможа паўплываць на выбар будучай прафесіі юных чытачоў», — патлумачыла намеснік начальніка інспекцыі МПЗ па Мінску.

Яна таксама звярнула ўвагу, што падатковы інспектар — статусная прафесія, якая нясе вялікую карысць грамадству. «На дадзены момант мы імкнемся працаваць максімальна дыстанцыйна, каб не адрываць людзей і суб'екты гаспадарання ад іх паўсядзённых задач. Так, цяпер асабісты кабінет плацельчыка набірае вялікую папулярнасць, у ім адлюстроўваецца ўся неабходная інфармацыя, у прыватнасці гісторыя ўзаемадзейнення з падатковай інспекцыяй», — патлумачыла Вольга Тарасевіч.

У сваю чаргу, Тамара Свдзінская падкрэсліла, што кнігу забяспечылі не толькі інфарматыўным матэрыялам, але і заданнямі, аўтары выдання хацелі данесці прастай мовай шматграннасць прафесіі падатковага інспектара.

«Гэта прафесія вельмі цікавая. І яна не горшая, чым, напрыклад, следчы. Тут трэба валодаць пэўным узроўнем ведаў, разбірацца ва ўсіх сферах — ад гандлю да медыцыны. Падатковы інспектар вучыцца заўсёды, на працягу ўсяго

жыцця. Пры гэтым, нават калі чалавек не абярэ гэтую прафесію, ён усё роўна рана ці позна сутыкнецца з тэмай падаткаабкладання. Гэтыя веды будуць карысныя чалавеку на працягу ўсяго яго жыцця», — заявіла Тамара Свдзінская.

Паводле яе слоў, сёння падатковая інспекцыя — кліентаарыентаваная служба. «Цяпер робіцца ўсё для таго, каб плаціць падаткі было зручна і хутка. Напрыклад, у кнізе ёсць гісторыя стварэння цэнтраў аслугоўвання плацельчыкаў, яна напісана ў фармаце казкі — як было калісьці і як стала цяпер. Таксама ў кнізе тлумачыцца, з чым даводзіцца сутыкацца падатковым інспектарам падчас праверкі», — расказала начальнік упраўлення інфармацыйна-растлумачальнай работы інспекцыі МПЗ па Мінску.

У выданні ёсць інфармацыя і пра тое, як выкарыстоўваць электронныя сэрвісы, мабільныя дадаткі, сайт, як звярнуцца ў кантакт-цэнтр. «Мы спрабавалі данесці гэтую інфармацыю да маленькіх чытачоў у зразумелай форме. Сімвалічна, што гэтая кніга выйшла ў Год якасці. Важна, каб людзі плацілі падаткі, а дзяржава за іх кошт забяспечвала якаснае жыццё сваіх грамадзян», — падкрэсліла Тамара Свдзінская.

Сяргей КУРКА.

Аляксандр КОБРУСЕЎ:

«У САМБІСТАЎ ХАРАКТАР — МАМА НЕ БЯДУЙ»

Але гэта — залог поспеху

Самба, як і іншыя адзінаборствы, мае сваю філасофію. Таму па заслугах яго могуць ацаніць і зразумець толькі тыя, хто займаўся самба, ну ці вельмі адданымі прыхільнікамі. Публіцы складаней зразумець і ацаніць усю глыбіню гэтага віду спорту, у адрозненне ад, напрыклад, гульнявых відаў. Але спарборніцтвы па самба не саступаюць ні ў напале эмоцыі, ні ў энергіі, ні ў азарце ніводнаму іншаму спорту. І самае галоўнае — самба не саступае ў колькасці медалёў. З усіх важных міжнародных стартаў беларускія самбісты вяртаюцца з узнагародамі. На жаль, пакуль у іх няма алімпійскіх медалёў. У праграму Гульняў самба пакуль так і не ўключана, хоць Міжнародная федэрацыя самба (ФІАС) і атрымала пастаяннае прызнанне Міжнароднага алімпійскага камітэта. Напэўна, медалі з галоўных стартаў чатырохгоддзя для беларусаў — справа часу, як і шырокая цікаваць глядачоў. Тым больш што шмат для гэтага ўжо зроблена. Напрыклад, тыдзень таму на міжнародным турніры па самба на прызы Прэзідэнта Беларусі бальшчыкі актыўна падтрымлівалі спартсменаў. На першым старце сезона беларускія самбісты заваявалі 33 медалі, у тым ліку 8 залатых. Пачатак сезона прыгожы! Пра планы на бліжэйшы час, задачы на будучыню, праблемы і перспектывы айчынай школы самаабароны без зборі расказаў старшыня Беларускай федэрацыі самба Аляксандр КОБРУСЕЎ.

дарослых каманд і нацыянальнай каманды ў тым ліку. Яны праводзяць спарборніцтвы, дзе ўдзельнічае нямаля дзяцей, і спецыялісты зборных каманд ужо могуць наглядць рэзерв. У самба ёсць яшчэ адна перавага перад іншымі відамі. Самба — базавы від спорту для падрыхтоўкі супрацоўнікаў сілавых ведамстваў, яно там культывуецца і пасляхова развіваецца. І гэта выдатная дапамога для прафесійнага спорту. Даволі часта супрацоўнікі міліцыі аддаюць сваіх дзяцей у секцыі самба, а некаторыя і зусім у вольны ад службовых абавязкаў час трэніруюць дзяцей.

ён свету. Гэта значыць, самбісты ўзмацняюць каманду дзюдаістаў. Паколькі адзінаборствы падобныя, часта спартсмены пераходзяць з дзюдо ў самба і наадварот — да чаго больш душа ляжыць. І гэта абсалютна нармальна. У нас няма ніякай канкурэнцыі, мы радуемся поспехам дзюдаістаў. Тым больш іх від спорту ўключаны ў алімпійскую праграму, таму мы можам толькі радавацца поспехам калег і быць заўсёды гатовымі ім дапамагчы.

цыянальная каманда. І, канешне, нашы легенды. Вераніка Казлоўская, якая сёння займае пасаду намесніка старшын федэрацыі, сяміразова чэмпіёнка свету, чым не кумір для моладзі? Уладзімір Япрындаў — трохразовы чэмпіён свету — чым не кумір? Кожны з нашых легендарных спартсменаў — кумір. Васіль Крываногоў, першы чэмпіён Еўропы па самба ў Беларусі, на адкрыццё аддзялення ў Жлобіне надзеў свае медалі. Дзеці разгледзелі яго ўзнагароды з зіхатлівымі вачыма. Кожны з беларускіх чэмпіёнаў сваімі спартыўнымі дасягненнямі ўнёс вялікі ўклад у развіццё самба і працягвае гэта рабіць сёння.

— **Аляксандр Аркадзевіч, мінулы сезон для беларускіх самбістаў быў ураджайны на ўзнагароды. Якую адзнаку вы можаце яму даць?**

развіваецца ў многіх краінах. Нездзе больш развіта спартыўнае, недзе — баявое. Але ў выніку ўсё роўна развіваецца самба, бо гэта захапляльны від спорту, які прыцягвае многіх. Ды на што далёка хадыць? У рамках II Гульняў краін СНД спарборніцтвы па самба прайшлі ў Жлобіне. Непасрэдна па ходзе спарборніцтва было вырашана адкрыць у мясцовай ДЮСШ аддзяленне самба. Прайшло паўгода — аддзяленне працуе, прыехаў малады зацікаўлены трэнер, у снежні правалі першы турнір сярод дзяцей. Дзякуючы, канешне, і мясцовым органам улады за тое, што ўключыліся і дапамаглі.

— **Даніэла Ждан, Таццяна Мацко, Святлана Цімашэнка — безумоўныя лідэры айчыннага самба. А што нахот моладзі?**

— Цяпер у нацыянальных камандах адбываецца змена пакаленняў. Моладзь у нас амбіцыйная, мэтанакіраваная. Яны працуюць побач з лідарамі, праводзяць з імі спарынгі — перад вачыма ў іх вельмі добры ўзор для пераймання. У нас усе спартсмены моцныя, бо лідарам патрэбны моцныя спарынг-партнёры. Але, шчыра кажучы, мне як кіраўніку федэрацыі хацелася б, каб лаўка запасных была большая.

«Хоць постсавецкія краіны і родапачынальнікі самба, гэта не азначае, што нам няма канкурэнцыі ў свеце. Прайшло нямаля часу, і адзінаборства разышлось па свеце. Сёння праводзяцца чэмпіянаты Афрыкі, Азіі. Самба развіваецца ў многіх краінах. Нездзе больш развіта спартыўнае, недзе — баявое. Але ў выніку ўсё роўна развіваецца самба, бо гэта захапляльны від спорту, які прыцягвае многіх».

— **Нам заўсёды будзе не хапаць медалёў. Але трэба разумець, што спартсмен не можа быць ідэальна гатовы 12 месяцаў у годзе. Таму будзе старты, на якіх медалёў не будзе ці будзе менш, чым хацелася і планавалася. Гэта аб'ектыўна. У мінулым сезоне мы праводзілі II Гульні краін СНД, вельмі значную падзею для краіны. Нашы спартсмены заваявалі 12 медалёў. На чэмпіянаце Еўропы — 13 медалёў. На чэмпіянаце свету беларускія самбісты заваявалі пяць узнагарод. Гэта значыць, нашы спартсмены стаялі на пастаменце найважнейшых спарборніцтваў. Але, шчыра сказаць, нам мала медалёў, таму што заўсёды хочацца больш. Не варта забываць, што самба — непрадказальны від спорту, у спартсменаў здараюцца траўмы. Ацэньваючы мінулы год, магу назваць яго прымальным. Спартсмены выканалі задачу, якая стаяла перад імі, паказалі, на што здольныя. Ёсць план работы над памылкамі, і ўсё разумеюць, у якім кірунку трэба рухацца, каб у новым сезоне медалёў было яшчэ больш.**

— **Рэгіёны зацікаўлены ў адкрыцці ў сябе аддзяленняў па самба?**

— **Вядома, мне як кіраўніку федэрацыі хочацца, каб у кожным рэгіёне было адкрыта аддзяленне самба. Але ў нас іншы падыход — мы не працуем па прыцыпе «аддзяленне дзеля аддзялення». Для**

— **У беларускага самба мужчынскі твар ці жаночы?**

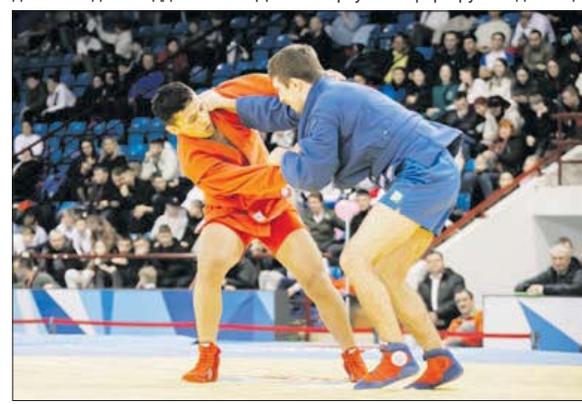
— Усё-ткі жаночы. Дзючыны ў нас лідзіруюць. У мужчынскай камандзе ідзе актыўная змена пакаленняў, кар'еры скончылі шэраг вядомых спартсменаў, сярод іх і Юрый Рыбак — легендарны самбіст, які, на шчасце, стаў трэнерам. Жаночая каманда больш стабільная, што выяўляецца і ў колькасці медалёў. Наша жаночая каманда ўваходзіць у тройку наймацнейшых каманд свету. І асабліва прыемна, што дзючыны рэалізавалі сябе і ў сямі, яны становяцца чэмпіёнкамі свету паміж нараджэннем дзяцей. Унікальныя людзі, з неверагоднай працаздольнасцю.

— **У чым сакрэт беларускай школы самба?**

— У сіле характара нашых спартсменаў і высокай кваліфікацыі трэнераў, якія яго развіваюць. Характар спартсмена — вялікая рэч. У самбістаў характар «мама, не бядуі». Па-за дываном яны спакойныя, але іх мэтанакіраванасць, сіла, рызыка на дыване не пакідаюць сапернікам ніякіх шанцаў. І за гэта вялікі дзякуй трэнерам. Без ведаў і досведу, фанатызму і адданасці трэнераў не будзе ніякіх медалёў. У самба звязка «трэнер—спартсмен» працуе ідэальна. І, вядома, вялікае значэнне маюць асносны дзяржавы да спорту. Усе цудоўна ведаюць, як шмат увагі ўдзяляецца спорту ў Беларусі, колькі спартыўных аб'ектаў пабудавана і рэканструіравана. Што вельмі важна — заняты ў дзіцяча-юнацкіх школах абсалютна бясплатныя. Так што тут казаць, калі моладзь бачыць, што кіраўнік дзяржавы займаецца спортам, нягледзячы на свой шчыльны графік. Канешне, гледзячы на такі прыклад, і моладзь у спорт пацягнуцца.

— **Гэта значыць, на чэмпіянаце свету планавалі больш, чым пяць медалёў?**

— **Планавалі мінімум пяць. Але наша каманда вельмі моцная, асабліва жаночая. Кожны спартсмен сёння здольны падняцца на п'едэстал. Але трэба разумець, што ў самба (як, напэўна, і ў любым іншым відзе спорту) адной гатоўнасці можа быць недастаткова. Патрабуецца крыху шанцавання, трэба добра ведаць свайго саперніка. Сёння на спарборніцтвы прыязджаюць спартсмены з краін, якія раней самба не развівалі. І яны не проста прыязджаюць — яны робяць сур'ёзную канкурэнцыю.**

таго каб адкрыць аддзяленне, трэба будзе працаваць эфектыўна, каб будзе найперш знайсці трэнера. Бо дзеці ідуць менавіта да трэнера. І калі ёсць чалавек, які жадае працаваць, калі яму ёсць, з кім працаваць, магчымасці адкрыць аддзяленне знаходзяцца. Самае галоўнае — трэнеры.

і асобу дзіцяці. Нават з уласнага досведу магу сказаць, што часта трэнер для дзіцяці больш важкі аўтарытэт, чым бацькі. І памылкацца з гэтымі людзьмі нельга.

— **Як вядома, у самба шмат падабенстваў з дзюдо. Сёння дзюдо дапамагае самба развівацца?**

— У нашым выпадку самба дапамагае дзюдо. Галоўны трэнер нашай зборнай Юры Рыбак выступаў на Алімпійскіх гульнях у спарборніцтвах па дзюдо. Цяперашні галоўны трэнер зборнай па дзюдо Андрэй Казусёнак быў членам нацыянальнай каманды па самба, ён чатырохразовы чэмпі-

— **Аляксандр Аркадзевіч, самба як від спорту развіваецца менш за сто гадоў. Для гісторыі не вельмі вялікі тэрмін. Але ўсё ж за гэты час паспела сфарміравацца школа беларускага самба?**

— **Безумоўна. У нас добрая школа, ёсць свае традыцыі. Самае галоўнае, што ёсць моцныя трэнеры, якія знаходзяць таленты і прыводзяць іх да п'едэсталяў. У беларускім самба вельмі шмат куміраў для моладзі, а значыць, традыцыі і школа будучы таленты ўмацоўваюцца.**

— **Хто асабіста ваш кумір у самба?**

— Я люблю ўсіх нашых спартсменаў. Таму мае куміры — на-

— **Што для вас самае важнае ў філасофіі самба?**

— **Тое, што чалавек, які займаецца самба, заўсёды прыйдзе на дапамогу і ніколі нікому не прычыніць шкоды. Гэта закладзена ў вытокаў — «самаабарона без зброі». Для мяне самба — стымул рухацца наперад, пастаянна развівацца. Работа нашай федэрацыі пабудавана на добраахвотнай аснове. І для мяне даражэй грошай бачыць медалі нашых спартсменаў, усмешкі глядачоў, высокую адзнаку працы нашых трэнераў.**

Фота Лізаветы ГОЛАД.

Лізавета ГРАХОЎСКАЯ:

«ХАКЕЙ КАРДЫНАЛЬНА ЗМЯНІЎ МАЁ ЖЫЦЦЁ»

Што такое жаночы хакей — з першых вуснаў

Беларускі дзясучыны здольны на ўсё. І з кожным днём удасканальваюць свае здольнасці і робяць тое, што раней лічылася зусім не дзясучай справай. Вельмі яркі прыклад — жаночы хакей. Развагі аб тым, што ў хакей гуляюць выключна сапраўдныя мужчыны, сыходзяць у мінулае. Сёння гэта гульня пакараецца маладым і прыгожым дзясучатам.

Жаночы хакей — трэнд сусветнага спорту, ігнараваць які немагчыма. У кастрычніку 2021 года Федэрацыя хакея Беларусі прыняла канцэпцыю развіцця жаночага хакея ў нашай краіне. Канцэпцыя дзейнічае да 2028 года. І рэалізуюецца яна сяміміліметровымі крокамі. Таму сёння аматары айчыннага хакея могуць назіраць сапраўды гістарычны перыяд у жыцці любімай гульні і захапляцца першым пакаленнем беларускіх хакеістак. Выдатная падстава для гэтага — традыцыйны Сусветны жаночы матч, які ў гэту суботу прымае Гродна. Гэты матч, які праводзіцца ў рамках праекта Міжнароднай федэрацыі хакея Global Girls' Game 2024, дае магчымасць спартсменкам паказаць сябе ва ўсёй прыгажосці і адкрывае аматарам жаночы хакей. Менавіта з Сусветнага жаночага хакейнага матча пачалася прафесійная кар'ера Лізаветы

ГРАХОЎСКАЯ, што прадвызначыла яе лёс.

«Я доўгі час займалася мастацкай гімнастыкай. У адзін судзюны дзень прыйшла падтрымаць сябра, які выступаў у аматарскай хакейнай камандзе. Мабыць, я так заўзята падтрымлівала каманду, што мяне заўважылі іх менеджар і запрасілі на трэнероўку — вучыцца гуляць. Пасля дзвюх трэніровак мне выдалі форму, і я стала гуляць у аматарскай камандзе. Каманда выключна мужчынская, я была адзінай дзясучынкай, — успамінае Лізавета. — Спачатку было складана стаяць на каньках. Але самым складаным стала паказаць і даказаць мужчынам, што

дзясучынка таксама могуць гуляць у хакей. Яны спачатку не вельмі сур'ёзна да мяне ставіліся. Але, тым не менш, колькі я была адна дзясучынка, клапаціліся пра мяне». Таксама, па словах Лізаветы, спачатку было цяжка прывыкнуць да рытму гульні, бо хакей — гульня дынамічная і падзеі на лёдзе разгортваюцца вельмі хутка. Але гэта аказалася справай часу і трэніровак, ну, ці надта моцным аказалася захапленне хакеем.

Спартсменка ўспамінае, што сябры па камандзе адмовіліся ад свайго скепсісу ў адносінах да жаночага хакея, калі Лізавета выступіла на першым у Беларусі Сусветным жаночым матчы, які

прайшоў у 2022 годзе. Яны ўбачылі, што дзясучыны могуць выдатна гуляць у хакей, паказваюць прыгожыя матчы. «Першы сусветны жаночы матч для мяне быў хутчэй азнамяляльны. Гэта, па сутнасці, першыя важныя саборніцтвы ў маім жыцці. А на другім матчы было відаць, як вырас узровень хакеістак, гуляць стала цікавей. Прыехалі хакеісткі з Жаночай хакейнай лігі. На другім матчы адчуваўся больш адказнасці. Але нязменная засталася атмосфера свята і шоу. Выхад каманды на лёд вельмі феерычны, усюды камеры, шмат балельшчыкаў — адчуваеш сябе сапраўднай зоркай. Мяне такая атмосфера зараджае і падбадзёрвае. Гэта сапраўды незабыўна», — дзеліцца Лізавета.

Хакейна кар'ера Лізаветы Грахоўскай пачалася на Сусветным жаночым матчы, а на прафесійным рэйкі ўстала, калі дзясучыну ўключылі ў жаночую зборную, якая выступала ў юнацкай лізе. Сёння Лізавета Грахоўская ў складзе каманды «Бярэзіна» выступае ў жаночым чэмпіянаце па хакей. І гэту гісторыю яна называе сваёй вялікай любоўю: «Мы выступаем на суперкамфортнай «Алімпік-Арэне». У чэмпіянаце ўдзельнічае тры каманды. Калі ўлічваць, што яшчэ некалькі гадоў таму не было ні адной — гэта шчасце. У нашай камандзе сапраўды сямейная сяброўская атмосфера. Ды і з дзясуча-

тамі з іншых каманд мы сябруем. Што яшчэ для шчасця трэба?» Праўда, нават такіх шчаслівых момантаў могуць азмрочыць траўмы. На адным з матчаў шайба прыляцела Лізавете ў твар. На шчасце, хакеісткі гуляюць у спецыяльнай масцы, якая і прыняла ўвесь удар на сябе. Але Лізавета да такіх момантаў ставіцца па-філасофску — у спорце такое здараецца. І, па яе словах, трэба быць гатовай да ўсяго: «Я не хачу спыняцца толькі на тым, што я гулец. Не дай бог, нешта здарыцца і я не змагу гуляць, я ўсё роўна хачу заставацца ў хакей. Таму мне цікавей розныя сябе сапраўднай зоркай. Мяне такая атмосфера зараджае і падбадзёрвае. Гэта сапраўды незабыўна», — дзеліцца Лізавета.

Фота з асабістага архіва герані.

«АДДЗЕЛ ТРЭНДАЎ» ЗАДАЕ ТРЭНДЫ

«Дынама-Мінск» паўтарыў самы смелы і крэатыўны праект

Хакейны клуб «Дынама-Мінск» выйшаў у плей-оф рэгулярнага чэмпіяната Кантынентальнай хакейнай лігі. Сезон 2023/2024, які ўжо перацягнуў свой экватар, запамінаецца аматарам мнствам яркіх матчаў, неверагодных перамоў і крывістых паражэнняў. Але ёсць тыя, каму гэты сезон запамінаецца як час, калі яны сапраўды сталі часткай жыцця любімага клуба, увучылі, чым жыве каманда не з трыбун ці сацыяльных сетак, а знутры. Гэта 10 самых юных аматараў «зуброў», якім пашчасціла стаць удзельнікамі праекта «Адзел трэндаў».

сацыяльныя сеткі, арганізавалі дзіцячую зону — карацей, рабілі ўсё, каб прыцягнуць увагу балельшчыкаў і стварыць непаўторную атмасферу падчас матча. Сёлета гісторыю паўтарылася. Але з дапаўненнямі. Пералік вакансій пашырыўся такімі адказнымі пасадамі, які адміністратар каманды і трэнер. «Гэта вельмі складаная вакансія, якая патрабуе адказнасці, канцэнтрацыі. Падрыхтаваць каманду для гульні вельмі няпроста. І мы вырашылі паказаць дзецям гэтую працу знутры. Да выбару супрацоўнікаў на гэтыя вакансіі мы падыходзілі надзвычай уважліва, хваліліся, каб дзеці не «зламаліся» і не перагарэлі ад адказнасці», — дзеліцца Вікторыя Любамірава. Але дарослыя хваліліся дарэмна. Дзеці са сваёй задачай справіліся і, здаецца, атрымалі ад яе задавальненне. «Адміністратар каманды — вельмі сур'ёзная работа. Я пастаянна павінен быць побач з камандай, каб дапамагчы хакеістам, калі ім нешта спатрэбіцца. Прыходзіцца ўвесь час быць засяроджаным, планаваць час, адразу пасля школы — на матчы. У будучыні я хачу бы звязаным са сваёй жывым спортам. І працаваць у хакейным клубе «Дынама-Мінск», — адзначае Іван Якаўчыц, 12-гадовы адміністратар каманды «Дынама-Мінск».

Больш знаёма для сучасных дзяцей вакансія TikTok-мейкер. Але гэта не азначае, што яна лягчэйшая. Набраць шмат праглядаў на роліках — той яшчэ выклік. Напярэдадні кастынг у пераліку вакансій значылася вакансія «відазаператар». Арга-

нізатары замянілі яе журналістам каманды. «Сафія вельмі ўразіла нас на кастынг. Яна сама дамовілася з гульцом клуба «Тарпеда» Багданам Каношковым, узяла ў яго інтэрв'ю. Мы не маглі адпусціць такога чалавека», — тлумачыць Вікторыя Любамірава. Перакладчыка Оскара яна ўвогуле называе ўнікальным хлопчыкам. Ён з ходу разумее легіонераў, чый акцент часта складае зразумець дарослым, і дакладна перакладае ўсё, што яны кажучы. Event-менеджар прадставіла на кастынг невялікія вершы пра кожны клуб КХЛ. Вікторыя Любамірава прызначае, што ўзяла на замітку гэтую ідэю. Дзевяцігадовая дзясучынка, якая адбіралася на менеджара дзіцячай зоны, сама зрабіла макеты трох гульняў, прадумала хакейныя рэбусы. Фатограф уразіла не па гадах прафесійнай падрыхтоўкай фотаздымкаў і бачаннем кадра.

«Усе дзеці, безумоўна, таленавітыя. І калі спачатку мы перажывалі, што нам прыйдзе іх курыраваць, то потым зразумелі, што нам трэба напружвацца, каб увасобіць іх ідэі. Не толькі яны ў нас вучацца, але і мы — у іх, — прызначае Вікторыя Любамірава. — Аднак у працы з дзецьмі ёсць адна значная цяжкасць — мы, дарослыя, не такія энергійныя, як яны, у некаторых пытаннях яны на крок наперадзе. Але мы расцэньваем гэта як пэўны выклік і эмацыйна-нальную разгрузку. Працуючы з «Адзелам трэндаў», мы нібыта вярнуліся ў сваё дзіцтва, адчулі бестурботны пазітыўны настрой».

Экзамен здадзены

Самае галоўнае, што хакеісты і трэнерскі штаб вельмі ветліва ставіцца да маладых супрацоўнікаў клуба. Цімафей Каўрыгенья, Віталь Пінчук, Аляксандр Суворав прысутнічалі на кастынгі ў, безумоўна, нікому не адмовілі ў сэлфі і аўтографе. Гульцы з задавальненнем здымаюцца ў роліках для сацыяльных сетак, удзельнічаюць у фотасе-

сіях, даюць інтэрв'ю спецыялістам «Аддзела трэндаў».

Магчыма, такія цёплыя адносіны паміж хакеістамі і дзецьмі прынеслі камандзе поспех. Кантрольны экзамен для «Аддзела трэндаў» стаў дамашні матч «Дынама-Мінск» супраць «Сібіры». Пакуль хакеісты рыхтаваліся да гульні на лёдзе і ў трэнажорнай зале, дзеці рыхтавалі сцэнарый перадматчавага шоу, стваралі дзіцячую зону, падбіралі музыку, пісалі сцэнарыі. Вынікам такой працы стала грандыёзнае шоу на «Мінск-Арэне». А яго галоўным нумарам стала перамога «зуброў» з вынікам 4:1. Дарэчы, на гэты матч сабралася поўная «Мінск-Арэна». У той вечар (як, прынамсі, амаль на кожным далашнім матчы «Дынама-Мінск») на трыбунах можна было ўбачыць шмат дзяцей і падлеткаў. Адно прыходзяць разам з бацькамі, другая — з сябрамі.

Матч у студзені стаў экзаменам для юных спецыялістаў, справаздачай. Але гэта не азначае, што іх праца заканчваецца. «Адзел трэндаў» будзе працаваць у клубе да канца сезона. «Для нас «Адзел трэндаў» — яшчэ і вельмі эфектыўны сродак у барацьбе за аматара. Нам важна, каб «Дынама-Мінск» падтрымлівалі не толькі дарослыя. Нам трэба выхаваць свайго аматара, а для гэтага варта размаўляць з ім на адной мове. Нашаму калектыву ў сілу ўзросту гэта няпроста, таму мы карыстаемся дапамогай дзяцей. І нам карысна, а ім, спадзяюся, незабыўна, — тлумачыць Вікторыя Любамірава. — Наша мэта — зрабіць так, каб пасля «Аддзела трэндаў» дзеці выйшлі з новымі навыкамі і ўменнямі. А самае важнае, каб з праекта яны вынеслі ўсведамленне, што нават самая смелая і амбіцыйная мара можа здзейсніцца, і гэта дапамагалі ім ісці да сваіх мэт».

Матэрыялы падрыхтавала Валерыя СЦЯЦКО.

Дарослыя хвалююцца — дзеці атрымліваюць задавальненне

У мінулым сезоне маладыя спецыялісты (у прамым сэнсе гэтага слова) былі вядучымі матчаў, падбіралі для іх музыку, влі

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ НЕДВИЖИМОСТИ
 Организатор торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества – Гродненское областное управление № 400 ОАО «АСБ Беларусбанк»

Наименование объекта продажи	Изолированное помещение 443/D-78672 общей площадью 225,7 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская область, г. Сморгонь, ул. Советская 35-1. Изолированное помещение 443/D-78675 общей площадью 12,2 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская область, г. Сморгонь, ул. Советская 35-4. Изолированное помещение 443/D-78676 общей площадью 3,0 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская область, г. Сморгонь, ул. Советская 35-5. Земельный участок с кадастровым номером 425650100001004236, площадью 0,1829 га, предоставлен ОАО «АСБ Беларусбанк» в постоянное пользование. Целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания центра банковских услуг № 423 ОАО «АСБ Беларусбанк»
Начальная цена продажи	191 280,00 (сто девяносто одна тысяча двести восемьдесят рублей 00 копеек) в том числе НДС по ставке 20% – 31 880,00 (тридцать одна тысяча восемьсот восемьдесят рублей 00 копеек)
Сумма задатка	19 128,00 (девятнадцать тысяч сто двадцать восемь рублей 00 копеек)
Открытый аукцион состоится	25.03.2024 в 10.00 по адресу: г. Гродно, ул. Новоктябрьская, 5, актовый зал (помещение на третьем этаже)
Заявления и документы на участие принимаются	В рабочие дни с 9.00 до 17.00, в пятницу – до 15.45, по 16.00 21.03.2024 включительно по адресу: г. Гродно, ул. Новоктябрьская, 5, кабинет 307
Продавец	ОАО «АСБ Беларусбанк». Договор купли-продажи заключается и регистрируется в РВП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру»
Дополнительные условия	Продаже подлежат следующее прочее имущество: роллета гаражная (720,00 руб.), настенно-потолочная сплит-система (42,35 руб.); металлическое ограждение (32 177,56 руб.). Общая стоимость прочего имущества – 32 939,91 (тридцать две тысячи девятьсот тридцать девять рублей 91 копейка) с учетом НДС по ставке 20%. Приобретается победителем аукциона либо единственным участником аукциона на основании отдельно заключенного договора купли-продажи
Контактные данные	По вопросам, связанным с организацией осмотра объектов продажи и проведения аукциона, обращаться по телефонам: +375 (152) 737326, +375 (1592) 38861, +375 (44) 5455954 (А1), +375 (29) 1086755 (А1)

Для участия в открытом аукционе предоставляется заявление, к которому прилагается документ с отметкой банка, подтверждающий внесение суммы задатка до 21.03.2024 на счет № ВУ69АКВВ 667085970002000000, открытый в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВВУ2Х, УНП 100325912, назначение платежа – задаток для участия в аукционе.

К заявлению также прилагаются:
 юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;
 иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;
 иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;
 представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель);
 представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность;
 представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявителем (его представителем) предъявляется документ, удостоверяющий личность, а руководителем юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенную выписку из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

При подаче заявления организатором открытого аукциона с участниками заключается соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Открытый аукцион проводится путем пошагового увеличения цены. Шаг аукциона – 5% от предыдущей названной цены. Аукцион проводится при наличии не менее двух допущенных к участию в нем участников. Победителем открытого аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену.

Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения аукциона. Победителю аукциона задаток не возвращается, а учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета аукциона.

Если заявка на участие в аукционе подана только одним участником, аукцион признается несостоявшимся. В данном случае предмет аукциона продается участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Победителю аукциона возмещает затраты на организацию и проведение аукциона в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения аукциона.

Договор купли-продажи по результатам проведения аукциона должен быть подписан не позднее 30 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 дня до наступления даты его проведения.

УНП 100325912

ОАО «Амкор-КЭЗ»

Витебская обл., Толочинский р-н, Кохановский с/с, д. Богдановка (Кохановский с/с, 45, восточнее д. Богдановка)

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ГОДОВОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ ОБЩЕСТВА

Собрание состоится 22 марта 2024 г. в 14.00 по адресу: Витебская обл., Толочинский р-н, Кохановский с/с, д. Богдановка (Кохановский с/с, 45, восточнее д. Богдановка), зал заседаний.

Орган, созывающий собрание акционеров: Совет директоров ОАО «Амкор-КЭЗ». Регистрация участников собрания производится в день и по месту проведения собрания с 13.00 до 13.45.

Регистрация лиц, имеющих право на участие в собрании, осуществляется при предъявлении ими документов, подтверждающих их личность и полномочия. При регистрации акционеры предъявляют документ, удостоверяющий личность; представители акционеров предъявляют документ, удостоверяющий личность, и подтверждают свои полномочия надлежащим образом оформленной доверенностью (договором) (руководители юридических лиц – акционеры – документом, подтверждающим статус руководителя).

- Повестка дня:**
1. Утверждение количественного и персонального состава счетной комиссии.
  2. Отчет директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности общества за 2023 год. Утверждение ключевых показателей на 2024 год.
  3. Рассмотрение заключения Ревизионной комиссии общества по результатам проведенной ревизии деятельности общества за 2023 год.
  4. Утверждение годового отчета, годовой бухгалтерской (финансовой) отчетности общества за 2023 год.
  5. Распределение прибыли и убытков по итогам работы общества за 2023 год.
  6. Избрание членов Совета директоров общества.
  7. Избрание Ревизионной комиссии общества.
  8. Определение размера вознаграждений членам Совета директоров и Ревизионной комиссии общества.

Лица, имеющие право на участие в собрании, имеют право ознакомиться с информацией о деятельности общества за отчетный период начиная с 01 марта 2024 года, а с иной информацией (документами), подлежащей представлению при подготовке к проведению собрания, начиная с 15 марта 2024 года ежедневно (кроме субботы и воскресенья) в отделе кадров ОАО «Амкор-КЭЗ» (Витебская обл., Толочинский район, г. п. Коханово, Промышленная зона, ул. Промышленная, 3) с 9.00 до 16.00, а в день проведения собрания – по месту его проведения.

Совет директоров ОАО «Амкор-КЭЗ»

УНП 300028641

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА СО СНИЖЕНИЕМ ЦЕНЫ НА 95 %

Организатор аукциона: ЗАО «Оценка Сервис», г. Гомель, ул. Лепешинского, 1
 Продавец: КГП «Хойникский ремонтный завод», г. Хойники, ул. К. Маркса, 39 – в лице ликвидатора Насонов В.В.

Торги состоятся 29 февраля 2024 года в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Иренинская, 6Б, 2-й этаж, каб. 2Б

Подробный перечень имущества с ценами и задатками в количестве 17 лотов (лоты №№ 3, 17–19, 21–23, 30, 33–35, 38, 40, 42, 48, 49, 51), порядок оформления участия в аукционе, в том числе документами, необходимой для регистрации участников торгов, порядок и условия проведения аукциона размещены на сайте Гомельского областного исполнительного комитета – gomel-region.by в разделе «Экономика / Продажа-аренда», далее – «Известия о проведении аукционов по продаже иного имущества».

Срок приема заявлений на участие в торгах и оплаты задатка – с 19.02.2024 по 27.02.2024 с 9.00 до 16.00 включительно. Формы заявления и соглашения можно предварительно запросить у Организатора аукциона по электронной почте: ocenkaservis.gomel.by@mail.ru.

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Хойникская навіна» от 26.08.2023 г., в газете «Звязда» от 26.08.2023 г. № 165 (30045).

Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактным тел.: 8 (033) 634-86-95, Насонов Николай Владимирович – (правовая информация, предварительная запись на осмотр имущества); 8 (029) 835-67-42, Насонов Владимир Валерьевич.

Контактные данные организатора аукциона: (тел./факс): 8 (0232) 51-22-17, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 694-43-89.

Открытое акционерное общество «Технобанк» 220002, г. Минск, ул. Кропоткина, 44 (наименование и место нахождения хозяйственного общества)

Уважаемые акционеры ОАО «Технобанк»!

Открытое акционерное общество «Технобанк» настоящим извещает о проведении годового Общего Собрания акционеров ОАО «Технобанк» в очной форме.

Дата проведения годового Общего Собрания акционеров ОАО «Технобанк»: 20 марта 2024 года.

Место (адрес) проведения годового Общего Собрания акционеров ОАО «Технобанк»: г. Минск, ул. Притыцкого, 156, 2-й этаж, помещение конференц-зала, расположенное в здании административно-гостиничного центра многофункционального комплекса «Green City».

Порядок и время регистрации лиц, имеющих право на участие в годовом Общем Собрании акционеров ОАО «Технобанк»: регистрация лиц, имеющих право на участие в годовом Общем Собрании акционеров, осуществляется с 20 марта 2024 года с 10.30 до 11.30 по месту (адресу) проведения годового Общего Собрания акционеров при предъявлении документов, удостоверяющих их личность (паспорт, вид на жительство либо иной документ в соответствии с законодательством Республики Беларусь) и подтверждающих полномочия представителей акционеров (документы, подтверждающие полномочия руководителя юридического лица; доверенность).

Время проведения годового Общего Собрания акционеров ОАО «Технобанк»: с 11.30 до 15.30.

Повестка дня годового Общего Собрания акционеров ОАО «Технобанк»:

1. Об итогах деятельности (годовом отчете) ОАО «Технобанк» за 2023 год.
2. О результатах самооценки эффективности деятельности Наблюдательного Совета ОАО «Технобанк», его членов, а также внутренней оценки эффективности деятельности Правления ОАО «Технобанк» за 2023 год.
3. Об утверждении годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности ОАО «Технобанк» за 2023 год.
4. О распределении прибыли ОАО «Технобанк», о дивидендах по акциям ОАО «Технобанк».
5. О предоставлении безвозмездной (спонсорской) помощи.
6. Об избрании членов Наблюдательного Совета ОАО «Технобанк».
7. Об избрании членов Ревизионной комиссии ОАО «Технобанк».

Орган управления, созывающий годовое Общее Собрание акционеров ОАО «Технобанк»: Наблюдательный Совет ОАО «Технобанк» согласно протоколу от 15 февраля 2024 года № 8.

Порядок ознакомления лиц, имеющих право на участие в годовом Общем Собрании акционеров ОАО «Технобанк», с информацией (документами), подлежащей представлению при подготовке к проведению этого собрания, адрес, по которому можно с ней ознакомиться: для ознакомления с информацией (документами), подлежащей представлению согласно законодательству при подготовке к проведению годового Общего Собрания акционеров, лица, имеющие право на участие в данном собрании, обращаются в ОАО «Технобанк» по адресу: г. Минск, ул. Кропоткина, 44 (2-й этаж, приемная Председателя Правления в любое удобное время с 11.00 до 16.00 в следующие даты: 29 февраля 2024 г., 01 марта 2024 г., 04–06 марта 2024 г., 11–12 марта 2024 г. с соответствующим письменным заявлением на имя Председателя Правления банка с предъявлением документов, удостоверяющих их личность и подтверждающих полномочия представителей акционеров; вышеуказанная информация (документы) предоставляется для ознакомления (обозначив обратившимся лицам, имеющим право на участие в годовом Общем Собрании акционеров, в ОАО «Технобанк» по адресу: г. Минск, ул. Кропоткина, 44 в соответствии с законодательством Республики Беларусь, локальными правовыми актами банка, решением Наблюдательного Совета ОАО «Технобанк» от 15 февраля 2024 года, протокол № 8.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности № 11 от 08.02.2024, УНП 100706562

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов в дер. Малое Залужье, ул. Лесная, 33А, дер. Рудомейка, ул. Центральная (объект 123/2021) Озеричко-Слободского сельсовета Смолевичского района Минской области

Организатор аукциона: Озеричко-Слободский сельский исполнительный комитет, 222215, аг. Слобода, ул. Красногвардейская, д. 27, Смолевичский район, Минская область

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь (га)	Целевое назначение	Начальная цена земельного участка (бел. руб.)
1	дер. Малое Залужье, ул. Лесная, 33А	624883006601000168	0,0912	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (10902 – земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания многоквартирного (блокированного) жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме)	25000
2	дер. Рудомейка, ул. Центральная (объект 123/2021)	624883008601000112	0,1	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (10902 – земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания многоквартирного (блокированного) жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме)	20000

Аукцион состоится 29 марта 2024 г. в 15.00 в Озеричко-Слободском сельском исполнительном комитете по адресу: аг. Слобода, ул. Красногвардейская, 27, Смолевичский район, Минская область, зал заседаний (тел. (801776) 50066).
 Извещения о проведении аукциона размещены на сайтах: Государственный комитет по имуществу: <https://au.nca.by>, Минский областной исполнительный комитет: <https://info@minsk-region.gov.by>, Смолевичского райисполкома: isp@smolevichi.gov.by.

УНП 600045683

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Жлобинский КБО» (продавец) извещает о проведении 20 марта 2024 года открытого аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, каб. 2.9

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
1	Изолированное помещение с инв. № 320/D-36944 общей площадью 275,9 кв. м, наименование: нежилое изолированное помещение; назначение: помещение бытового обслуживания населения, расположенное по адресу: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Волкова, 1-6. Информация о земельных участках: расположены на земельном участке с кадастровым номером 34080000003000019 площадью 1,1657 га	42 100, 00	8 420, 00

Продавец: открытое акционерное общество «Жлобинский КБО» 247210, г. Жлобин, ул. Петровского, 27.

Порядок ознакомления с имуществом для осмотра и заключения договора купли-продажи – директор Северин Максим Геннадьевич, +375 44 779 85 86.

Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет Продавца торгов ОАО «Жлобинский КБО»: р/с № BY69 BLBV 3012 0400 0751 0500 1001, ЦБУ № 305 ОАО «Белинвестбанк», БИК BLBBVY2X, УНП 400075105, ОКПО 03065649, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № 1 (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с **19 февраля 2024 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. 2.9 в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00.

Пример заявления для участия в аукционе заканчивается **18 марта 2024 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактному телефону Организатора торгов).**

Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три календарных дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на **5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Продавцом** в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победители торгов будут признаны участниками, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (взноса-взращение) по организации и проведению торгов в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола, а также возместить

Продавцу затраты за публикацию в газете «Звезда» в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) рабочих дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона.

Условия оплаты в рассрочку на три месяца:

- первый платеж – 50 (пятьдесят) % стоимости за вычетом задатка торгов не позднее 10 (десяти) рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи;
- второй платеж – 25 (двадцать пять) % стоимости за вычетом задатка торгов не позднее 40 (сорока) рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи;
- третий платеж – 25 (двадцать пять) % стоимости за вычетом задатка торгов не позднее 70 (семидесяти) рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи.

Затраты по предпроектной подготовке: изготовление технической документации по выделению изолированного помещения, осуществление государственной регистрации в сумме: 191,45 (сто девяносто один рубль 45 копеек) с учетом НДС – стоимость услуг по оценке рыночной стоимости; 280,00 (двести восемьдесят рублей 00 копеек) с учетом НДС. Проводится аукцион в соответствии с Положением открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» Филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах: организатора аукциона – www.expert-usluga.by (раздел «Аукционы»); Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by в разделе «Продажа/Аренда имущества», далее – «Продажа и аренда государственной недвижимости. Единая база».

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальных сайтах Организатора торгов – www.gomelobltreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-56, 8 (044) 599-18-16.

Уважаемые акционеры
ОАО «ИНСТИТУТ «МИНСКГРАЖДАНПРОЕКТ»

**28 марта 2024 года
СОСТОИТСЯ ГОДОВОЕ ОБЩЕ
СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ**

**ОАО «ИНСТИТУТ
«МИНСКГРАЖДАНПРОЕКТ»**

**по адресу: г. Минск, ул. Коллекторная, 20а,
конференц-зал**

Повестка дня собрания:

1. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе в 2023 году.
2. Отчет дирекции об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2023 году и основных направлениях деятельности Общества на 2024 год.
3. О результатах аудиторской проверки и проверки Ревизионной комиссией финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2023 год.
4. Утверждение годового отчета и бухгалтерского баланса Общества за 2023 год.
5. О распределении прибыли и выплате дивидендов за 2023 год.
6. Утверждение направлений использования прибыли, остающейся в распоряжении предприятия на 2024 год.
7. Об избрании членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества на 2024 год.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. Коллекторная, 20а, комн. 301 (приемная) с 20 по 27 марта 2024 года (с 10.00 до 16.00) либо 28 марта по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания – с 14.30 до 15.00 по месту проведения собрания.

Начало работы собрания – 28 марта 2024 года в 15.00.

Список лиц, имеющих право на участие в собрании акционеров, составляется на основании реестра владельцев ценных бумаг Общества.

Для регистрации при себе иметь следующие документы:

- акционеру общества (физическое лицо) – паспорт;
- руководителю (представителю) юридического лица, являющегося акционером, – документ, подтверждающий его должностное положение и паспорт;
- представителю акционера – паспорт и доверенность.

Наблюдательный совет

ОАО «ИНСТИТУТ «МИНСКГРАЖДАНПРОЕКТ»

УНП 60013280

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона, место нахождения: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 321, тел. 017 516-80-61) по поручению коммунального унитарного производственного предприятия «Случкое ЖХХ» (продавец, место нахождения: г. Случь, ул. Пионерская, 23, тел. (8044) 585-09-38) проводит открытый аукцион по продаже

ИЗОЛИРОВАННОГО ПОМЕЩЕНИЯ

с инв. № 640/D-83529

(наименование – консервно-фабрикатный цех)

общей площадью 2 824,2 кв. м,

расположенного по адресу:

Минская область, г. Случь, ул. Ленина, 116-2.

Сведения о земельном участке:

кадастровый номер 62465010000190306, площадь 1,1739 га

(повер постоянного пользования).

Начальная цена без НДС – 573 000,00 бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены – 57 300,00 бел. руб.)

Начальная цена снижена на 80 %.

Информация о торгах опубликована на сайтах:

**minsk-region.gov.by, rit.by, gki.gov.by, [Предыдущие извещения были опубликованы в газете «Звезда» от 18.10.2022, 30.12.2022, 07.03.2023, 19.05.2023, 01.08.2023, 03.11.2023.](http://rit.by.</p>
</div>
<div data-bbox=)**

Аукцион состоится **04.03.2024 в 12.00**

по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **01.03.2024 до 17.00** по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17,

(8029) 136-31-11. Тел. для осмотра (8044) 585-09-38.

УНП 60013648

**ИНФОРМАЦИЯ
О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ
ПО ПРОДАЖЕ ДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА**

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении электронных торгов **№ 2024.Г.002.00025** по продаже имущества на электронной торговой площадке ETPVIT.BY по адресу: <https://etpvit.by>.

Продавец: Республиканское производственное сельскохозяйственное предприятие по племенному делу «Витебское племпредприятие», тел. +375 212 630094.

Организатор, Оператор электронной торговой площадки ETPVIT.BY: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», тел.: +375 (212) 24-63-12, +375 (29) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, <https://etpvit.by>.

Дата и время проведения повторных торгов: 20.03.2024 в 09.00 (по времени на сервере ЭТП ETPVIT.BY).

Лот № 1. Легковой джип VAZ-21310 141-41, 2010 г. в., рег. знак 1720 BT-2, цвет – серый металл, кузов (рама) №ХТА213100B017539, инв. № 2131, находящийся по адресу: г. Витебск, пер. 1-й Шумилинский, 1.

Нач. цена: 9500 бел. руб. без учета НДС. Извещение о проведении торгов опубликовано на сайте Госкомимущества https://gki.gov.by/ru/auction-aunit_estate, на сайте Витебского облисполкома https://vitebsk-region.gov.by/ru/auction-aunit_estate, на сайте Витебского облисполкома https://vitebsk-region.gov.by/ru/auction-aunit_estate. С подробной информацией о предмете торгов, порядке участия и оформлении документов для участия в электронных торгах можно ознакомиться на сайте ЭТП ETPVIT.BY, по электронному адресу: <https://etpvit.by>, в разделе: «Транспорт. Легковые автомобили».

**ИНФОРМАЦИЯ
О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ
ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА**

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении повторных электронных торгов **№ 2024.Г.002.00024** по продаже имущества на электронной торговой площадке ETPVIT.BY по адресу: <https://etpvit.by>.

Продавец: Республиканское производственное сельскохозяйственное предприятие по племенному делу «Витебское племпредприятие», тел. +375 212 630094.

Организатор, Оператор электронной торговой площадки ETPVIT.BY: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», тел.: +375 (212) 24-63-12, +375 (29) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, <https://etpvit.by>.

Дата и время проведения повторных торгов: 04.03.2024 в 09.00 (по времени на сервере ЭТП ETPVIT.BY).

Лот № 1. Автобус-вагон (wagon) PAZ 32053 2008 г. в., рег. знак АВ 4169-2, цвет – белый, кузов (рама) № Х1М3205С080007601, инв. № 41-62, находящийся по адресу: г. Витебск, пер. 1-й Шумилинский, 1.

Нач. цена: 940,00 бел. руб. без учета НДС. Извещение о проведении повторных торгов опубликовано на сайте Госкомимущества https://gki.gov.by/ru/auction-aunit_estate, на сайте Витебского облисполкома https://vitebsk-region.gov.by/ru/auction-aunit_estate, на сайте Витебского облисполкома https://vitebsk-region.gov.by/ru/auction-aunit_estate. С подробной информацией о предмете торгов, порядке участия и оформлении документов для участия в электронных торгах можно ознакомиться на сайте ЭТП ETPVIT.BY, по электронному адресу: <https://etpvit.by>, в разделе: «Транспорт. Другое».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ

Организатор электронных торгов: Перезирский сельский исполнительный комитет, Минская обл., Пуховичский р-н, д. Перезир, ул. Гуриновича, 2А, тел.: (801713) 92388, 92396, 92332; 8 (029) 8143207.

Оператор электронной торговой площадки: открытое акционерное общество «Белорусская универсальная товарная биржа».

Электронный адрес электронной торговой площадки: www.et.butb.by. Дата проведения электронных торгов: **28 марта 2024 года.**

Время проведения электронных торгов устанавливается ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа» на электронной торговой площадке «БУТБ-Имущество»

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер; целевое назначение земельного участка; вид права	Площадь земельного участка, га	Инженерная инфраструктура (возможность подключения)	Начальная цена, руб.	Задаток, руб.	Расходы по подготовке, руб.
1	Минская область, Пуховичский р-н, д. Малинская, ул. Малинская, 35	624484806601000078, строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома; частная собственность	0,1669	Сети электроснабжения газоснабжения	6609,24	660,92	2733,84
2	Минская область, Пуховичский р-н, д. Заболотье, ул. Центральная, 67А	624484804101000171, строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома; частная собственность	0,1324	Сети электроснабжения газоснабжения	7408,80	740,88	2741,81
3	Минская область, Пуховичский р-н, д. Караваево, ул. Виноградная, 9	624484805601000396, строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома; частная собственность	0,1165	Сети электроснабжения	5708,50	570,85	2895,22

Задаток для участия в электронных торгах перечисляется на текущий (расчетный) счет № BY60AKBB 30120000066940000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код АКБВВY2X, УНП 190542056, получатель платежа – ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа».

Срок внесения задатка – до подачи заявления на участие в электронных торгах. **Назначение платежа:** внесение суммы задатка на участие в торгах.

Окончание приема заявлений на участие в электронных торгах с прилагаемыми к ним документами – **25 марта 2024 года до 15.00.**

Лица, желающие принять участие в электронных торгах в отношении нескольких предметов электронных торгов, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих предметов. Оплата стоимости предметов торгов осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. Осмотр земельных

участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время либо с участием представителя организатора в рабочее время (понедельник-пятница, 8.30–13.00, 14.00–17.00).

Электронные торги проводятся в порядке, установленном Положением о порядке проведения электронных торгов по продаже государственного имущества, включая земельные участки, права заключения договора аренды государственного имущества, в том числе земельных участков, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 608 и Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и земельных участков на электронной торговой площадке ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа» от 29.12.2015 № 143.

В течение десяти рабочих дней после утверждения протокола победитель электронных торгов (претен-

дент на покупку) обязан: возместить затраты на организацию и проведению электронных торгов; возместить расходы, связанные с формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, в том числе с государственной регистрацией в отношении этого земельного участка;

выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка;

внести плату за земельный участок, продаваемый в частную собственность. После совершения победителем электронных торгов (претендентом на покупку) указанных действий,

но не позднее двух рабочих дней, исполнительный комитет передает ему выписку из решения об изъятии земельного участка и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона и один экземпляр протокола.

Затраты на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельным участкам для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов подлежат возмещению в порядке, предусмотренном в соответствии с постановлением Совета Министров Республики Беларусь 1 апреля 2014 г. № 298 «Об утверждении Положения о порядке возмещения лицом, которому предоставлен земельный участок, затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к такому земельному участку».